

Uždarnosios akcinės bendrovės  
Viešųjų investicijų plėtros agentūros

**METINĖS FINANSINĖS ATASKAITOS,  
PARENGTOS PAGAL TARPTAUTINIUS  
FINANSINĖS ATSKAITOMYBĖS STANDARTUS,  
PRIIMTUS TAIKYTI EUROPOS SĄJUNGOJE,  
VEIKLOS ATASKAITA IR NEPRIKLAUSOMO  
AUDITORIAUS IŠVADA**

Už metus, pasibaigusius  
2020 m. gruodžio 31 d.

# FINANSINĖ ATASKAITA

Uždarnosios akcinės bendrovės  
Viešųjų investicijų plėtros agentūros

METINĖS FINANSINĖS ATASKAITOS,  
PARENGTOS PAGAL TARPTAUTINIUS  
FINANSINĖS ATSKAITOMYBĖS STANDARTUS,  
PRIIMTUS TAIKYTI EUROPOS SĄJUNGOJE

Už metus, pasibaigusius 2020 m. gruodžio 31 d.



Jogailos g. 2,  
LT-01103  
Vilnius, Lietuva



info@vipa.lt



/Viešųjų investicijų  
plėtros agentūra  
(VIPA)

## TURINYS

TURINYS	2
FINANSINĖS BŪKLĖS ATASKAITA	3
BENDRŲJŲ PAJAMŲ ATASKAITA	4
NUOSAVO KAPITALO POKYČIŲ ATASKAITA	5
PINIGŲ SRAUTŲ ATASKAITA	6
FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINIO AIŠKINAMASIS RAŠTAS	7
BENDROJI DALIS	7
VIPA VEIKLOS JURIDINIS PAGRINDAS	8
APSKAITOS POLITIKA	8
REIKŠMINGI APSKAITOS PRINCIPAI	8
UŽSIENIO VALIUTA	9
NEMATERIALUSIS TURTAS	9
ILGALAIKIS MATERIALUSIS TURTAS	10
FINANSINIS TURTAS	10
FINANSINIO TURTO IR ĮSIPAREIGOJIMŲ PRIPAŽINIMO NUTRAUKIMAS	12
TURTO VERTĖS SUMAŽĖJIMAS	12
ATSARGŲ APSKAITA	13
PINIGAI IR JŲ EKVIVALENTAI	13
FINANSINIAI ĮSIPAREIGIJIMAI	13
FINANSINĖ IR VEIKLOS NUOMA	14
Finansinė nuoma - VIPA kaip nuomininkas	14
DOTACIJOS IR SUBSIDIJOS	14
AKCINIS KAPITALAS IR REZERVAI	15
ATIDĖJINIAI	15
MOKESČIAI	15
PELNO MOKESTIS	15
PAJAMŲ APSKAITA	16
SĄNAUDŲ APSKAITA	17
NEAPIBRĖŽTIEJI ĮSIPAREIGIJIMAI	17
SUSIJUSIOS ŠALYS	17
TIKROJI VERTĖ	17
ĮVYKIAI PO FINANSINĖS BŪKLĖS ATASKAITOS SUDARYMO DIENOS	18
UŽSKAITOS	18
FINANSINĖS BŪKLĖS ATASKAITOS PASTABOS	19
1 pastaba. Nematerialusis turtas, Eur	19
2 pastaba. Ilgalaikis materialusis turtas, Eur	19
4 pastaba. Iki išpirkimo termino laikomas finansinis turtas, Eur	21
5 pastaba. Finansinis turtas, Eur	22
6 pastaba. Atsargos, Eur	23
7 pastaba. Išankstiniai mokėjimai / sumokėti avansai, Eur	23
8 pastaba. Asocijuotų įmonių skolos ir kitos gautinos sumos, Eur	23
9 pastaba. Trumpalaikės investicijos, Eur	24
10 pastaba. Pinigai ir pinigų ekvivalentai	24
11 pastaba. Ateinančių laikotarpių sąnaudos, Eur	24
12 pastaba. Akcininkų nuosavybė	25
14 pastaba. Nepaskirstytasis pelnas (nuostoliai), Eur	25
15 pastaba. Mokėtinos sumos ir įsipareigojimai, Eur	27
16 pastaba. Neapibrėžtieji įsipareigojimai	27
17 pastaba. Kita reikšminga informacija	31
18 pastaba. Finansiniai ryšiai su įmonės vadovais ir kitais susijusiais asmenimis	32
19 pastaba. COVID-19 situacija	33
20 pastaba. Pobalansiniai įvykiai	34

# FINANSINĖS BŪKLĖS ATASKAITA

Straipsniai	Pastabos Nr.	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.
<b>TURTAS</b>			
<b>Ilgalaikis turtas</b>			
Nematerialusis turtas	1	300.714	287.161
Ilgalaikis materialusis turtas	2	49.178	49.131
Teisės į nuomojamą turtą	3	101.112	196.942
Investicijos į vertybinius popierius	4	3.693.632	-
Suteiktos paskolos	5	170.007	-
Asocijuotųjų įmonių akcijos	5	1	1
Atidėtojo pelno mokesčio turtas	5	17.905	13.456
<b>Ilgalaikio turto iš viso</b>		<b>4.332.549</b>	<b>546.691</b>
<b>Trumpalaikis turtas</b>			
Atsargos	6	-	-
Išankstiniai apmokėjimai	7	139.412	9.643
Asocijuotųjų įmonių skolos	8	-	143.435
Ilgalaikių gautinų sumų einamųjų metų dalis	8	332.482	-
Kitos gautinos sumos	8	1.091.215	731.334
Iš anksto sumokėtas pelno mokestis	8	-	1.069
Trumpalaikės investicijos	9	1.499.000	9.999.900
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	10	6.202.872	523.324
Ateinančių laikotarpių sąnaudos	11	22.421	15.418
<b>Trumpalaikio turto iš viso</b>		<b>9.287.402</b>	<b>11.424.123</b>
<b>TURTO IŠ VISO</b>		<b>13.619.950</b>	<b>11.970.814</b>
<b>NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI</b>			
<b>Nuosavas kapitalas</b>			
Įmonės savininko kapitalas (įstatinis kapitalas)	12	11.001.151	11.001.151
Privalomasis rezervas arba atsargos (rezervinis) kapitalas	13	250.321	236.604
Kiti rezervai (specialusis kapitalo rezervas)	13	60.748	33.314
Nepaskirstytasis pelnas (nuostoliai)	14	803.673	274.339
<b>Nuosavo kapitalo iš viso</b>		<b>12.115.893</b>	<b>11.545.408</b>
<b>Ilgalaikiai įsipareigojimai</b>			
Pensijų ir panašių įsipareigojimų atidėjiniai		6.082	4.362
Kiti ilgalaikiai įsipareigojimai		257	96.666
<b>Ilgalaikiai įsipareigojimai iš viso</b>	<b>15</b>	<b>6.339</b>	<b>101.028</b>
<b>Trumpalaikiai įsipareigojimai</b>			
Skolos tiekėjams		24.651	31.549
Su darbo santykiais susiję įsipareigojimai		111.317	83.858
Kitos mokėtinos sumos ir trumpalaikiai įsipareigojimai		1.220.411	205.511
Pelno mokesčio įsipareigojimai		103.273	-
Sukauptos sąnaudos, ateinančių laikotarpių pajamos		38.066	3.460
<b>Trumpalaikiai įsipareigojimai iš viso</b>	<b>15</b>	<b>1.497.718</b>	<b>324.378</b>
<b>NUOSAVO KAPITALO IR ĮSIPAREIGOJIMŲ IŠ VISO</b>		<b>13.619.950</b>	<b>11.970.814</b>

Toliau pateiktas aiškinamasis raštas yra neatsiejama šių finansinių ataskaitų dalis

## BENDRŲJŲ PAJAMŲ ATASKAITA

Straipsniai	Pastabos Nr.	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.
Pajamos		3.157.817	2.241.343
Kitos veiklos pajamos		40.510	35.725
<b>Pajamų iš viso</b>	<b>14</b>	<b>3.198.327</b>	<b>2.277.068</b>
Ilgalaikio turto nusidėvėjimas ir amortizacija		(167.854)	(161.238)
Išmokos darbuotojams ir kitos susijusios išmokos		(1.665.009)	(1.315.886)
Konsultacinės paslaugos		(94.579)	(80.701)
Centrinės projektų valdymo agentūros paslaugos, kitos savikainos sąnaudos		(50.926)	(121.382)
Atidėjinių pasikeitimas		(2.191)	
Ilgalaikio turto priežiūros, eksploatavimo sąnaudos		(63.446)	(89.091)
Komunalinės, automobilio sąnaudos		(40.729)	(60.151)
Komandiruočių sąnaudos		(4.365)	(18.464)
Ryšių paslaugų, automobilių stovėjimo aikštelės nuomos sąnaudos		(39.442)	(32.818)
Kvalifikacijos kėlimo sąnaudos		(30.811)	(18.807)
Biuro, kitos bendrosios administracinės sąnaudos		(177.604)	(91.240)
<b>Sąnaudų iš viso</b>	<b>14</b>	<b>(2.336.956)</b>	<b>(1.989.778)</b>
<b>Veiklos pelnas</b>		<b>861.371</b>	<b>287.290</b>
Finansinės veiklos pajamos (kitos palūkanų ir panašios pajamos)		57.618	20.833
Finansinės veiklos sąnaudos (palūkanų ir kitos panašios sąnaudos)		(9.398)	(7.245)
<b>Finansinės veiklos rezultatas</b>	<b>14</b>	<b>48.220</b>	<b>13.588</b>
Pelnas (nuostoliai) prieš apmokestinimą		<b>909.591</b>	<b>300.878</b>
Pelno mokestis	14	(133.353)	(43.084)
<b>Grynasis pelnas</b>		<b>776.238</b>	<b>257.794</b>
Kitos bendrosios pajamos, kurios nebus perkeltamos į pelną (nuostolius) ateityje			
Kitos bendrosios pajamos, kurios bus perkeltamos į pelną (nuostolius) ateityje			
<b>Bendrųjų pajamų iš viso</b>		<b>776.238</b>	<b>257.794</b>

Toliau pateiktas aiškinamasis raštas yra neatsiejama šių finansinių ataskaitų dalis

## NUOSAVO KAPITALO POKYČIŲ ATASKAITA

	Pastabos	Apmokėtas įstatinis arba pagrindinis kapitalas	Privalomasis arba atsargos (rezervinis) kapitalas	Kiti rezervai	Nepaskirstytasis pelnas (nuostoliai)	Iš viso
<b>2018 m. gruodžio 31 d. likutis</b>		<b>2.001.136</b>	<b>233.122</b>	<b>49.035</b>	<b>284.101</b>	<b>2.567.394</b>
<b>2019 m. sausio 1 d. likutis</b>		<b>2.001.136</b>	<b>233.122</b>	<b>49.035</b>	<b>284.101</b>	<b>2.567.394</b>
Grynasis metų pelnas					257.794	257.794
Įstatinio kapitalo didinimas		9.000.015				9.000.015
Dividendai					(266.509)	(266.509)
Kitos išmokos					(13.286)	(13.286)
Panaudoti rezervai				(49.035)	49.035	
Sudaryti rezervai			3.482	33.314	(36.796)	
<b>2019 m. gruodžio 31 d. likutis</b>		<b>11.001.151</b>	<b>236.604</b>	<b>33.314</b>	<b>274.339</b>	<b>11.545.408</b>
Įstatinio kapitalo didinimas						
Grynasis metų pelnas					776.238	776.238
Dividendai					(205.754)	(205.754)
Sudaryti rezervai			13.717	27.434	(41.151)	-
Koregavimas					1	1
Kitos išmokos						-
<b>2020 m. gruodžio 31 d. likutis</b>		<b>11.001.151</b>	<b>250.321</b>	<b>60.748</b>	<b>803.673</b>	<b>12.115.893</b>

Toliau pateiktas aiškinamasis raštas yra neatsiejama šių finansinių ataskaitų dalis

## PINIGŲ SRAUTŲ ATASKAITA

Straipsniai	Pastabos	2020 m.	2019 m.
<b>Pagrindinės veiklos pinigų srautai</b>			
Grynasis pelnas (nuostoliai)		776.238	257.794
Nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos		167.854	161.238
Atidėtojo pelno mokesčio turto sumažėjimas (padidėjimas)		(4.449)	(3.092)
Atsargų, išskyrus sumokėtus avansus, sumažėjimas (padidėjimas)		-	7.044
Sumokėtų avansų sumažėjimas (padidėjimas)		(129.769)	43.770
Pirkėjų skolų sumažėjimas (padidėjimas)			
Įmonių grupės įmonių ir asocijuotųjų įmonių skolų sumažėjimas (padidėjimas)		143.435	(110.242)
Kitų gautinų sumų sumažėjimas (padidėjimas)		(691.294)	(247.649)
Trumpalaikių investicijų sumažėjimas (padidėjimas)		8.500.900	(9.000.000)
Ateinančių laikotarpių sąnaudų ir sukauptų pajamų sumažėjimas (padidėjimas)		(7.003)	(5.540)
Atidėjinių padidėjimas (sumažėjimas)		1.720	-
Kitų ilgalaikių įsipareigojimų padidėjimas (sumažėjimas)		(96.409)	96.666
Trumpalaikių skolų tiekėjams ir gautų avansų padidėjimas (sumažėjimas)		(6.898)	21.143
Su darbo santykiais susijusių įsipareigojimų padidėjimas (sumažėjimas)		27.459	20.270
Kitų mokėtinų sumų ir įsipareigojimų padidėjimas (sumažėjimas)		1.118.173	(8.979.825)
Sukauptų sąnaudų ir ateinančių laikotarpių pajamų padidėjimas (sumažėjimas)		34.606	(19.434)
<b>Grynieji pagrindinės veiklos pinigų srautai</b>		<b>9.834.564</b>	<b>(17.757.857)</b>
<b>Investicinės veiklos pinigų srautai</b>			
Ilgalaikio turto, išskyrus investicijas, įsigijimas		(108.286)	(101.588)
Kitas investicinės veiklos pinigų srautų padidėjimas		(3.653.702)	
Paskolų suteikimas		(172.197)	
Teisės į nuomojamą turtą		(95.830)	(304.438)
<b>Grynieji investicinės veiklos pinigų srautai</b>		<b>(4.030.015)</b>	<b>(406.026)</b>
<b>Finansinės veiklos pinigų srautai</b>			
Pinigų srautai, susiję su įmonės savininkais		(205.754)	8.733.506
Dividendų išmokėjimas		(205.754)	(266.509)
Įstatinio kapitalo didinimas			9.000.015
Pinigų srautai, susiję su kitais finansavimo šaltiniais		80.753	9.122
Kitų įmonės įsipareigojimų sumažėjimas			(13.286)
Kitas finansinės veiklos pinigų srautų padidėjimas		80.753	22.408
Kitas finansinės veiklos pinigų srautų sumažėjimas			
<b>Grynieji finansinės veiklos pinigų srautai</b>		<b>(125.001)</b>	<b>8.742.628</b>
<b>Valiutų kursų pokyčio įtaka grynujų pinigų ir pinigų ekvivalentų likučiai</b>			
<b>Grynasis pinigų srautų padidėjimas (sumažėjimas)</b>		<b>5.679.548</b>	<b>(9.421.255)</b>
<b>Pinigai ir pinigų ekvivalentai laikotarpio pradžioje</b>		<b>523.324</b>	<b>9.944.579</b>
<b>Pinigai ir pinigų ekvivalentai laikotarpio pabaigoje</b>		<b>6.202.872</b>	<b>523.324</b>

Toliau pateiktas aiškinamasis raštas yra neatsiejama šių finansinių ataskaitų dalis



# FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINIO AIŠKINAMASIS RAŠTAS

## BENDROJI DALIS

Uždaroji akcinė bendrovė Viešųjų investicijų plėtros agentūra (toliau - VIPA) - 2012 m. lapkričio 28 d. LR Vyriausybės nutarimu Nr. 1428 įsteigta finansų įstaiga. VIPA yra ribotos civilinės atsakomybės juridinis asmuo, Juridinių asmenų registre įregistruota 2013 m. balandžio 11 d., įmonės kodas 303039520, registracijos adresas - Lukiškių g. 2, Vilnius, Lietuva, veiklos vykdymo vieta - Gedimino pr. 18/ Jogailos g. 2, Vilnius. VIPA duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre.

VIPA yra valstybės įsteigta finansų įstaiga, kurios tikslas - finansuoti ir skatinti tvarią plėtrą srityse, kuriose yra rinkos nepakankamumas, siekiant pelningos veiklos, kuriant, įgyvendinant bei administruojant finansines priemones, skirtas viešojo sektoriaus investicijoms viešosios infrastruktūros bei viešųjų paslaugų modernizavimui, ir teikiant su šiomis finansinėmis priemonėmis susijusias finansines paslaugas.

VIPA teikė lengvatines paskolas aukštųjų mokyklų ir profesinio mokymo įstaigų bendrabučiams atnaujinti (modernizuoti) pagal LR švietimo ir mokslo ministro ir LR aplinkos ministro patvirtintą programą, kurios tikslas - atnaujinti (modernizuoti) bendrabučius, pastatytus pagal iki 1993 metų galiojusius statybos techninius normatyvus, siekiant racionalaus energinių išteklių naudojimo, pagerinti studentų ir mokinių gyvenimo bendrabučiuose sąlygas. Lėšos lengvatinėms paskoloms pagal šią programą buvo skiriamos taikant Europos Komisijos JESSICA iniciatyvą

VIPA teikia lengvatines paskolas daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) pagal LR Vyriausybės patvirtintą programą, kurios tikslas - sumažinti šiluminės energijos sąnaudas, racionaliai naudoti energijos išteklius, užtikrinti efektyvų būsto naudojimą, gerinti gyvenamąją aplinką bei gyventojų gyvenimo kokybę.

Lietuvoje finansinės priemonės infrastruktūrai buvo pradėtos įgyvendinti siekiant atnaujinti (modernizuoti) daugiabučius namus. 2009 metais buvo įsteigtas JESSICA Kontroliuojantysis fondas (JESSICA KF), valdomas Europos investicijų banko, VIPA paskirta finansiniu tarpininku.

Remiantis sėkminga JESSICA KF įgyvendinimo patirtimi bei įvertinus visus finansinių priemonių privalumus 2014-2020 m. periodu apsispręsta plėsti finansinių priemonių taikymą ir panaudojant 2014-2020 m. ES struktūrinių fondų lėšas įsteigtas Daugiabučių namų modernizavimo fondas (DNMF), finansuojamas iš Europos regioninės plėtros fondo. VIPA paskirta DNMF valdytoja.

VIPA paskirta Energijos efektyvumo, Kultūros paveldo, Savivaldybių pastatų fondų valdytoja. 2019 m. vasario 1 d. Finansų ministerija su Aplinkos ministerija ir VIPA pasirašė trišalę sutartį, kuria įsteigė Sanglaudos fondo lėšomis finansuojamą Vandentvarkos fondą.

2018 m. spalio 17 d. LR Vyriausybės nutarimu Nr. 1046 VIPA pavesta vykdyti NPĮ veiklą urbanizuotų ar urbanizuojamų teritorijų plėtros, būsto ir viešosios arba viešajam interesui tenkinti skirtos infrastruktūros objektų atnaujinimo ir plėtros, energijos vartojimo efektyvumo skatinimo srityse. VIPA planuoja investicijas į tas viešojo sektoriaus sritis, kuriose finansavimas neteikiamas ar nepakankamas arba sąlygos nėra optimalios.

Pagrindiniai teisės aktai, reglamentuojantys VIPA veiklą: Akcinių bendrovių įstatymas, Finansų įstaigų įstatymas, LR Nacionalinių plėtros įstaigų įstatymas, Lietuvos nacionalinių plėtros įstaigų vidaus kontrolės reikalavimų aprašas, Nacionalinių plėtros įstaigų sąrašo tvarkymo taisyklės, Valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairės, LR Vyriausybės nutarimas Nr. 665 „Dėl valstybės turtinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo valstybės valdomose įmonėse tvarkos aprašo patvirtinimo“, Viešųjų pirkimų įstatymas, Buhalterinės apskaitos įstatymas ir mokesčių apskaičiavimą bei mokėjimą reglamentuojantys teisės aktai.

VIPA administracijos vadovas - generalinis direktorius Gvidas Dargužas, einantis šias pareigas nuo 2013 m. gegužės 2 d.

2020 m. gruodžio 31 d. VIPA dirbo 62 darbuotojai (iš jų 4 vaiko priežiūros atostogose), vidutinis sąrašinis darbuotojų skaičius - 55.

VIPA finansinės būklės ataskaitoje, bendrųjų pajamų ataskaitoje, pinigų srautų ataskaitoje bei nuosavo kapitalo pokyčių ataskaitoje ir aiškinamojo rašto pastabose duomenys pateikiami suminiais skaičiais, euro tikslumu. VIPA finansinės ataskaitos sudarytos 2021 m. vasario 25 d.

VIPA filialų ir atstovybių neturi.

VIPA yra komandinės ūkinės bendrijos „Energijos efektyvumo finansavimo platforma“ tikrasis narys. Bendrijos Tikrojo nario įnašas yra 1 Eur (vienas euras).

VIPA veiklos tyrimų ir plėtros srityje nevykdė.



## VIPA VEIKLOS JURIDINIS PAGRINDAS

VIPA veiklos juridinis pagrindas nustatytas uždarnosios akcinės bendrovės Viešųjų investicijų plėtros agentūros įstatų patvirtinimo LR Finansų ministro 2013 m. vasario 8 d. įsakyme Nr. 1K-059 (kartu su 2015 m. gegužės 20 d., 2016 m. kovo 17 d., 2016 m. gruodžio 6 d., 2017 m. vasario 22 d., 2018 m. sausio 17 d., 2019 m. kovo 8 d. LR Finansų ministro įsakymų Nr. 1K-180, 1K-88, 1K-431, 1K-60, 1K-14, 1K-80 pakeitimais).

VIPA Lietuvos Respublikos Vyriausybės pavedimu atstovauja Lietuvos valstybę Trijų jūrų iniciatyvos Investiciniame fonde (toliau - 3J fondas). 3J fondas yra skirtas investuoti į infrastruktūros plėtros projektus, kuriais plėtojama transporto, energetinės ir skaitmeninės jungtys tarp valstybių Centrinėje ir Rytų Europoje ir sumažinti šių šalių socialinius-ekonominius skirtumus lyginant su Vakarų Europa. Valstybės investuojančios į 3J fondą tampa jo steigėjomis (A klasės narėmis) ir įgyja teisę priimti strateginius sprendimus dėl jo veikos. 2020 m. lapkričio mėn. JAV Atstovų rūmai priėmė rezoliuciją remti 3J fondą.

Lietuva įsipareigojo investuoti iki 20 mln. Eur įsigyjant 3J fondo A klasės akcijų ir įgyvendinti valstybės, kaip vienos iš 3J fondo akcinių, turtines ir neturtines teises bei pareigas. Šiam tikslui Vyriausybė 2020 m. lapkričio 25 d. nutarimu Nr. 1323 padidino VIPA įstatinį kapitalą 19.999.978,72 Eur (2020 m. 999.988,80 Eur, 2021 m. - 18.999.989,92 Eur). 2020 m. Finansų ministro įsakymu Nr. 1K-428 pakeisti VIPA įstatai. Po padidinimo VIPA įstatinis kapitalas sieks 31.001.129,76 Eur.

Įstatinio kapitalo didinimui lėšos skiriamos du kartu, t.y. dalis lėšų įstatinio kapitalo didinimui (999.988,80 Eur) buvo gauta 2020 m. gruodžio 16 d. Šia suma padidintas kapitalas registruotas 2021 m. vasario mėn. 11 d. (įstatinis kapitalas padidėja iki 12.001.139,84 Eur).

Likusi suma bus pervesta 2021 m.

Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje visos turimos akcijos buvo pilnai apmokėtos.

2020 m. gruodžio 31 d. VIPA neturėjo įsigijusi savų akcijų.

Visos VIPA akcijos (100 proc.) priklauso valstybei, kurios savininko nuosavybės teises įgyvendina LR finansų ministerija.

Įstatuose nustatytas VIPA veiklos tikslas - finansuoti ir skatinti tvarią plėtrą srityse, kuriose yra rinkos nepakankamumas, siekiant pelningos veiklos.

## APSKAITOS POLITIKA

### REIKŠMINGI APSKAITOS PRINCIPAI

Žemiau pateikiami pagrindiniai apskaitos principai, kuriais vadovaujantis parengtos šios VIPA finansinės ataskaitos (VIPA parengta vadovaujantis Tarptautiniais finansinės atskaitomybės standartais). Šie apskaitos principai nuosekliai taikomi visiems ataskaitose pateiktiems laikotarpiams, jeigu nenurodyta kitaip.

Finansinės ataskaitos parengtos remiantis istorinės savikainos pagrindu.

VIPA finansiniai metai sutampa su kalendoriniais metais.

VIPA apskaita vedama laikantis kaupimo, atsargumo, palyginimo, įmonės veiklos tęstinumo, turinio svarbos bei kitų apskaitos principų.

### Šiuo metu galiojantys standartai ir jų aiškinimai

Šiuo metu galioja toliau išvardyti Tarptautinių apskaitos standartų valdybos (TASV) išleisti ir ES priimti persvarstyti standartai, egzistuojančių standartų papildymai ir išaiškinimai:

- 3-iojo TFAS Verslo jungimai pakeitimai (galioja metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2020 m. sausio 1 d.);
- 9-ojo TFAS, 39-ojo TAS ir 7-ojo TFAS pakeitimai: Palūkanų normos etalono reforma (galioja metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2020 m. sausio 1 d.);
- 1-ojo TAS ir 8-ojo TAS pakeitimai: Materialumo apibrėžimas (galioja metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2020 m. sausio 1 d.);
- Nuorodų į TFAS standartus koncepcijos pakeitimai (galioja metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2020 m. sausio 1 d.).

Aukščiau išvardintų standartų pakeitimų pritaikymas neturėjo reikšmingos įtakos VIPA finansinėms ataskaitoms.

## TASV išleisti, ES patvirtinti, bet dar neįsigalioję standartai

VIPA nepritaikė šių TFAS, kurie jau yra patvirtinti šių finansinių ataskaitų pasirašymo data, bet dar neįsigalioję:

- 16-ojo TFAS Nuoma, susijusi su Covid-19 nuomos koncesijomis, pakeitimai (galioja metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2020 m. birželio 1 d.);
- 9-ojo TFAS, 39-ojo TAS, 7-ojo TFAS, 4-ojo TFAS ir 16-ojo TFAS pakeitimai: Palūkanų normos etalono reforma - 2 aspektas (galioja metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2021 m. sausio 1 d.);
- 4-ojo TFAS Draudimo sutartys - 9 TFAS atidėjimas pakeitimai (galioja metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2021 m. sausio 1 d.).

VIPA mano, kad šių standartų, galiojančių standartų pakeitimų ir išaiškinimų, pritaikymas neturės reikšmingos įtakos VIPA finansinėms ataskaitoms jų pradinio taikymo laikotarpiu.

## TASV išleisti, bet ES dar nepatvirtinti standartai ir aiškinimai

Šiuo metu ES priimti TFAS beveik nesiskiria nuo standartų, patvirtintų Tarptautinių apskaitos standartų valdybos (TASV), išskyrus žemiau išvardintus standartus, šiuo metu galiojančių standartų ir išaiškinimų pakeitimus, kurie iki šių finansinių ataskaitų patvirtinimo dar nebuvo patvirtinti ES (žemiau esančios galiojimo datos taikomos TFAS pilna apimtimi):

- 17-asis TFAS Draudimo sutartys (galioja metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2023 m. sausio 1 d.);
- 1-ojo TAS Finansinių ataskaitų pateikimas: Įsipareigojimų klasifikavimas į trumpalaikius ir ilgalaikius (galioja metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2023 m. sausio 1 d.);
- 3-ojo TFAS Verslo jungimai, 16-ojo TAS Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrenginiai, 37-ojo TAS Atidėjiniai, neapibrėžtieji įsipareigojimai ir neapibrėžtasis turtas, bei įvairių standartų pakeitimai (galioja metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2022 m. sausio 1 d.);
- 1-ojo TAS Finansinių ataskaitų pateikimas ir TFAS praktikos ataskaita 2 pasikeitimai: Apskaitos politikos atskleidimas (galioja metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2023 m. sausio 1 d.);
- 8-ojo TAS Apskaitos politika, apskaitinių įvertinimų keitimas ir klaidos pakeitimai: Apskaitinių įvertinimų apibrėžimas (galioja metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2023 m. sausio 1 d.);
- 16-ojo TFAS Nuoma, susijusi su Covid-19 nuomos koncesijomis po 2021 m. birželio 30 d., pakeitimai (galioja metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2021 m. balandžio 1 d.).

VIPA mano, kad šių standartų, galiojančių standartų pakeitimų ir išaiškinimų pritaikymas neturės reikšmingos įtakos VIPA finansinėms ataskaitoms jų pradinio taikymo laikotarpiu.

## UŽSIENIO VALIUTA

Užsienio valiuta išreikšti sandoriai apskaitomi pagal sandorio dieną galiojusį oficialų valiutų keitimo kursą. Pelnas ir nuostoliai iš tokių sandorių bei iš užsienio valiuta išreikšto turto ir įsipareigojimų likučių perkainojimo finansinės būklės ataskaitos sudarymo dieną yra apskaitomi bendrųjų pajamų ataskaitoje. Tokie likučiai perkainojami pagal ataskaitinio laikotarpio pabaigos valiutų keitimo kursą.

## NEMATERIALUSIS TURTAS

### Nematerialusis turtas (išskyrus prestižą)

Nematerialusis turtas yra prisipažįstamas įsigijimo verte. Nematerialusis turtas yra pripažįstamas, jei yra tikėtina, kad VIPA gaus su šiuo turtu susijusią ekonominę naudą ateityje ir jei turto vertė gali būti patikimai įvertinta. Nematerialiojo turto naudingo tarnavimo laikotarpis gali būti ribotas ir neribotas.

Po pradinio pripažinimo nematerialusis turtas, kuris yra riboto tarnavimo laiko, yra apskaitomas įsigijimo verte (savikaina), atėmus sukauptą amortizaciją ir vertės sumažėjimą (jei toks yra). Nematerialusis turtas yra amortizuojamas tiesiogiai proporcingu metodu per numatytą naudingą tarnavimo laiką. Pelnas ar nuostoliai dėl nematerialiojo turto nurašymo yra apskaitomi kaip grynujų pardavimo įplaukų ir apskaitinės turto vertės skirtumas ir yra pripažįstami kaip pelnas ar nuostoliai, kai turtas yra nurašomas.

Naudingo tarnavimo laikas, likvidacinės vertės ir amortizacijos metodas yra kasmet peržiūrimi užtikrinant, kad jie atitiktų numatomą ilgalaikio nematerialiojo turto, išskyrus prestižą, naudojimo pobūdį.

Nematerialusis turtas, kuris yra neriboto tarnavimo laiko, nėra amortizuojamas, bet kasmet peržiūrimas dėl vertės sumažėjimo, individualiai arba pinigų generuojančio vieneto lygmenyje. Kasmet yra vertinimas neriboto tarnavimo laikas siekiant nustatyti, ar turtas gali būti naudojamas neribotą laiką. Jei ne, toks

nematerialus turtas perspektyviai perklasifikuojamas iš neriboto naudojimo laiko į riboto naudojimo laiką. VIPA 2020 m. gruodžio 31 d. ir 2019 m. gruodžio 31 d. neturėjo neriboto tarnavimo nematerialiojo turto.

VIPA nematerialųjį turtą sudaro programinė įranga ir licencijos.

## Licencijos

Už licencijas sumokėtos sumos yra kapitalizuojamos ir amortizuojamos per 3 metus.

## Programinė įranga

Naujos programinės įrangos įsigijimo išlaidos yra kapitalizuojamos ir pripažįstamos nematerialiuoju turtu, jei šios išlaidos nėra kompiuterinės įrangos sudedamoji dalis. Programinė įranga yra amortizuojama per 3-7 metų laikotarpį. Išlaidos, patirtos atstatant arba išlaikant numatomą ekonominę naudą, kurią VIPA tikisi gauti iš turimų programinių sistemų veiklos, yra pripažįstamos laikotarpio, kai atliekami palaikymo ir priežiūros darbai, sąnaudomis.

## ILGALAIKIS MATERIALUSIS TURTA

Pradinę ilgalaikio materialiojo turto vertę sudaro įsigijimo kaina, įskaitant negrąžinamus įsigijimo mokesčius ir visas tiesiogiai priskirtinas išlaidas, susijusias su turto parengimu eksploatuoti arba perkėlimu į jo naudojimo vietą. Išlaidos, tokios kaip remonto ir eksploatacijos, patirtos ilgalaikiam materialiajam turtui pradėjus veikti, paprastai yra apskaitomos to laikotarpio, kai jos buvo patirtos, bendrųjų pajamų ataskaitoje. Tais atvejais, kai galima aiškiai įrodyti, jog šių išlaidų dėka padidės ekonominė nauda iš šio ilgalaikio materialiojo turto panaudojimo ir (arba) pailgės jo numatytas ekonominio tarnavimo laikas, išlaidos yra kapitalizuojamos pridėdant jas prie ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo vertės.

VIPA nusidėvėjimas skaičiuojamas taikant tiesiogiai proporcingą metodą per tokius naudingo tarnavimo laikotarpius:

- kompiuterinei technikai ir ryšių priemonėms - 3 metai,
- mašinoms ir įrengimams - 5 metai,
- baldams - 6 metai.

Naudingo tarnavimo laikas, likvidacinė vertė ir nusidėvėjimo metodas yra peržiūrimi kasmet užtikrinant, kad jie atitiktų numatomą ilgalaikio materialiojo turto naudojimo pobūdį.

Ilgalaikis materialusis turtas yra nurašomas jį pardavus arba kai iš jo naudojimo ar pardavimo nebesitikima jokios ekonominės naudos. Bet koks pelnas ar nuostoliai, atsirandantys dėl turto nurašymo (apskaičiuojamas kaip grynujų pardavimo pajamų ir balansinės turto vertės skirtumas), yra įtraukiami į tų metų bendrųjų pajamų ataskaitą, kuriais turtas yra nurašomas.

## FINANSINIS TURTA

Vadovaujantis TFAS 9 “Finansinės priemonės: klasifikacija ir vertinimas” finansiniam turtui priskiriami:

- gryniesi pinigai;
- kitų įmonių nuosavybės instrumentai;
- sutartinės teisės: i) gauti grynuosius pinigus ar kitą finansinį turtą iš kitos įmonės; ii) arba apsieisti finansiniu turtu ar įsipareigojimais su kita įmone įmonei potencialiai palankiomis sąlygomis;
- sutartis, kurios pagrindu ateityje bus arba gali būti atsiskaitoma pačios įmonės nuosavybės instrumentais ir tai: i) ne išvestinės finansinės priemonės, kurių pagrindu įmonė yra arba gali būti įpareigota gauti kintamą skaičių pačios įmonės nuosavybės instrumentų; arba ii) išvestinės finansinės priemonės, už kurias bus arba gali būti atsiskaitoma kitais būdais, nei apsikeitimas fiksuota grynujų pinigų suma ar kitu finansiniu turtu už fiksuotą skaičių pačios įmonės nuosavybės instrumentų.

Vykdamas 9-tojo TFAS nuostatas finansinis turtas skirstomas į tris grupes:

- finansinį turtą, kuris vertinamas amortizuota savikaina;
- finansinį turtą, kuris vertinamas tikrąja verte, vertės pokytį pripažįstant kitomis bendrosiomis pajamomis bendrųjų pajamų ataskaitoje;
- finansinį turtą, kuris vertinamas tikrąja verte, vertės pokytį pripažįstant pelnu ar nuostoliais bendrųjų pajamų ataskaitoje.

Finansinis turtas klasifikuojamas ir įvertinamas, t. y. kuriai iš nurodytų finansinio turto grupių turėtų būti priskiriamas, naudojant du testus/vertinimo kriterijus:

- ūkio subjekto finansinio turto valdymo verslo modelis (įvertinama, koku būdu įmonė valdo finansinį turtą siekiant generuoti pinigų srautus, t. y. surenkant sutartinius pinigų srautus, parduodant finansinį turtą arba naudojant abu būdus);
- finansinio turto sutartinių pinigų srautų charakteristikos (įvertinama, ar sutartiniai pinigų srautai apima tik pagrindinės sumos ir palūkanų mokėjimus).

Finansinių priemonių vertės sumažėjimo pripažinimo etapai, kurių naudojimas priklauso nuo kredito rizikos blogėjimo laipsnio po pirminio pripažinimo, yra trys. Pirminio finansinio turto pripažinimo metu ūkio subjektas turi registruoti atidėtuosius finansinio turto, apskaitomų tikrąją vertę, nuostolius ateinantiems 12 mėnesių. Toks pripažinimas taikomas finansiniam turtui, kuris dėl tam tikrų įvykių ar aplinkybių, susidarančių per ateinančius 12 mėnesių, galėtų lemti finansinius nuostolius ateityje (nebūtinai 12 mėnesių bėgyje). Kiekvieno finansinio periodo pabaigoje ūkio subjektas turi įvertinti, ar nuo pirminio pripažinimo reikšmingai nepasikeitė finansinės priemonės kredito rizika.

### **Finansinis turtas, vertinamas tikrąją vertę pelne (nuostoliuose)**

Finansiniam turtui, vertinamam tikrąją vertę pelne (nuostoliuose), priskiriamas turtas, skirtas parduoti, t. y. jeigu jis buvo įsigytas su tikslu parduoti jį artimiausioje ateityje. Pelnas arba nuostoliai iš šio turto vertės pasikeitimo pripažįstami bendrųjų pajamų ataskaitoje. VIPA neturi investicijų, vertinamų tikrąją vertę pelne (nuostoliuose).

### **Investicijos, laikomos iki išpirkimo termino**

Finansinis turtas su fiksuotais arba nustatytu būdu apskaičiuojamais mokėjimais ir fiksuota trukme yra klasifikuojamas kaip laikomas iki išpirkimo termino, jeigu įmonė ketina ir gali jį laikyti iki išpirkimo termino pabaigos. Iki išpirkimo termino laikomos investicijos yra apskaitomos amortizuota įsigijimo vertę. Pelnas arba nuostoliai pripažįstami bendrųjų pajamų ataskaitoje tada, kai sumažėja tokių investicijų vertė, jos yra nurašomos arba yra amortizuojamos. VIPA turi investicijų (vyriausybės vertybiniai popieriai), laikomų iki išpirkimo.

### **Paskolos ir gautinos sumos**

Paskolos ir gautinos sumos yra neišvestinis finansinis turtas su fiksuotais arba nustatytu būdu apskaičiuojamais mokėjimais, kuriuo neprekiuojama aktyvioje rinkoje. Gautinos sumos iš pradžių yra pripažįstamos gautinų lėšų tikrąją vertę. Paskolos ir gautinos sumos yra apskaitomos amortizuota vertę naudojant efektyvios palūkanų normos metodą (išskyrus trumpalaikes gautinas sumas, kurių palūkanų pajamų pripažinimas būtų nereikšmingas) atėmus vertės sumažėjimo nuostolius, kurie atspindi neatgautinas sumas. Pelnas arba nuostoliai pripažįstami bendrųjų pajamų ataskaitoje tada, kai toks turtas yra nurašomas, sumažėja jo vertė ar jis yra amortizuojamas.

### **Finansinis turtas, skirtas parduoti**

Finansinis turtas, skirtas parduoti, - tai finansinis turtas, kuris nėra išvestinė finansinė priemonė, skirta parduoti, ir kuris nepriskiriamas nė vienai iš trijų aukščiau paminėtų grupių. Po pirminio pripažinimo finansinis turtas, skirtas parduoti, finansinėse ataskaitose apskaitomas tikrąją vertę. Nerealizuotas pelnas ar nuostoliai (išskyrus vertės sumažėjimo nuostolius bei užsienio valiutos perskaičiavimo pelną arba nuostolius), susiję su tikrosios vertės pasikeitimu, yra apskaitomi atskirame nuosavo kapitalo straipsnyje tol, kol investicijos bus parduotos ar bus pripažintos jų vertės sumažėjimas. Tada sukauptas pelnas arba nuostoliai pripažįstami bendrųjų pajamų ataskaitoje. Kai finansinio turto, skirto parduoti, tikroji vertė negali būti patikimai įvertinta, toks finansinis turtas apskaitomas įsigijimo vertę. VIPA neturi finansinio turto, skirto parduoti.

### **Finansinio turto vertės sumažėjimas**

Kiekvienų finansinių ataskaitų sudarymo datą bendrija įvertina finansinį turtą, kad nustatytų, ar yra kokių nors požymių, kad šio turto vertė sumažėjo. Finansinio turto vertė sumažėja tada, kai yra objektyvių požymių, tokių kaip vienas ar keli įvykiai, įvykę po finansinio turto pirminio pripažinimo, kurie turi įtakos įvertintiems finansinio turto ateities pinigų srautams. Vertės sumažėjimo požymių pavyzdžiu gali būti požymiai, kad skolininkas ar grupė skolininkų susiduria su reikšmingais finansiniais sunkumais, nemoka ar vėluoja mokėti palūkanas ar pagrindinę skolos sumą; tikimybė, kad jie bankrutuos ar bus vykdoma kita finansinė reorganizacija; akivaizdūs faktoriai, tokie kaip įsiskolinimų pokyčiai ar verslo sąlygų pokyčiai,

sutampantys su finansinių įsipareigojimų nevykdymu, rodantys, jog egzistuoja įvertinamas būsimų pinigų srautų sumažėjimas. Finansinio turto, apskaitomo amortizuota savikaina, vertės sumažėjimo nuostolių suma yra skirtumas tarp finansinio turto apskaitinės vertės ir įvertintų ateities pinigų srautų dabartinės vertės, apskaičiuotos naudojant efektyvią palūkanų normą.

Viso finansinio turto apskaitinė vertė yra tiesiogiai sumažinama įvertintais vertės sumažėjimo nuostoliais, išskyrus prekybos gautinas sumas, kurių apskaitinė vertė yra sumažinama naudojant abejotinių gautinų sumų sąskaitą. Nuvertėjusios gautinos sumos yra nurašomos, kai jos yra įvertinamos kaip nebeatgautinos.

Jei po finansinės būklės ataskaitos sudarymo datos įvertintų vertės sumažėjimo nuostolių suma sumažėja ir šis sumažėjimas gali būti objektyviai susietas su įvykiais, kurie įvyko po įvertintų vertės sumažėjimo nuostolių pripažinimo, tuomet šie anksčiau pripažinti vertės sumažėjimo nuostoliai yra atstatomi per bendrųjų pajamų ataskaitą, bet taip, kad vertės sumažėjimo nuostolių atstatymo dieną turto apskaitinė vertė neviršytų amortizuotos savikainos, kuri būtų buvusi, jei nuostoliai dėl vertės sumažėjimo ankstesniais laikotarpiais nebūtų buvę pripažinti.

## FINANSINIO TURTO IR ĮSIPAREIGOJIMŲ PRIPAŽINIMO NUTRAUKIMAS

### Finansinis turtas

Finansinio turto (ar, kur tinkama, dalies finansinio turto ar dalies panašaus finansinio turto grupės) pripažinimas yra nutraukiamas, kai:

- baigiasi teisės į finansinio turto pinigų srautus galiojimo laikas;
- VIPA išlaiko teisę į pinigų srautus, bet prisiima įsipareigojimą sumokėti visą sumą trečiajai šaliai pagal perleidimo sutartį per trumpą laiką;
- VIPA perleidžia savo teisę gauti pinigines įplaukas iš turto ir / arba (a) perleidžia iš esmės visą su finansinio turto nuosavybe susijusią riziką ir naudą, arba (b) nei perleidžia, nei išlaiko su finansiniu turtu susijusios rizikos ir naudos, bet perleidžia šio turto kontrolę.

Kai VIPA perleidžia teises į turto pinigų srautus, bet nei perleidžia, nei išlaiko su turto nuosavybe susijusios rizikos ir naudos ir neperleidžia turto kontrolės, turtas yra pripažįstamas ta dalimi, su kuria VIPA yra vis dar susijusi. Sąsaja su turtu, kuris buvo perleistas kaip garantija, apskaitoma mažesniąja suma iš apskaitinės turto vertės, ir didžiausios numanomos sumos, kurią VIPA gali tekti sumokėti.

### Finansiniai įsipareigojimai

Finansinio įsipareigojimo pripažinimas nutraukiamas, kai jis yra padengiamas, atšaukiamas ar baigiasi jo terminas. Kai vienas esamas finansinis įsipareigojimas yra pakeičiamas kitu įsipareigojimu tam pačiam skolintojui, bet kitomis sąlygomis, arba kai esamo įsipareigojimo sąlygos iš esmės pakeičiamos, toks pokytis laikomas pirminio įsipareigojimo nutraukimu ir naujo įsipareigojimo atsiradimu. Skirtumas tarp atitinkamų balansinių verčių pripažįstamas bendrųjų pajamų ataskaitoje

## TURTO VERTĖS SUMAŽĖJIMAS

### Finansinio turto vertės sumažėjimas

Kiekvienų finansinių ataskaitų sudarymo datą VIPA įvertina finansinį turtą, kad nustatytų, ar yra kokių nors požymių, kad šio turto vertė sumažėjo. Finansinio turto vertė sumažėja tada, kai yra objektyvių požymių, tokių kaip vienas ar keli įvykiai, įvykę po finansinio turto pirminio pripažinimo, kurie turi įtakos įvertintiems finansinio turto ateities pinigų srautams. Vertės sumažėjimo požymių pavyzdžiu gali būti požymiai, kad skolininkas ar grupė skolininkų susiduria su reikšmingais finansiniais sunkumais, nemoka ar vėluoja mokėti palūkanas ar pagrindinę skolos sumą; tikimybė, kad jie bankrutuos ar bus vykdoma kita finansinė reorganizacija; akivaizdūs faktoriai, tokie kaip įsiskolinimų pokyčiai ar verslo sąlygų pokyčiai, sutampantys su finansinių įsipareigojimų nevykdymu, rodantys, jog egzistuoja įvertinamas būsimų pinigų srautų sumažėjimas. Finansinio turto, apskaitomo amortizuota savikaina, vertės sumažėjimo nuostolių suma yra skirtumas tarp finansinio turto apskaitinės vertės ir įvertintų ateities pinigų srautų dabartinės vertės, apskaičiuotos naudojant pirminio pripažinimo metu nustatytą apskaičiuotą palūkanų normą.

Viso finansinio turto apskaitinė vertė yra tiesiogiai sumažinama įvertintais vertės sumažėjimo nuostoliais, išskyrus prekybos gautinas sumas, kurių apskaitinė vertė yra sumažinama naudojant abejotinių gautinų sumų sąskaitą. Nuvertėjusios gautinos sumos yra nurašomos, kai jos yra įvertinamos kaip nebeatgautinos.

Jei po finansinių ataskaitų sudarymo datos įvertintų vertės sumažėjimo nuostolių suma sumažėja ir šis sumažėjimas gali būti objektyviai susietas su įvykiais, kurie įvyko po įvertintų vertės sumažėjimo nuostolių



pripažinimo, tuomet šie anksčiau pripažinti vertės sumažėjimo nuostoliai yra atstatomi ir parodomi bendrųjų pajamų ataskaitoje, bet taip, kad vertės sumažėjimo nuostolių atstatymo dieną turto apskaitinė vertė neviršytų amortizuotos savikainos, kuri būtų buvusi, jei nuostoliai dėl turto vertės sumažėjimo ankstesniais laikotarpiais nebūtų buvę pripažinti.

### Kitas turtas

Kito turto vertės sumažėjimas yra įvertinamas tuomet, kai įvykiai ar aplinkybės parodo, kad turto vertė gali neatsipirkti. Kai apskaitinė vertė viršija turto atsipirkimo vertę, vertės sumažėjimas apskaitomas bendrųjų pajamų ataskaitos pelno (nuostolių) dalyje. Vertės sumažėjimo, apskaityto ankstesniais laikotarpiais, atstatymas apskaitomas, kai yra požymių, kad pripažinti nuostoliai dėl turto vertės sumažėjimo nebeegzistuoja ar reikšmingai sumažėjo. Atstatymas yra apskaitomas bendrųjų pajamų ataskaitoje tame pačiame straipsnyje, kuriame buvo apskaityti vertės sumažėjimo nuostoliai.

## ATSARGŲ APSKAITA

Atsargos pirminio pripažinimo metu yra apskaitomos įsigijimo savikaina. Vėlesniais laikotarpiais atsargos yra apskaitomos grynąja galimo realizavimo verte arba įsigijimo savikaina - priklausomai nuo to, kuri yra mažesnė. Atsargų savikaina apima įsigijimo kainą ir susijusius mokesčius bei tas pridėtines išlaidas, kurios susidarė gabenant atsargas į dabartinę jų buvimo vietą ir suteikiant joms dabartinę būklę. Savikaina nustatoma naudojant FIFO metodą. Grynoji galimo realizavimo vertė - įvertinta pardavimo kaina, esant įprastinėms verslo sąlygoms, atėmus įvertintas gamybos užbaigimo išlaidas ir įvertintas rinkodaros ir paskirstymo išlaidas. Atsargos, kurios nebegali būti realizuotos, yra nurašomos.

## PINIGAI IR JŲ EKVIVALENTAI

VIPA pinigus sudaro pinigai, esantys bankų sąskaitose (kasos nėra). Pinigų ekvivalentai yra trumpalaikės, labai likvidžios investicijos, lengvai konvertuojamos į žinomą pinigų sumą. Tokių investicijų terminas neviršija trijų mėnesių, o vertės pokyčių rizika yra labai nežymi.

Pinigų srautų ataskaitoje pinigų ir jų ekvivalentus sudaro pinigai banko einamosiose sąskaitose bei indėliai, kurių terminas sutarties sudarymo datą neviršija 3 mėn.

## FINANSINIAI ĮSIPAREIGOJIMAI

Vadovaujantis 9 TFAS "Finansinės priemonės: klasifikacija ir vertinimas" nuostatomis finansiniai įsipareigojimai apibrėžiami kaip:

- sutartinis įsipareigojimas: i) pateikti grynuosius pinigus ar kitą finansinį turtą kitai įmonei; ar ii) apsisikeisti finansiniu turtu ar įsipareigojimais su kita įmone įmonei potencialiai nepalankiomis sąlygomis;
- sutartis, kurios pagrindu ateityje bus arba gali būti atsiskaitoma pačios įmonės nuosavybės instrumentais ir tai: i) ne išvestinės finansinės priemonės, kurių pagrindu įmonė yra arba gali būti įpareigota pateikti kintamą skaičių pačios įmonės nuosavybės instrumentų; arba ii) išvestinės finansinės priemonės, už kurias bus arba gali būti atsiskaitoma kitais būdais, nei apsisikeitimas fiksuota grynujų pinigų suma ar kitu finansiniu turtu už fiksuotą skaičių pačios įmonės nuosavybės instrumentų.

Reikšmingas kredito rizikos padidėjimas fiksuojamas tuomet, kai mokėtinos sumos yra neapmokėtos daugiau nei 30 dienų nuo apmokėjimo termino. Finansinėms priemonėms su maža kredito rizika yra priimta taikyti nereikšmingą kredito rizikos padidėjimą.

### Paskolos ir skolos su palūkanomis

Skolos iš pradžių pripažįstamos gautų lėšų tikrąja verte, atėmus sandorio išlaidas. Vėliau jos apskaitomos amortizuota verte, o skirtumas tarp gautų lėšų ir sumos, kurią reikės sumokėti per skolos terminą, yra įtraukiamas į laikotarpio bendrųjų pajamų ataskaitą, išskyrus kapitalizuojamas skolinimosi išlaidas, kurios aprašytos žemiau.

Skolinimosi išlaidos, tiesiogiai priskiriamos įsigijimui turto, kuriam reikia laiko paruošti numatomam naudojimui ar pardavimui, statybai ar gamybai yra kapitalizuojamos kaip dalis atitinkamo turto savikainos. Visos kitos skolinimosi išlaidos pripažįstamos sąnaudomis, kai patiriamos. Skolos priskiriamos ilgalaikėms, jei iki ataskaitų datos sudaryta finansavimo sutartis įrodo, kad įsipareigojimas ataskaitų datai pagal pobūdį buvo ilgalaikis.



## Prekybos įsipareigojimai

Prekybos įsipareigojimai yra neišvestiniai finansiniai įsipareigojimai su fiksuotais arba nustatytu būdu apskaičiuojamais mokėjimais, kuriais neprekiuojama aktyvioje rinkoje. Tokie įsipareigojimai yra apskaitomi amortizuota verte, naudojant efektyvių palūkanų normos metodą. Pelnas ir nuostoliai yra pripažįstami bendrųjų pajamų ataskaitoje, kai prekybos įsipareigojimai yra nurašomi arba amortizuojami.

## Kiti įsipareigojimai

Įsipareigojimai apskaitoje registruojami, atsiradus įsipareigojimams vykdant veiklą. Prie įsipareigojimų taip pat priskiriami ir nepanaudotų atostogų įsipareigojimai darbuotojams.

Atsižvelgiant į tai, kad 2014-2020 m. ES fondų investicijų veiksmų programos 11 prioriteto „Techninė parama veiksmų programai administruoti“ priemonės Nr. 11.0.1-CPVA-V-201 „Veiksmų programos administravimas“ lėšos yra skirtos veiksams, susijusiems su tam tikros 2014-2020 m. ES struktūrinės veiksmų programos administravimu, bet ne tikslinė parama VIPA, todėl prie kitų įsipareigojimų priskiriamos ir gautos sumos ilgalaikio turto įsigijimui. Šiomis sumomis dengiamas minėto turto nusidėvėjimo sąnaudos.

## FINANSINĖ IR VEIKLOS NUOMA

VIPA nustato, ar susitarimas yra nuoma arba apima nuomą, atsižvelgdama į sandorio esmę susitarimo sudarymo datą, kuomet susitarimo įvykdymas priklauso nuo specifinio turto panaudojimo arba susitarimas suteikia teisę panaudoti turtą.

### Finansinė nuoma - VIPA kaip nuomininkas

Pasirašius sutartį, VIPA įvertina, ar sutartis yra nuoma, ar ją sudaro nuoma. VIPA pripažįsta turto nuomos teisės turtą ir atitinkamą nuomos įsipareigojimą atsižvelgiant į visus nuomos susitarimus, kuriuose VIPA yra nuomininkas, išskyrus trumpalaikę nuomą (nuoma, kurios nuomos terminas yra 12 mėnesių ar trumpiau) ir mažos vertės turto nuomą. Šiai nuomai VIPA pripažįsta nuomos įmokas kaip veiklos sąnaudas tiesiogiai proporcingu metodu per visą nuomos laikotarpį.

Nuomos įsipareigojimai iš pradžių yra įvertinami dabartine nuomos įmokų suma, kuri dar nėra sumokėta, vėliau ją diskontuojant naudojant nuomos sutartyje numatytas palūkanas. Jei nuomos sutartyje nėra nustatytos palūkanos, VIPA naudoja savo skolinimosi normą.

Turto nuomos teisės turtą sudaro pradinis atitinkamo nuomos įsipareigojimo įvertinimas, nuomos įmokos, sumokėtos dienos pradžioje arba anksčiau, atėmus gautas nuomos nuolaidas ir visas pradines tiesiogines išlaidas. Vėliau jie yra įvertinami savikaina, atėmus sukauptą nusidėvėjimą ir vertės sumažėjimo nuostolius.

Teisė naudoti turtą yra nudėvima per pagrindinio turto nuomos arba naudingo tarnavimo laiką, įvertinus kuris iš jų yra trumpesnis. Nusidėvėjimas pradedamas skaičiuoti nuo turto nuomos pradžios dienos.

### Veiklos nuoma - VIPA kaip nuomotojas

Turtas, išnuomotas pagal veiklos nuomos sutartis, yra apskaitomas finansinės būklės ataskaitoje kaip ilgalaikis materialusis ir investicinis turtas. Šis turtas yra nudėvimas per jo naudingo tarnavimo laikotarpį, taikant tas pačias nusidėvėjimo normas, kaip ir kitam VIPA veikloje naudojamam ilgalaikiam materialiajam turtui. Nuomos pajamos yra pripažįstamos tiesiniu metodu per visą nuomos laikotarpį.

Turto nuoma, pagal kurią visa su nuosavybe susijusi rizika ir teikiama nauda pasilieka nuomotojui, yra laikoma veiklos nuoma. Įmokos pagal veiklos nuomos sutartį yra apskaitomos kaip pajamos tiesiniu metodu per nuomos laikotarpį.

## DOTACIJOS IR SUBSIDIJOS

Dotacija - valstybės ar savivaldybės institucijos teikiama tikslinė parama įmonei, jei ji anksčiau įvykdė arba ateityje įvykdys paramos teikėjos nustatytas sąlygas.

Apskaitoje pripažįstamos dvi dotacijų rūšys:

- su turtu susijusios dotacijos. Jos gaunamos ilgalaikiu turtu arba skiriamos ilgalaikiam turtui pirkti, statyti, rekonstruoti ar kitaip įsigyti. Teikiant tokias dotacijas, gali būti nustatoma ir papildomų sąlygų, susijusių su turto rūšimi, vieta ar laiku, per kurį turtas turi būti įsigyjamas arba išlaikomas. Dotacijos yra apskaitomos gauto turto tikrąja verte ir vėliau pripažįstama bendrųjų pajamų ataskaitoje, mažinant turto nusidėvėjimo sąnaudas, per atitinkamo ilgalaikio turto tarnavimo laikotarpį;

- su pajamomis susijusios dotacijos. Jos teikiamos sąnaudoms ir negautoms pajamoms kompensuoti, taip pat visos kitos dotacijos, nepriskirtinos su turtu susijusioms dotacijoms. Dotacijos, susijusios su pajamomis, pripažįstamos panaudotomis tiek, kiek per ataskaitinį ar praėjusį periodą patiriama kompensuojamų sąnaudų, mažinant bendrųjų pajamų ataskaitoje atitinkamas sąnaudas.

Avansu gautos dotacijos, susijusios su ilgalaikio turto įsigijimu, yra apskaitomos kaip ilgalaikiai įsipareigojimai iki tokio turto įsigijimo momento.

Dotacijos ir subsidijos yra pripažįstamos tada, kai yra pakankamas užtikrinimas, kad dotacija bus gauta ir visos dotacijos gavimo sąlygos bus vykdomos.

## AKCINIS KAPITALAS IR REZERVAI

Paprastosios akcijos apskaitomos jų nominalia verte. Už parduotas akcijas gauta suma, viršijanti jų nominalią vertę, apskaitoma kaip akcijų priedai. Papildomos išlaidos, tiesiogiai priskiriamos naujų akcijų emisijai, apskaitomos nuosavame kapitale, atėmus jas iš akcijų priedų.

## ATIDĖJINIAI

Atidėjiniai apskaitomi tada, kai dėl įvykio praeityje VIPA turi teisinį įsipareigojimą ar neatšaukiamą pasižadėjimą ir tikėtina, kad jam įvykdyti bus reikalingi ekonominę naudą teikiantys ištekliai, ir įsipareigojimo suma gali būti patikimai įvertinta. Atidėjiniai yra peržiūrimi kiekvieną ataskaitų dieną ir koreguojami, kad atspindėtų tiksliausią dabartinį įvertinimą. Su atidėjiniiais susijusios išlaidos yra apskaitomos bendrųjų pajamų ataskaitoje grynąja verte, atsižvelgiant į kompensuojamas sumas. Jei pinigų laiko vertė yra reikšminga, atidėjiniai yra diskontuojami naudojant efektyvią laikotarpio palūkanų normą (prieš mokesčius), jei reikia, atsižvelgiant į konkrečią įsipareigojimui specifinę riziką. Kai naudojamas diskontavimas, atidėjinio padidėjimas, atspindintis praėjusio laiko tarpą, yra apskaitomas kaip finansinės sąnaudos.

## MOKESČIAI

Mokesčius ir kitas įmokas į valstybės biudžetą ir fondus VIPA apskaičiuoja ir moka LR mokesčių administravimo įstatymo ir kitų įstatymų nustatyta tvarka.

2020 m. gruodžio 31 d. vykdydama veiklą VIPA privalėjo sumokėti darbdavio socialinio draudimo įmokas (1.77 proc. nuo darbuotojams priskaičiuoto darbo užmokesčio), išskaičiuoti ir sumokėti gyventojų pajamų mokestį (20 proc. nuo darbuotojams priskaičiuoto darbo užmokesčio, atėmus neapmokestinamąjį pajamų dydį), išskaičiuoti ir sumokėti privalomąjį pensijos ir sveikatos draudimą (19.50 proc. /2.1 - 3.0 proc. nuo darbuotojams priskaičiuoto darbo užmokesčio).

## PELNO MOKESTIS

Pelno mokesčio apskaičiavimas remiasi metiniu pelnu, įvertinus atidėtąjį pelno mokestį. Skaičiuojant pelno mokestį vadovaujamosi mokesčių įstatymais ir mokesčių tarifais, kurie galioja finansinės būklės ataskaitos sudarymo dieną.

Vadovaujantis LR pelno mokesčio įstatymu VIPA 2020 m. apmokestinamajam pelnui taikomas 15 proc. pelno mokesčio tarifas.

### Einamųjų metų mokestis

Einamųjų metų pelno mokestis mokamas atsižvelgiant į apmokestinamąjį pelną už metus. Pelno mokestis apskaičiuojamas naudojant finansinių metų pradžioje galiojusį pelno mokesčio tarifą.

Mokestiniai nuostoliai gali būti keliami neribotą laikotarpį, išskyrus nuostolius, kurie susidarė dėl vertybinių popierių ir/arba išvestinių finansinių priemonių perleidimo. Nuostoliai iš vertybinių popierių ir/arba išvestinių finansinių priemonių perleidimo gali būti keliami 5 metus ir padengiami tik iš tokio paties pobūdžio sandorių pelno.

Mokestinių nuostolių perkėlimas nutraukiamas, jeigu įmonė nebetęsia veiklos, dėl kurios šie nuostoliai susidarė, išskyrus atvejus, kai įmonė veiklos nebetęsia dėl nuo jos nepriklausančių priežasčių.

### Atidėtasis mokestis

Atidėtasis mokestis yra pripažįstamas laikiniems skirtumams tarp turto ir įsipareigojimų apskaitinės vertės finansinėse ataskaitose ir jų atitinkamos mokestinės bazės. Atidėtojo mokesčio įsipareigojimai yra bendrai pripažįstami visiems laikiniems skirtumams, o atidėtojo mokesčio turtas pripažįstamas ta dalimi,

kuri tikėtinai ateityje sumažins turimą apmokestinamąjį pelną realizuojant laikinuosius skirtumus. Toks turtas ir įsipareigojimai yra nepripažįstami, jei laikini skirtumai yra susiję su prestižu, arba jei sandorio metu (kito nei verslo jungimas) pripažįstamas turtas ar įsipareigojimai neįtakoja nei apmokestinamojo, nei finansinio pelno.

Atidėtojo mokesčio turtas yra peržiūrimas finansinių ataskaitų sudarymo datai ir yra sumažinamas, jei nėra tikėtina, kad įmonė ateityje turės pakankamai apmokestinamojo pelno šiam turtui realizuoti, iki sumos, kuri tikėtinai ateityje sumažins apmokestinamąjį pelną. Toks sumažinimas yra atstatomas, kai tampa tikėtina, kad ateityje bus pakankamai apmokestinamojo pelno.

Atidėtojo mokesčio turtas ir įsipareigojimai yra įvertinami naudojant galiojančią mokesčio normą, kuri bus taikoma tais metais, kuriais numatoma šiuos laikinus skirtumus padengti arba apmokėti, remiantis mokesčio normomis (ir mokesčių įstatymais), kurios yra ar bus patvirtintos iki ataskaitinio laikotarpio pabaigos. Atidėtojo mokesčio turtas ir įsipareigojimai atspindi mokesčines pasekmes, kurių įmonė tikisi ataskaitinio laikotarpio pabaigoje, siekdama apmokėti ar padengti savo turtą ar įsipareigojimus.

Atidėtojo mokesčio turtas ir įsipareigojimai sudengiami, kai yra teisiškai leidžiama sudengti einamųjų metų mokesčio turtą ir įsipareigojimus ir kai yra susiję su pelno mokesčiais, nustatytais tų pačių institucijų, ir įmonė ketina sudengti einamųjų metų mokesčio turtą ir įsipareigojimus grynąja verte.

### **Einamųjų metų ir atidėtasis mokestis už laikotarpį**

Einamųjų metų ir atidėtasis mokestis yra apskaitomi sąnaudomis arba pajamomis pelne ar nuostoliuose, išskyrus atvejus, kai jie susiję su straipsniais, pripažįstamais ne pelnu ar nuostoliais (kitose bendrose pajamose arba tiesiogiai nuosavybėje), tokiu atveju pelno mokestis taip pat pripažįstamas kitose bendrosiose pajamose arba tiesiogiai nuosavybėje.

## **PAJAMŲ APSKAITA**

15-ojo TFAS „Pajamos pagal sutartis su klientais“ nustato principus, kuriuos ūkio subjektas turi taikyti finansinių ataskaitų naudotojams pranešdamas naudingą informaciją apie pajamų ir pinigų srautų, atsirandančių dėl sutarties su klientu, pobūdį, sumą, laiką ir neapibrėžtumą.

Pajamos pripažįstamos sandorio kaina tuomet, kai prekės arba paslaugos perduodamos klientui. Kompleksinės prekės ar paslaugos, kurias galima išskirti, pripažįstamos atskirai ir bet kokios nuolaidos ar lengvatos, taikomos sutarties kainai, paprastai turi būti priskiriamos atskiriems elementams. Jeigu atlygis yra skirtingas dėl tam tikrų priežasčių, turi būti pripažįstamos minimalios sumos, jeigu rizika, kad jos bus atstatytos, nėra reikšminga. Sąnaudos, patirtos siekiant užtikrinti sutarčių su klientais sudarymą, turi būti kapitalizuojamos ir amortizuojamos per sutarties suvartojimo laikotarpį.

Vadovaujantis 15-uoju TFAS nustatoma veiklos įsipareigojimas (pasižadėjimas perduoti prekę ar paslaugą klientui) sutartyje bei ar įmonė yra savo sąskaita veikiantis subjektas (prekės ir paslaugos tiekėjas) ar agentas (atsakingas už prekės ar paslaugos tiekimo organizavimą) ir ar licencijos suteikimo pajamos turėtų būti pripažįstamos tam tikru momentu ar per tam tikrą laikotarpį.

VIPA pajamas sudaro administruojamų / valdomų fondų (JESSICA Kontroliuojantysis fondas, Energijos efektyvumo, Daugiabučių namų modernizavimo, Kultūros paveldo, Savivaldybių pastatų, Vandentvarkos fondai) valdymo mokestis, skaičiuojamas pagal patvirtintas metodikas. Nuo 2020 m. VIPA pradėjo teikti paskolas nuosavomis lėšomis.

Palūkanų pajamos pripažįstamos kaupimo principu, atsižvelgiant į skolos likutį ir taikomą palūkanų normą. Gautos palūkanų įplaukos pinigų srautų ataskaitoje pateiktos kaip kitų po vieno metų gautinų sumų (finansinio turto) pokytis pagrindinės veiklos pinigų sraute.

## SĄNAUDŲ APSKAITA

Sąnaudos apskaitoje pripažįstamos vadovaujantis kaupimo ir palyginimo principais tuo ataskaitiniu laikotarpiu, kai uždirbamos su jomis susijusios pajamos, neatsižvelgiant į pinigų išleidimo laiką. Tais atvejais, kai per ataskaitinį laikotarpį padarytų išlaidų neįmanoma tiesiogiai susieti su konkrečių pajamų uždirbimu ir jos ateinančiais laikotarpiais neduos pajamų, šios išlaidos pripažįstamos sąnaudomis tą patį laikotarpį, kada buvo patirtos.

VIPA sąnaudos skirstomos į pardavimo savikainos ir veiklos sąnaudas. Prie pardavimo savikainos sąnaudų priskiriamos tiesiogiai su vykdoma veikla susijusios sąnaudos: atsakingų darbuotojų darbo užmokestis, paslaugų ir prekių išlaidos, būtinos veiklai vykdyti ir, kurios gali būti aiškiai atskirtos ir identifikuotos. Veiklos sąnaudoms priskiriamos bendrosios ir administracinės sąnaudos, būtinos tinkamam įmonės veiklos užtikrinimui.

2016 m. rugpjūčio 1 d. VIPA pasirašė sutartis su Viešąja įstaiga Centrine projektų valdymo agentūra dėl projektų „UAB Viešųjų investicijų plėtros agentūra - veiksmų programos administravimas“ (projekto Nr. 11.0.1-CPVA-V-201-01-0012) ir „UAB Viešųjų investicijų plėtros agentūra - Informavimas apie veiksmų programą“ (projekto Nr. 12.0.1-CPVA-V-202-01-0015), kurių lėšomis yra kompensuojamos dalis institucijos išlaikymo išlaidų, susijusių su 2014 - 2020 m. ES fondų investicijų veiksmų programos administravimo laikotarpio projektų, finansuojamų gražinamosios subsidijos būdu, administravimu.

## NEAPIBRĖŽTIEJI ĮSIPAREIGOJIMAI

Neapibrėžtieji įsipareigojimai nėra apskaitomi finansinėse ataskaitose, tačiau jie yra atskleidžiami, išskyrus tuos atvejus, kai jų įtaka finansiniams rezultatams nereikšminga.

Neapibrėžtasis turtas nėra apskaitomas finansinėse ataskaitose, tačiau yra atskleidžiamas aiškinamajame rašte, jei iš jo tikimasi gauti ekonominės naudos.

## SUSIJUSIOS ŠALYS

Susijusiomis šalimis pripažįstami akcininkai, Valdybos nariai, jų giminės, valstybės valdomos įmonės (atskleidimo tikslais tik reikšmingų sandorių ar likučių turinčios LR finansų ministerijai pavaldžios įmonės) bei įmonės, kurios tiesiogiai ar netiesiogiai per tarpininką kontroliuoja įmonę arba yra kontroliuojamos atskirai ar kartu su kita šalimi, kuri taip pat pripažįstama susijusia šalimi, galiojant sąlygai, kad šis ryšys suteikia galimybę vienai iš šalių kontroliuoti kitą šalį arba daryti reikšmingą įtaką kitai šaliai, priimant finansinius ir valdymo sprendimus.

## TIKROJI VERTĖ

Tikroji vertė apibrėžiama kaip kaina, už kurią vertinimo dieną būtų parduotas turtas arba perleistas įsipareigojimas pagal realų sandorį tarp rinkos dalyvių. Išskiriami trys tikrosios vertės hierarchijos lygiai.

Pirmam lygiui priskiriama ta turto vienetų tikroji vertė, kuri nustatyta remiantis identiško turto kotiruojamomis (nekoreguotomis) kainomis aktyviose rinkose.

Antram lygiui priskiriama ta turto vienetų tikroji vertė, kuri nustatyta remiantis tiesiogiai ar netiesiogiai stebimais rodikliais.

Trečiam lygiui priskiriama ta turto vienetų tikroji vertė, kuri nustatyta remiantis nestebimais rodikliais.

Reikšmingi apskaitiniai įvertinimai yra nuolat peržiūrimi ir įvertinami remiantis praeities patirtimi bei kitais veiksniais, įskaitant būsimų įvykių tikimybę, kuri laikoma pagrįsta tam tikromis aplinkybėmis.

Rengiant finansines ataskaitas pagal TFAS, priimtus taikyti ES, vadovybei reikia padaryti tam tikras prielaidas ir įvertinimus, kurie įtakoja pateiktas turto, įsipareigojimų, pajamų bei sąnaudų sumas bei neapibrėžtumų atskleidimus. Pagrindinės sritys, kuriose naudoti vertinimai rengiant šias finansines ataskaitas, yra aptartos žemiau:

### Mokesčių patikrinimai

Mokesčių inspekcija gali bet kuriuo metu per 5 iš eilės einančius metus po ataskaitinių mokesčių metų patikrinti buhalterinius įrašus bei apskaičiuoti papildomus mokesčius ir baudas. VIPA vadovybei nežinomos jokios aplinkybės, dėl kurių galėtų iškilti potencialus reikšmingas įsipareigojimas šiuo atžvilgiu.

### Atidėtojo pelno mokesčio turtas

Atidėtojo pelno mokesčio turtas yra apskaitomas visiems nepanaudotiems mokesčiniams nuostoliams finansinės būklės ataskaitoje tada, kai yra tikėtina gauti tiek planuojamo mokesčio pelno ateityje, kad jo

pakaktų laikiniams skirtumams realizuoti. Reikšmingas vadovybės įvertinimas yra reikalingas nustatant atidėtojo pelno mokesčio turto dydį, kuris gali būti pripažintas, atsižvelgiant į galimą laiką ir būsimo apmokestinamo pelno lygį kartu su būsimo mokesčių planavimo strategijomis.

VIPA vadovybės vertinimu, ateityje VIPA turės pakankamai apmokestinamojo pelno ir galės realizuoti pripažintą finansinės būklės ataskaitoje atidėtojo pelno mokesčio turta.

## **ĮVYKIAI PO FINANSINĖS BŪKLĖS ATASKAITOS SUDARYMO DIENOS**

Visi po finansinės būklės ataskaitos sudarymo dienos įvykę įvykiai (koreguojantys įvykiai) yra apskaitomi finansinėse ataskaitose, jei jie susiję su ataskaitiniu laikotarpiu ir turi reikšmingos įtakos finansinėms ataskaitoms.

## **UŽSKAITOS**

Sudarant finansines ataskaitas turtas ir įsipareigojimai bei pajamos ir sąnaudos nėra užskaitomos tarpusavyje, išskyrus atvejus, kai atskiras TFAS reikalauja arba leidžia būtent tokį tarpusavio užskaitymą.

Dėl atskirų sumų apvalinimo iki eurų, lentelėse skaičiai gali nesutapti, tokios apvalinimo paklaidos šiose finansinėse ataskaitose yra nereikšmingos.

# FINANSINĖS BŪKLĖS ATASKAITOS PASTABOS

## 1 pastaba. Nematerialusis turtas, Eur

Straipsnis	Licencijos	Programinė įranga	Iš viso
<b>Įsigijimo vertė</b>			
<b>2018 m. gruodžio 31 d. likutis</b>	<b>73.523</b>	<b>346.100</b>	<b>419.623</b>
Įsigytas turtas	2.752	67.250	70.002
Perleistas ir nurašytas turtas	(2.818)	(1.379)	(4.197)
<b>2019 m. gruodžio 31 d. likutis</b>	<b>73.457</b>	<b>411.971</b>	<b>485.428</b>
Įsigytas turtas	2.176	72.791	74.967
Perleistas ir nurašytas turtas	(6.777)	(837)	(7.614)
Apvalinimo paklaida	-	-	-
<b>2020 m. gruodžio 31 d. likutis</b>	<b>68.856</b>	<b>483.925</b>	<b>552.781</b>
<b>Sukaupta amortizacija</b>			
<b>2018 m. gruodžio 31 d. likutis</b>	<b>54.560</b>	<b>97.383</b>	<b>151.943</b>
Apskaičiuota amortizacija	19.040	31.482	50.522
Perleistas ir nurašytas turtas	(2.818)	(1.380)	(4.198)
<b>2019 m. gruodžio 31 d. likutis</b>	<b>70.782</b>	<b>127.485</b>	<b>198.267</b>
Apskaičiuota amortizacija	1.220	60.125	61.345
Perleistas ir nurašytas turtas	(6.777)	(768)	(7.545)
<b>2020 m. gruodžio 31 d. likutis</b>	<b>65.225</b>	<b>186.842</b>	<b>252.067</b>
<b>Likutinė vertė</b>			
<b>2018 m. gruodžio 31 d.</b>	<b>18.963</b>	<b>248.717</b>	<b>267.680</b>
<b>2019 m. gruodžio 31 d.</b>	<b>2.675</b>	<b>284.486</b>	<b>287.161</b>
<b>2020 m. gruodžio 31 d.</b>	<b>3.631</b>	<b>297.083</b>	<b>300.714</b>

VIPA neturi pagal lizingo sutartis įsigyto ar įsigyjamo nematerialaus turto.

2020 sausio 1 d. VIPA pradėjo taikyti Generalinio direktoriaus įsakymu 2019/9-71 naujai patvirtintą apskaitos politiką, kurioje keičiama ilgalaikio turto įsigijimo ir likvidacinė vertė (nematerialaus turto įsigijimo vertė didinama iki 500 Eur, likvidacinė vertė nustatoma 0 Eur). Dalis nematerialiojo turto, kurio įsigijimo vertė 2020 m. gruodžio 31 d. lygi 105.368 Eur (2019 m. gruodžio 31 d. - 109.622 Eur, 2018 m. gruodžio 31 d. - 85.361 Eur, 2017 m. gruodžio 31 d. - 10.070 Eur) buvo visiškai amortizuota, tačiau vis dar naudojamas VIPA veikloje.

## 2 pastaba. Ilgalaikis materialusis turtas, Eur

VIPA neturi pagal lizingo sutartis įsigyto ar įsigyjamo materialiojo turto. Vadovaujantis apskaitos politika nuo 2020 m. sausio 1 d. materialiojo turto įsigijimo vertė didinama iki 500 Eur, likvidacinė vertė nustatoma 0 Eur. Materialusis turtas, kurio įsigijimo vertė buvo mažesnė nei 500 Eur ir yra naudojamas įmonės reikmėms, buvo perkeltas į užbalansę. Dalis materialiojo turto, kurio įsigijimo vertė 2020 m. gruodžio 31 d. buvo 141.375 Eur / likutinė vertė 18 Eur (2019 m. gruodžio 31 d. įsigijimo vertė 138.263 Eur / likutinė vertė 16 Eur, 2018 m. gruodžio 31 d. įsigijimo vertė 48.263 Eur / likutinė vertė 7 Eur, 2017 m. gruodžio 31 d. įsigijimo vertė 22.393 Eur / likutinė vertė 3 Eur) buvo visiškai nudėvėta, tačiau vis dar naudojama veikloje.



Straipsnis	Mašinos ir įrenginiai	Kita įranga	Kitas ilgalaikis turtas	Kiti įrenginiai, prietaisai ir įrankiai	Iš viso
<b>Įsigijimo vertė</b>					
<b>2018 m. gruodžio 31 d. likutis</b>	<b>1.083</b>	-	-	<b>193.678</b>	<b>194.761</b>
Įsigytas turtas	-	-	-	31.586	31.586
Perkėlimai					
Perleistas ir nurašytas turtas	(1.083)	-	-	(9.427)	(10.510)
<b>2019 m. gruodžio 31 d. likutis</b>	-	-	-	<b>215.837</b>	<b>215.837</b>
Įsigytas turtas	-	-	-	33.320	33.320
Nurašytas turtas		-	-	(18.854)	(18.854)
<b>2020 m. gruodžio 31 d. likutis</b>	-	-	-	<b>230.303</b>	<b>230.303</b>
<b>Sukauptas nusidėvėjimas</b>					
<b>2018 m. gruodžio 31 d. likutis</b>	<b>1.083</b>	-	-	<b>150.506</b>	<b>151.589</b>
Perkėlimai	-	-	-	-	-
Apskaičiuotas nusidėvėjimas	-	-	-	25.627	25.627
Nurašytas turtas	(1.083)	-	-	(9.427)	(10.510)
<b>2019 m. gruodžio 31 d. likutis</b>	-	-	-	<b>166.706</b>	<b>166.706</b>
Apskaičiuota amortizacija			-	25.997	25.997
Nurašytas turtas			-	(11.578)	(11.578)
<b>2020 m. gruodžio 31 d. likutis</b>	-	-	-	<b>181.125</b>	<b>181.125</b>
<b>Likutinė vertė</b>					
<b>2018 m. gruodžio 31 d.</b>	-	-	-	<b>43.172</b>	<b>43.172</b>
<b>2019 m. gruodžio 31 d.</b>	-	-	-	<b>49.131</b>	<b>49.131</b>
<b>2020 m. gruodžio 31 d.</b>	-	-	-	<b>49.178</b>	<b>49.178</b>

### 3 pastaba. Teisės į nuomojamą nekilnojamą turtą, Eur

VIPA 2019 m. sausio 1 d. pradėjo taikyti 16-asis TFAS „Nuoma“. Dėl 16 TFAS taikymo VIPA pripažįsta turto naudojimo teises ir nuomos įsipareigojimus visoms sutartims, kurios yra nuomos sutartis arba kurių dalis yra nuomos sutartis. VIPA apskaito nuomos sandorius finansinės būklės ataskaitoje nuo 2019 m. sausio 1 d.

2016 m. gruodžio mėn. VIPA sudarė automobilio nuomos (Turto veiklos nuomos) sutartį, kurios galiojimas baigėsi 2020 m. lapkričio mėn. 2020 m. spalio mėn. buvo sudaryta nauja automobilio nuomos sutartis (nuomos terminas 48 mėn.)

VIPA nuomojasi administracines patalpas. 2014 m. VIPA sudarė negyvenamųjų patalpų nuomos sutartį, kurios galiojimas baigėsi 2018 m. gruodžio mėn. 2018 m. spalio mėn. pasirašyta naujai sudaryta negyvenamųjų patalpų nuomos sutartis, kuri įsigaliojo nuo 2019 m. sausio mėn.

Teisės į nuomojamą:

	2022 m.	2021 m.	2020 m.	2019 m.
Teisė į nekilnojamą turtą		101.112	98.890	96.666
Teisė į autotransporto priemones	29.001	38.565	9.214	10.830
<b>Iš viso</b>	<b>29.001</b>	<b>139.677</b>	<b>108.104</b>	<b>107.496</b>

Straipsnis	Teisės į nekilnojamą turtą	Teisės į transporto priemones	Iš viso
<b>Įsigijimo vertė</b>			
<b>2019 m. gruodžio 1 d. likutis</b>			
Įsigytas turtas	289.998	14.440	304.438
Nurašytas turtas			
<b>2019 m. gruodžio 31 d. likutis</b>	<b>289.998</b>	<b>14.440</b>	<b>304.438</b>
Įsigytas turtas	6.670	5.604	12.274
Nurašytas turtas			
<b>2020 m. gruodžio 31 d. likutis</b>	<b>296.668</b>	<b>20.044</b>	<b>316.712</b>
<b>Sukauptas nusidėvėjimas</b>			
<b>2019 m. gruodžio 1 d. likutis</b>			
Apskaičiuota amortizacija	96.666	10.830	107.496
Nurašytas turtas			
<b>2019 m. gruodžio 31 d.</b>	<b>96.666</b>	<b>10.830</b>	<b>107.496</b>
Apskaičiuota amortizacija	98.890	9.214	108.104
Nurašytas turtas			
<b>2020 m. gruodžio 31 d. likutis</b>	<b>195.556</b>	<b>20.044</b>	<b>215.600</b>
<b>Likutinė vertė</b>			
<b>2019 m. gruodžio 31 d.</b>	<b>193.332</b>	<b>3.610</b>	<b>196.942</b>
<b>2020 m. gruodžio 31 d.</b>	<b>101.112</b>	<b>-</b>	<b>101.112</b>

#### 4 pastaba. Iki išpirkimo termino laikomas finansinis turtas, Eur

VIPA 2020 m. balandžio - gegužės mėn. laisvas lėšas investavo į Vyriausybės vertybinius popierius. 2020 m. gruodžio 31 d. investicijų portfelis, įvertinus rinkos verte, padidėjo 41.664 Eur.

ISIN kodas	Kiekis	Bendra nominalioji vertė	Bendra įsigijimo vertė	Bendra rinkos vertė	Palūkanų norma	Išpirkimo data
LT0000670028	1.000	100.000	102.618	103.942	0,20%	2024.08.23
LT0000630071	1.000	100.000	100.035	101.090	0,09%	2023.04.01
LT0000630071	4.000	400.000	399.847	404.360	0,12%	2023.04.01
LT0000630071	3.000	300.000	299.973	303.270	0,11%	2023.04.01
LT0000630071	2.000	200.000	200.041	202.180	0,10%	2023.04.01
LT0000630071	3.000	300.000	300.017	303.270	0,10%	2023.04.01
LT0000630071	4.000	400.000	399.788	404.360	0,12%	2023.04.01
LT0000630071	4.000	400.000	399.671	404.360	0,13%	2023.04.01
LT0000630071	2.584	258.400	258.112	261.217	0,14%	2023.04.01
LT0000630071	4.000	400.000	399.906	404.360	0,11%	2023.04.01
LT0000630071	3.000	300.000	299.709	303.270	0,14%	2023.04.01
LT0000630071	4.000	400.000	399.729	404.360	0,13%	2023.04.01
LT0000630071	943	94.300	94.257	95.328	0,12%	2023.04.01
<b>Iš viso:</b>	<b>36.527</b>	<b>3.652.700</b>	<b>3.653.703</b>	<b>3.695.367</b>		

## 5 pastaba. Finansinis turtas, Eur

2020 m. birželio 26 d. VIPA pasirašė su UAB „Saulės gražos parkai“ 900 000 Eur paskolos sutartį. Paskola skirta nutolusios saulės elektrinės vystymui per AB „Ignitis“ saulės parkų platformą. Gautas finansavimas bus panaudotas išvystyti 2,5 MW galios saulės elektrinių parką, skirtą nutolusiems gaminantiems vartotojams (fiziniais asmenimis). Informacija apie projektą prieinama viešai: <https://www.saulsparkai.lt/projektai>.

VIPA pirmą paskolą savo nuosavomis lėšomis išmokėjo 2020 m. liepos mėn. ir spalio mėn. (UAB „Saulės gražos parkai“, 900 000 Eur). Paskolos grąžinimo terminas 2022 m. birželio 10 d.

Atsižvelgiant į 9-jojo TFAS reikalavimus, vadovaujantis „Tikėtinų kredito nuostolių ir sumažėjusių kredito vertės skaičiavimo procedūra“, VIPA 2020 m. gruodžio 31 d. nustatė UAB „Saulės gražos parkai“ suteiktos paskolos tikėtiną 12 mėnesių kredito nuostolį ir apskaičiavo 2.191 Eur atidėjinį.

VIPA ir valstybės kapitalo „Lietuvos energijos“ grupei priklausanti energijos skirstymo bendrovė „Energinis skirstymo operatorius“ (ESO) 2018 m. liepos 3 d. pasirašė komandinės ūkinės bendrijos „Energetinio efektyvumo projektų finansavimo platforma“ (toliau - EEPFP) steigimo dokumentus. VIPA yra atsakinga už visą EEPFP veiklą: finansuojamų projektų paiešką, paraiškų vertinimą, administravimą ir t. t. Vadovaujantis KŪB „Energinis efektyvumo finansavimo platforma“ dalyvių sutarties nuostatomis VIPA (EEFP Tikrasis narys) įnešė 1 Eur.

Vadovaujantis steigimo dokumentais ESO EEPFP dalyvavo komanditoriaus teisėmis, t. y. atsakė 10 mln. eurų dydžio įnašu, kurį esant poreikiui turėjo įnešti 10 metų laikotarpiui. Tačiau 2020 m. rugpjūčio pabaigoje buvo gautas ESO raštas dėl pasitraukimo iš EEPFP. ESO raštas pateiktas vadovaujantis Bendrijos dalyvių sutarties 12.1 punktu, pagal kurį komanditorius turi teisę savo iniciatyva pasitraukti iš Bendrijos, apie tai ne vėliau kaip prieš 6 (šešis) mėnesius įspėjęs Tikrąjį narį ir gavęs jo rašytinį pritarimą (sutikimą).

Rašte nurodyta, kad ESO „vadovaudamasi šia nuostata ir atsižvelgiant į tai, kad šiuo metu jau galima prognozuoti, jog Sutartyje numatyti energijos sutaupymo tikslai (išskelti siekiant įgyvendinti 2017 m. spalio 2 d. su Lietuvos Respublikos energetikos ministerija sudarytame Energinis sutaupymų susitarime Nr. 30000 / 972565 Bendrovei numatytą tikslą iki 2020 m. gruodžio 31 d. sutaupyti 1636 GWh) nebus pasiekti iki 2020 m. pab. (2020 m. rugpjūčio 20 d. pasiektas 21 proc. Sutartyje Bendrijai iškelto tikslo), be to, tikėtina, jog Bendrovė 2021-2030 m. laikotarpiu neturės poreikio energetinio efektyvumo sutaupymams, kuriuos galėtų generuoti Bendrija, Bendrovė informuoja VIPA dėl pasitraukimo iš Bendrijos.“

VIPA 2020 m. rugsėjo 29 d. informavo ESO, jog sutinka, kad ESO pasitrauktų iš Bendrijos komanditorių Dalyvių sutartyje nustatyta tvarka padengus Bendrijos mokėtinas sumas Bendrijos kreditoriams ir VIPA Bendrijos naudai patirtas išlaidas.

2020 m. gruodžio 16 d. įvyko EEPFP Priežiūros komiteto posėdis, kurio metu buvo aptartas ESO pasitraukimas. Posėdžio metu ESO nurodė, kad nori pasitraukti iš Bendrijos pasibaigus 2021 m. I ketv., t. y. iškart po 2021 m. kovo 31 d. Vadovaujantis LR ūkinių bendrijų įstatymu, kai bendrijoje lieka tik vienas narys, bendrija turi būti likviduojama, jei per 6 mėn. nuo nario pasitraukimo nėra randamas naujas bendrijos narys. Atsižvelgiant į šią įstatymo nuostata, VIPA po ESO pasitraukimo turės 6 mėn. naujam komanditoriui surasti, t. y. iki 2021 m. rugsėjo 30 d. neradus naujo komanditoriaus, Bendrija turės būti likviduota.

Šiuo metu atliekamos komanditoriaus paieškos, vyksta diskusijos su keliais potencialiais komanditoriais, tačiau jokių formalinių sprendimų dar nėra atlikta.

Įsteigtos EEPFP lėšomis buvo planuojama finansuoti energijos vartojimą mažinančių technologijų diegimo projektus. Per šią investicinę platformą projektų finansavimui būtų prieinamos tiek Lietuvos institucinių investuotojų, tiek ir tarptautinių finansinių institucijų lėšos. 2019 m. buvo pasirašyta paskolos sutartis su AB „Panevėžio stiklas“, 2020 m. pasirašyta paskolos sutartis su UAB „Ledlanas“. 2020 m. rugsėjo mėn. AB „Panevėžio stiklas“ grąžino paskolą.

Atidėtojo pelno mokesčio turtas paskaičiuotas įvertinus 2020 m. gruodžio 31 d. atostogų kaupinius, kurie susideda iš darbo užmokesčio (atostoginių) dalies, darbdavio socialinio draudimo įmokų bei kaupinius pensinio amžiaus darbuotojų išėtinėms kompensacijoms mokėti:

	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.
Pensijų ir panašių įsipareigojimų atidėjiniai	6.082	4.362
Atostoginių kaupiniai - Darbo užmokesčiui	111.317	83.858
Atostoginių kaupiniai - Socialinio draudimo įmokoms	1.970	1.484
<b>Iš viso</b>	<b>119.369</b>	<b>89.704</b>
	15%	15%
<b>Atidėtojo pelno mokesčio turtas</b>	<b>17.905</b>	<b>13.456</b>

## 6 pastaba. Atsargos, Eur

Straipsnis	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.
Likutis ataskaitinio laikotarpio pradžioje	-	7.044
Įsigijimai per ataskaitinį laikotarpį	25.060	17.285
Nurašymai per ataskaitinį laikotarpį	25.060	24.329
Likutinė vertė	-	-

VIPA atsargas sudaro raštinės reikmenys, kuras transporto priemonei, mažavertis inventoriūs.

## 7 pastaba. Išankstiniai mokėjimai / sumokėti avansai, Eur

Straipsnis	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.
Išankstiniai/avansiniai mokėjimai tiekėjams:	139.412	9.643
prekių tiekimo paslaugos	251	266
inventoriaus įsigijimas	3.723	
baldų įsigijimas	5.755	
mokymų paslaugos	99	
transporto priemonių stovėjimo vietų nuomos paslaugos	2.534	1.911
kainodaros projektas/avansinis mokėjimas	127.050	
programinės įrangos įsigijimas		7.260
kitos paslaugos		206

## 8 pastaba. Asocijuotų įmonių skolos ir kitos gautinos sumos, Eur

Gautinos sumos	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.
KŪB "Energijos efektyvumo finansavimo platforma"		143.435
Ilgalaikių suteiktų paskolų einamųjų metų dalis, sukauptos palūkanų pajamos / UAB Saulės gražos parkai	328.229	
VIPA vykdomi tarptautiniai projektai	55.014	36.425
Techninė parama		12.551
Gautinas valdymo mokestis	1.032.754	673.724
Kitos gautinos sumos	2.464	8.634
Biudžeto skola įmonei		1.069
Darbo užmokesčio permoka	983	
Gautinos VVP palūkanos	4.253	
<b>Iš viso</b>	<b>1.423.697</b>	<b>875.838</b>

## 9 pastaba. Trumpalaikės investicijos, Eur

Siekiant išvengti neigiamo banko sąskaitos likučio apmokestinimo, VIPA sudarė terminuotų indėlių sutartis:

- 2020 m. balandžio 7 d. sudarė 9 mėnesių terminuoto indėlio sutartį su AB Šiaulių bankas (indėlio suma 500.000 Eur; indėlio termino pabaiga 2021 m. sausio 7 d.);
- 2020 m. gegužės 20 d. VIPA sudarė 9 mėnesių terminuoto indėlio sutartį su AB Šiaulių bankas (indėlio suma 999.000 Eur; indėlio termino pabaiga 2021 m. vasario 20 d.).

## 10 pastaba. Pinigai ir pinigų ekvivalentai

VIPA atsiskaitymai galimi ir mokėjimai vykdomi tik banko pavedimu (kasos nėra).

2020 m. gruodžio 31 d. ir 2019 m. gruodžio 31 d. pinigus ir pinigų ekvivalentus sudarė piniginės lėšos bankų sąskaitose eurais.

VIPA nuosavas pinigines lėšas laiko Swedbank AB, AB Šiaulių bankas, AB Luminor bankas.

Pinigų srautų ataskaita sudaroma netiesioginiu metodu, kuomet ataskaitinio laikotarpio grynas pelnas (nuostolis) yra perskačiuojamas į ataskaitinio laikotarpio pinigų kiekį, gautą arba išleistą pagrindinėje VIPA veikloje.

## 11 pastaba. Ateinančių laikotarpių sąnaudos, Eur

VIPA apskaitoje ateinančių laikotarpių sąnaudoms priskiriama prenumeratos, draudimo ir panašios tęstinio pobūdžio paslaugos, kai yra abi šios sąlygos:

- už paslaugas yra apmokama pagal sąskaitą faktūrą, draudimo polisą ar kitą apskaitos dokumentą, patvirtinantį paslaugų atlikimą;
- paslaugos bus gaunamos nuolatos, daugiau nei vieną ateinantį ataskaitinį laikotarpį, kuriam sudaromas metinių arba tarpinių finansinių ataskaitų rinkinys.

Šiame straipsnyje apskaitomos išlaidos, patirtos Kainodaros projektui. Dalis šių sąnaudų bus kapitalizuota, dalis pripažinta sąnaudomis.

Ateinančių laikotarpių sąnaudos	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.
prenumerata	610	95
prisijungimo mokestis prie Lexnet sistemos	479	671
CV-Online LT duomenų bazės mokestis	406	
mokestis TOP įmonė 2019 m., 2020 m.		330
automobilio draudimas	601	624
turto draudimas	248	292
metinis antivirusinių licencijų mokestis	5.714	6.155
licencijos sąmatų skaičiavimo įrankiui (ENEF)	1.456	
viešųjų pirkimų programinės įrangos licencija, konsultacinės paslaugos	2.187	2.934
vadovybės civilinės atsak. draudimas	3.845	3.948
narystės mokesčiai	600	
mokymai	5.000	
VIPA svetainės patalpinimo internete mokestis	49	55
kainodaros projektas	1.226	
komandiruotės išlaidos		314
<b>Iš viso</b>	<b>22.421</b>	<b>15.418</b>

## 12 pastaba. Akcininkų nuosavybė

Akcininkas	Paprastųjų akcijų skaičius (vnt.)	Paprastųjų akcijų vertė (EUR)	Proc.
	2020 m. gruodžio 31 d.		
LR finansų ministerija	379.874	11.001.151	100

Pelnas (nuostoliai) tenkantis vienai akcijai apskaičiuoti dalijant VIPA ataskaitinio laikotarpio grynąjį pelną (grynuosius nuostolius) iš akcijų skaičiaus.

Straipsnis	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.
Grynasis ataskaitinio laikotarpio pelnas (nuostoliai), Eur	776.238	257.794
Akcijų skaičius, vnt.	379.874	379.874
Pelnas (nuostolis) tenkantis vienai akcijai, Eur	2,04	0,68

## 13 pastaba. Rezervai

Vadovaujantis LR akcinių bendrovių įstatymu, VIPA privalo pervesti ne mažiau kaip 1/20 (5 proc.) ataskaitinių finansinių metų pelno į privalomuosius rezervus, kol bus pasiektas rezervo dydis ne mažesnis nei 1/10 įstatinio kapitalo (ne mažiau 10 proc. įstatinio kapitalo vertės). Privalomasis rezervas gali būti naudojamas tik VIPA nuostoliams padengti.

Vadovaujantis LR nacionalinių plėtros įstaigų (toliau - NPI) įstatymo 15 str. nuostatomis VIPA kaip NPI turi suformuoti specialųjį kapitalo rezervą, kurio dydis privalo būti ne mažesnis kaip 5 proc. įstatinio kapitalo. Specialusis kapitalo rezervas formuojamas kaupimo principu, kiekvienais metais tokiam rezervui formuoti skiriant ne mažiau kaip 10 procentų tų metų paskirstytojo pelno, iki bus pasiektas nustatytas rezervo lygis. Specialusis kapitalo rezervas NPI visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimu gali būti naudojamas NPI nuostoliams dengti.

Straipsnis	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.
Privalomasis rezervas, Eur	250.321	236.604
Specialusis kapitalo rezervas (NPI įst.), Eur	60.748	33.314

## 14 pastaba. Nepaskirstytasis pelnas (nuostoliai), Eur

VIPA pajamas sudaro valdymo mokestis, gautas už:

- finansų tarpininko funkcijų atlikimą, įgyvendinant daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programą;
- finansų tarpininko funkcijų atlikimą, įgyvendinant aukštųjų mokyklų ir profesinio mokymo įstaigų bendrabučių atnaujinimo (modernizavimo) programos įgyvendinimą;
- Daugiabučių namų modernizavimo fondo valdytojo funkcijų atlikimą;
- Energijos efektyvumo fondo valdytojo funkcijų atlikimą;
- Kultūros paveldo ir Savivaldybių pastatų fondų valdytojo funkcijų atlikimą;
- Vandentvarkos fondo valdytojo funkcijų atlikimą;
- pajamos už suteiktas paskolas iš nuosavų lėšų.



Straipsnis	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.
Finansų tarpininko funkcijų atlikimas	425.701	452.204
Fondų valdytojo funkcijų atlikimas	2.732.116	1.789.139
Paskolų suteikimas (palūkanų pajamos ir sutarties sudarymo mokestis)	12.308	
<b>Iš viso</b>	<b>3.170.125</b>	<b>2.241.343</b>

Kitos pajamos, Eur :

Straipsnis	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.
Kitos veiklos pajamos	28.202	35.725
Investicinės veiklos pajamos (VVP)	3.216	
Investicijų (VVP) rinkos vertės padidėjimas	41.667	
Baudų, delspinigių pajamos	3.354	4.616
Kitos finansinės veiklos pajamos	9.381	16.217
<b>Iš viso</b>	<b>85.820</b>	<b>56.558</b>

VIPA įgyvendina 2014-2020 metų projektus „Veiksmų programos administravimas“ ir „Informavimas apie veiksmų programą“, kurių metu patirtos išlaidos yra kompensuojamos 2014-2020 metų ES techninės paramos lėšomis. Dalis veiklos išlaidų kompensuojama tarptautinių projektų ir Komandinės ūkinės bendrijos „Energijos efektyvumo finansavimo platforma“, kurių veiklos įgyvendinime dalyvauja VIPA, lėšomis.

Sąnaudų straipsniai	2020 m. gruodžio 31 d.			2019 m.
	Sąnaudos iš viso	sąnaudų kompensavimas	sąnaudos po kompensavimo	sąnaudos po kompensavimo
Darbo užmokesčio ir soc. draudimo sąnaudos, kitos susijusios išmokos	2.034.986	369.977	1.665.009	1.316.035
Nusidėvėjimas ir amortizacija	195.445	27.591	167.854	161.238
Komunalinės paslaugos	11.713	1.462	10.251	12.028
Automobilio eksploatacijos sąnaudos, kuras	5.886		5.886	9.437
Ryšių paslaugų sąnaudos	10.112		10.112	7.926
Komandiruočių sąnaudos	5.532	1.167	4.365	18.465
Kvalifikacijos kėlimo sąnaudos	30.811		30.811	18.807
Konsultacinės ir teisinės paslaugos	126.044	31.465	94.579	80.701
Ilgalaikio turto priežiūros paslaugos	90.316	3.891	86.425	89.091
Veiklos sąnaudos	279.384	8.322	271.062	283.295
Pelno mokesčio sąnaudos	133.353		133.353	43.084
<b>Iš viso</b>	<b>2.923.582</b>	<b>443.875</b>	<b>2.479.707</b>	<b>2.040.107</b>

## 15 pastaba. Mokėtinos sumos ir įsipareigojimai, Eur

Kreditoriai	Po vienerių metų			
	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.
Pensijų ir panašių įsipareigojimų atidėjiniai			6.082	4.362
Įsipareigojimai tiekėjams už prekes, paslaugas	24.651	31.549		
Atostogų kaupiniai	113.287	85.342		
Kitos mokėtinos sumos ir įsipareigojimai	1.117.328	103.751		
Sukauptos sąnaudos	35.755	3.460		
Ateinančių laikotarpių pajamos	2.311			
Pelno mokesčio įsipareigojimai	103.273			
Įsipareigojimai pagal nebaigtas vykdyti sutartis	101.113	100.276	257	96.666
Iš viso	<b>1.497.718</b>	<b>324.378</b>	<b>6.339</b>	<b>101.028</b>

2020 m. gruodžio 31 d. atostogų rezervas apskaičiuotas atsižvelgiant į vidutines darbo užmokesčio sąnaudas ir sukauptas nepanaudotas atostogų dienas iki ataskaitinio laikotarpio pabaigos.

Kitos mokėtinos sumos ir įsipareigojimai:

- 999.989 Eur - Finansų ministerijos pervestos lėšos akcinio kapitalo didinimui;
- 20.567 Eur - techninės paramos lėšos;
- 41.811 Eur- Triple-A tarptautinio projekto lėšos
- 46.817 Eur - CityzEE tarptautinio projekto lėšos;
- 6.897 Eur - Horizon 2020 tarptautinio projekto lėšos;
- 812 Eur - Pwerty tarptautinio projekto lėšos;
- 435 Eur - kitos mokėtinos sumos.

Įsipareigojimai pagal nebaigtas vykdyti sutartis (tai nuomos sutartys, kurių įsipareigojimai pripažinti kaip ilgalaikis turtas "Teisės į nuomojamą turtą"):

- per vienerius metus mokėtinos sumos - Mano turtas, UAB už administracinių patalpų nuomą 101.113 Eur;
- po vienerių metų mokėtinos sumos - Telia Lietuva, AB atidėtas mokėjimas (2022 m.) 257 Eur.

## 16 pastaba. Neapibrėžtieji įsipareigojimai

VIPA finansiniai įsipareigojimai apskaitoje registruojami tik tada, kai įmonė prisiima įsipareigojimą sumokėti pinigus ar atsiskaityti kitu turtu. Planuojami sandoriai, suteiktos garantijos ir laidavimai, kurių dar nereikia vykdyti, VIPA finansiniais įsipareigojimais nepripažįstami, kol jie neatitinka finansinio įsipareigojimo apibrėžimo. VIPA tokių įsipareigojimų neturėjo ataskaitinio laikotarpio pabaigai.

VIPA nėra suteikusi garantijų tretiesiems asmenims ar įkeitusi turto.

### Atidėjiniai

2020 m. gruodžio 31 d. finansinės būklės ataskaitoje prie ilgalaikių įsipareigojimų - Pensijų ir panašių įsipareigojimų atidėjiniai įtraukta pensinio amžiaus darbuotojų išėtinėms išmokoms suformuotas 6.082 Eur atidėjinys, kurį sudaro 2 mėnesių darbuotojų vidutinis darbo užmokestis.

### Teisminiai ginčai

VIPA neturi reikšmingų teisinių ginčų su trečiosiomis šalimis.

Vadovybės žiniomis nebuvo pateikti ir nėra nagrinėjami jokie ieškiniai VIPA kaip atsakovei.

VIPA žinomų mokestinių ar kitų ieškinių, įstatymų ar poįstatyminių norminių aktų pažeidimų ar galimų pažeidimų, su VIPA susijusių tyrimų, kuriuos atliko ar atlieka bet kokia bendrovė kontroliuojanti vyriausybė institucija, ar kitų galimų atsakomybės atvejų nėra.

VIPA, kaip finansinių priemonių valdytoja, turi teisinį ginčą dėl sutarties 05.3.2-VIPA-T-024-01-0001 (gražinamoji subsidija) / VF-P0001 (paskola). UAB „Vilniaus vandenys“ 2020-12-21 Vilniaus apygardos administraciniam teismui apskundė VIPA 2020-11-19 sprendimą dėl pažeidimo Nr. PŽT-2020-GS-P0001-1. Vilniaus apygardos administracinis teismas 2020-12-23 informavo VIPA, kad skundas priimtas nagrinėti. Pažeidimo tyrimo metu VIPA nustatė, kad UAB "Vilniaus vandenys", vykdydama viešąjį pirkimą Nr. 414683 „Nuotekų tinklų SB „Energija“ projektavimo ir statybos darbai“, 2018-12-07 Specialiųjų pirkimo sąlygų 3 skyriaus 2 lentelėje nustatė techninio ir profesinio pajėgumo reikalavimą Nr. 2 "Per pastaruosius 5 (penkis) metus, o jeigu ūkio subjektas įregistruotas ar veiklą pradėjo vėliau, - nuo ūkio subjekto įregistravimo ar veiklos pradžios turi būti įvykdęs vandens tiekimo ir (ar) nuotekų šalinimo tinklų statybos arba rekonstrukcijos darbus, kurių bendras pastatytų (rekonstruotų) vandentiekio ir (ar) nuotekų tinklų ilgis sumuojant jį ne daugiau kaip per 3 (tris) sutartis būtų ne mažiau kaip 840 metrų (aštuoni šimtai keturiasdešimt metrų)". Kadangi šis UAB "Vilniaus vandenys" nustatytas reikalavimas yra laikytinas netinkamu bei galimai ribojančiu konkurenciją, todėl šio pirkimo atveju UAB „Vilniaus vandenys“ pažeidė VETPĮ 29 str. 3 dalies nuostatas. Atsižvelgiant į tai, VIPA netinkamomis finansuoti pripažino projekto išlaidas, kurios siekia 24.370,00 Eur (be PVM).

2020-11-27 Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos Klaipėdos valdyba raštu informavo, kad vykdo ikiteisminį tyrimą ir tiria aplinkybes dėl kitų asmenų galimai padarytų nusikalstamų veiksmų, klastojant dokumentus bei siekiant papirkti UAB „Šilutės šilumos tinklai“. UAB „Šilutės šilumos tinklai“ - projektų (daugiabučių namų Maironio g. 25, Šilalė ir Dariaus ir Girėno g. 63, Šilalė atnaujinimo (modernizavimo) projektai), finansuojamų DNMF lėšomis, administratorius.

VIPA ir UAB "Būsto valda" civilinėje byloje, dėl ne pagal paskirtį panaudotų paskolos lėšų gražinimo, sudarė taikos sutartį pagal kurią UAB "Būsto valda" įsiskolinimą turėjo padengti iki 2020 m. vasario 25 d. UAB „Būsto valda“ įsiskolinimą padengė.

## Kapitalo rizikos valdymas

Pagrindinis VIPA kapitalo valdymo tikslas yra garantuoti, kad bendrovė atitiktų išorinius kapitalo reikalavimus ir užtikrintų jos veiklos tęstinumą. VIPA kapitalą sudaro savininko - valstybės kapitalas, turta - atitinkantis kapitalas, rezervai ir nepaskirstytasis pelnas. LR finansų ministerija yra VIPA valstybei nuosavybes teise priklausančių akcijų valdytoja.

LR finansų ministerija nustatytuose VIPA strateginio planavimo dokumentuose numato reikalavimus, siektinus rodiklius bendrovei, kurių vykdymas pateiktas VIPA veiklos ataskaitoje.

VIPA siekia 2020 metų metinių tikslų:

- nuosavo kapitalo grąža - siektinas rodiklis  $\geq 1,0$  proc., pasiekimas - 6,56 proc. (2019 m. - 2,23 proc., 2018 m - 2,71 proc., 2017 m. - 7,76 proc., 2016 m. - 13,69 proc.) ;
- pelnas prieš palūkanas, mokesčius, nusidėvėjimą bei amortizaciją (EBITDA) - siektinas rodiklis 0,1 mln. Eur, pasiekimas - 1,085 mln. Eur (2019 m. - 0,47 mln., 2018 m. - 0,15 mln. Eur, 2017 m. - 0,4 mln. Eur, 2016 m. - 0,6 mln. Eur).

Dividendai skiriami ir mokami vadovaujantis LR vyriausybės 1997 m. sausio 14 d. nutarimo "Dėl dividendų už valstybei priklausančias bendrovių akcijas ir valstybės įmonių pelno įmokų" Nr. 20 (nauja redakcija nuo 2017 m. sausio 1 d.) nuostatomis.

## Kredito rizika

VIPA diversifikuoja laisvas pinigines lėšas bankuose, sandorius sudaro tik su institucijomis, kurios pačios, ar jas kontroliuojantys bankai, turi ilgalaikio skolinimosi užsienio valiuta aukštus kredito reitingus (ne žemesnį nei A-) arba yra pripažinti VIPA partnerių (Europos rekonstrukcijos ir plėtros bankas, Europos investicijų bankas).

47 proc. VIPA nuosavų lėšų (terminuoti indėliai, vyriausybės vertybiniai popieriai ir laisvos lėšos) laikoma Swedbank AB (tarptautinės reitingų agentūros "Moody's Investors Service" 2020 01 02 suteiktas reitingas Aa3), 19 proc. AB Šiaulių bankas (2020 09 23 Moody's suteiktas reitingas Baa2; stambiausias akcininkas Europos rekonstrukcijos ir plėtros bankas - VIPA partneris), 34 proc. AB Luminor banke (tarptautinės reitingų agentūros "Moody's Investors Service" 2020 03 25 suteiktas reitingas Baa1).

Straipsniai	Apskaitinė vertė	Sutartiniai pinigų srautai				
		Iš viso	Iki 3 mėnesių	Nuo 3 iki 12 mėnesių	Nuo 1 iki 5 metų	Po 5 metų
Investicijos į vertybinius popierius (ilgalaikiai)	3.693.632	3.693.632	-	-	3.693.632	-
Suteiktos paskolos (ilgalaikiai)	170.007	170.007	-	-	170.007	-
Suteiktos paskolos (trumpalaikiai)	332.482	332.482	-	332.482	-	-
Kitos gautinos sumos	1.091.215	1.091.215	1.091.215	-	-	-
Indėliai	1.499.000	1.499.000	1.499.000	-	-	-
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	6.202.872	6.202.872	6.202.872	-	-	-
<b>2020 m. gruodžio 31 d. likutis</b>	<b>12.989.208</b>	<b>12.989.208</b>	<b>8.793.087</b>	<b>332.482</b>	<b>3.863.639</b>	-
Asocijuotų įmonių skolos	143.435	143.435	143.435	-	-	-
Kitos gautinos sumos	731.334	731.334	731.334	-	-	-
Indėliai	9.999.900	9.999.900	-	9.999.900	-	-
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	523.324	523.324	523.324	-	-	-
<b>2019 m. gruodžio 31 d. likutis</b>	<b>11.397.993</b>	<b>11.397.993</b>	<b>1.398.093</b>	<b>9.999.900</b>	-	-

### Likvidumo rizika

Konservatyvus likvidumo rizikos valdymas reiškia pakankamą pinigų ir pinigų ekvivalentų kiekio užtikrinimą. VIPA pinigų srautai yra teigiami, o jos trumpalaikis turtas didele dalimi viršija trumpalaikius įsipareigojimus, dėl to likvidumo rizika yra labai nedidelė. Dėl šios priežasties VIPA vadovybė nėra įdiegusi jokių formalų procedūrų likvidumo rizikai valdyti.

Likvidumo rizika valdoma planuojant VIPA pinigų srautų judėjimą. VIPA turi prievolę sudaryti 3 metų strateginį planą bei pajamų - išlaidų sąmatą, kurių vykdymą kontroliuoja akcininkas.

Straipsniai	Apskaitinė vertė	Sutartiniai pinigų srautai				
		Iš viso	Iki 3 mėnesių	Nuo 3 iki 12 mėnesių	Nuo 1 iki 5 metų	Po 5 metų
Investicijos į vertybinius popierius (ilgalaikiai)	3.693.632	3.693.632	-	-	3.693.632	-
Suteiktos paskolos (ilgalaikiai)	170.007	170.007	-	-	170.007	-
Suteiktos paskolos (trumpalaikiai)	332.482	332.482	-	332.482	-	-
Kitos gautinos sumos	1.091.215	1.091.215	1.091.215	-	-	-
Indėliai	1.499.000	1.499.000	1.499.000	-	-	-
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	6.202.872	6.202.872	6.202.872	-	-	-
<b>2020 m. gruodžio 31 d. likutis</b>	<b>12.989.208</b>	<b>12.989.208</b>	<b>8.793.087</b>	<b>332.482</b>	<b>3.863.639</b>	-
Asocijuotų įmonių skolos	143.435	143.435	143.435	-	-	-
Kitos gautinos sumos	731.334	731.334	731.334	-	-	-
Indėliai	9.999.900	9.999.900	-	9.999.900	-	-
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	523.324	523.324	523.324	-	-	-
<b>2019 m. gruodžio 31 d. likutis</b>	<b>11.397.993</b>	<b>11.397.993</b>	<b>1.398.093</b>	<b>9.999.900</b>	-	-

Toliau pateikiami 2020 m. gruodžio 31 d. ir 2019 m. gruodžio 31 d. finansinių įsipareigojimų, įskaitant apskaičiuotas palūkanas, mokėjimo terminai pagal sutartis:

Straipsniai	Apskaitinė vertė	Sutartiniai pinigų srautai				
		Iš viso	Iki 3 mėnesių	Nuo 3 iki 12 mėnesių	Nuo 1 iki 5 metų	Po 5 metų
Pensijų ir panašių įsipareigojimų atidėjiniai	6.082	6.082	-	-	-	6.082
Kiti ilgalaikiai įsipareigojimai	257	257	-	-	257	-
Skolos tiekėjams	24.651	24.651	24.651	-	-	-
Su darbo santykiais susiję įsipareigojimai	111.317	111.317	-	111.317	-	-
Pelno mokesčio įsipareigojimai	103.273	103.273	-	103.273	-	-
<b>2020 m. gruodžio 31 d. likutis</b>	<b>245.580</b>	<b>245.580</b>	<b>24.651</b>	<b>214.590</b>	<b>257</b>	<b>6.082</b>
Pensijų ir panašių įsipareigojimų atidėjiniai	4.362	4.362	-	-	-	4.362
Kiti ilgalaikiai įsipareigojimai	96.666	96.666	-	-	96.666	-
Skolos tiekėjams	31.549	31.549	31.549	-	-	-
Su darbo santykiais susiję įsipareigojimai	83.858	83.858	-	83.858	-	-
<b>2019 m. gruodžio 31 d. likutis</b>	<b>216.435</b>	<b>216.435</b>	<b>31.549</b>	<b>83.858</b>	<b>96.666</b>	<b>4.362</b>

### Operacinė rizika

Operacinė rizika - tikimybė patirti nuostolius dėl netinkamų ar neveikiančių:

- vidinių procesų,
- žmonių ir
- sistemų arba
- išorinių įvykių.

Operacinės rizikos apibrėžimas apima atitikties ir reputacijos riziką.

Operacinės rizikos valdymo tikslas yra laiku nustatyti, įvertinti, stebėti bei kontroliuoti visų reikšmingų VIPA veiklos sričių, procesų ir sistemų operacinę riziką, siekiant apsaugoti bendrovės turtą ir akcininkų interesus.

2018 m. pabaigoje VIPA tapo Nacionaline plėtros įstaiga, kurios priežiūrą vykdo Lietuvos bankas. Tuo tikslu buvo atnaujinta Rizikos valdymo procedūra, kuri buvo papildyta sąvokomis ir valdymo priemonėmis artimesnėmis bankiniam sektoriui.

### Finansinės rizikos valdymas

Administruojamų / valdomų fondų suteiktų paskolų vertės nuvertėjimui apskaičiuoti paskolos yra įvertinamos ir suskirstomos į rizikos grupes. Kiekvienai paskolų rizikos grupei yra taikomi skirtingi nuostolingumo koeficientai:

II rizikos grupei (mokėjimo terminai praleisti nuo 31 iki 60 kalendorinių dienų (imtinai)) - ne mažiau kaip 5 proc. neapdraustosios paskolos dalies;

III rizikos grupei (mokėjimo terminai praleisti nuo 61 iki 90 kalendorinių dienų (imtinai))- ne mažiau kaip 25 proc. neapdraustosios paskolos dalies;

IV rizikos grupei (mokėjimo terminai praleisti nuo 91 iki 120 kalendorinių dienų (imtinai)) - ne mažiau kaip 50 proc. neapdraustosios paskolos dalies;

V rizikos grupei (mokėjimo terminai praleisti daugiau kaip 120 kalendorinių dienų) - 100 proc. neapdraustosios paskolos dalies.

### Finansinių instrumentų tikroji vertė

VIPA vadovybės nuomone, suteiktų paskolų ir kitų gautinų sumų, skolų tiekėjams ir kitų mokėtinų sumų, likutinės vertės yra artimos jų tikrosioms vertėms.

## 17 pastaba. Kita reikšminga informacija

Lietuvoje finansinės priemonės infrastruktūrai buvo pradėtos įgyvendinti siekiant atnaujinti (modernizuoti) daugiabučius namus. Tam tikslui 2009 metais buvo įsteigtas JESSICA Kontroliuojantysis fondas (JESSICA KF), valdomas Europos investicijų banko. VIPA pasirinkta finansiniu tarpininku. 2013 m. buvo pasirašyta sutartis su Europos investicijų banku (EIB) dėl lengvatinių paskolų teikimo ir administravimo mokymo įstaigų studentų bendrabučių atnaujinimui. VIPA buvo paskirta finansiniu tarpininku.

JESSICA Kontroliuojantysis fondas apskaitomas atskirai užbalansėje.

Vykdydama 2013 m. rugpjūčio 19 d. VIPA kartu su Centrine projektų valdymo agentūra (toliau - CPVA) pasirašytą Sąlyginės paskolos sutartį su Europos Investicijų banku dėl daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) įgyvendinant JESSICA Kontroliuojančiojo fondo veiklas Lietuvoje, VIPA iš viso sudarė 115 paskolos sutarčių dėl daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo), kurių vertė siekė 29,8 mln. eurų. Projektai baigti įgyvendinti 2017 m., išmokėta 29,5 mln. eurų paskolų.

Vykdydama 2013 m. liepos 18 d. VIPA kartu su CPVA pasirašytą Sąlyginės paskolos sutartį su Europos Investicijų banku dėl aukštųjų mokyklų bei profesinio mokymo įstaigų bendrabučių atnaujinimo (modernizavimo), VIPA sudarė 16 paskolos sutarčių. Bendra pasirašytų sutarčių vertė - 11,7 mln. eurų. Projektai baigti įgyvendinti 2016 m., išmokėta 11,7 mln. eurų paskolų.

2015 m. vasario 18 d. VIPA pasirašė trišalę Energijos Efektyvumo fondo (ENEF) steigimo ir finansavimo sutartį su LR Finansų ministerija ir LR Energetikos ministerija. ENEF įsteigtas kaip fondų fondas, kurį patikėjimo teise valdo ir administruoja VIPA. Fondo tikslas - energijos efektyvumo didinimas investuojant į viešąją infrastruktūrą. Bendra ENEF įnašo suma - 79,65 mln. eurų. 2017 m. gruodžio 12 d. pasirašyta trišalė garantijos sutartis tarp Jonavos rajono savivaldybės, Danske banko ir VIPA, skirta Jonavos gatvių apšvietimo modernizavimo projektui įgyvendinti. Suteiktos VIPA garantijos suma sudaro 403 tūkst. eurų. 2020 m. rugsėjo 4 d. Širvintų rajono savivaldybė, SEB bankas ir VIPA pasirašė trišalę garantijos sutartį dėl Širvintų gatvių apšvietimo modernizavimo. Garantijos suma 7 350 Eur. Iki 2020 m. gruodžio 31 d. išmokėtų paskolų suma centrinės valdžios viešųjų pastatų modernizavimui buvo 5,2 mln. eurų. Iki ataskaitinio laikotarpio pabaigos suteiktų vienkartinųjų subsidijų techninei dokumentacijai suma centrinės valdžios viešųjų pastatų modernizavimui buvo 0,2 mln. eurų.

2015 m. kovo 27 d. VIPA pasirašė trišalę Daugiabučių namų modernizavimo fondo (DNMF) steigimo ir finansavimo sutartį su LR Finansų ministerija ir LR Aplinkos ministerija. DNMF tikslas - skatinti energijos vartojimo efektyvumo didinimą investuojant į daugiabučių namų modernizavimą. 2015 m. rugsėjo 17 d. buvo atliktas DNMF sutarties pakeitimas, kuriuo bendra DNMF įnašo suma padidinta iki 74 mln. eurų. DNMF įsteigtas kaip finansinė priemonė, jį patikėjimo teise valdo ir administruoja VIPA. Iki 2020 m. birželio 30 d. buvo sudarytos 238 daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) sutartys už 80,2 mln. eurų (sutarčių virškontraktavimui panaudotos grįžtančios lėšos). Faktiškai suteiktų paskolų vertė 2020 m. gruodžio 31 d. buvo 78,74 mln. eurų.

2017 m. gegužės 10 d. VIPA pasirašė sutartį su Europos rekonstrukcijos ir plėtros banku (ERPB) dėl 50 mln. eurų paskolos daugiabučių namų renovacijai Lietuvoje. Gautas ERPB finansavimas skirtas daugiabučių namų atnaujinimo lengvatiniams paskoloms, kurioms taikomos VIPA daugiabučių namų renovacijos (modernizacijos) tvarkos apraše numatytos sąlygos. Iki 2020 m. gruodžio 31 d. buvo sudarytos 134 daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) sutartys už 51,23 mln. eurų (sutarčių virškontraktavimui panaudotos grįžtančios lėšos). Išmokėtų paskolų suma iki 2020 m. gruodžio 31 d. buvo 48,61 mln. eurų.

2018 m. balandžio 30 d. VIPA pasirašė paskolos sutartį su LR Finansų ministerija vadovaudamasi LR Vyriausybės 2018 m. balandžio 9 d. nutarimu Nr. 341 „Dėl Valstybės perskolinamos paskolos valstybės investicijų projektui, bendrai finansuojamam iš Europos Sąjungos fondų lėšų, finansuoti suteikimo“. Ministerija įsipareigojo suteikti 68 mln. eurų paskolą valstybės investicijų projektui „Daugiabučių namų modernizavimo fondas“ (DNMF). Iki 2020 m. gruodžio 31 d. iš Ministerijos gauta visa įnašo dalis, sudaryta 170 daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) sutarčių už 68,74 mln. eurų (sutarčių virškontraktavimui bus panaudotos grįžtančios lėšos). Išmokėtų paskolų suma iki 2020 m. gruodžio 31 d. buvo 63,25 mln. eurų.

Vadovaujantis LR vyriausybės 2018 m. spalio 17 d. nutarimu Nr. 1038 „Dėl valstybės perskolinamų paskolų valstybės investicijų projektams, bendrai finansuojamiems iš Europos Sąjungos fondų lėšų, finansuoti suteikimo“ 2020 m. rugsėjo 4 d. VIPA pasirašė 100 mln. Eur paskolos sutartį su LR finansų ministerija. Paskola skirta Daugiabučių namų modernizavimo fondui (DNMF). Iki 2020 m. gruodžio 31 d. buvo sudarytos 238 daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) sutartys 107,65 mln. Eur sumai (sutarčių virškontraktavimui bus panaudotos grįžtančios lėšos), bendra išmokėtų paskolų siekė 36,9 mln. Eur. Finansų ministerija išmokėjo 40 mln. Eur.



2017 m. rugsėjo 29 d. LR Finansų ministerija, LR Kultūros ministerija ir VIPA pasirašė fondų fondo „Kultūros paveldo fondas“ (toliau - KPF) steigimo ir finansavimo sutartį. Bendra įnašo į KPF suma - 5,2 mln. eurų. Iki ataskaitinio laikotarpio pabaigos finansų tarpininkui AB „Šiaulių bankas“ buvo išmokėta 2,5 mln. eurų. Pagal AB „Šiaulių bankas“ pateiktą ataskaitą iki 2020 m. gruodžio 31 d. buvo išmokėta 1,5 mln. eurų keturioms sukontraktuotoms paskoloms - UAB „Plungės darna“ dėl Šateikių dvaro sodybos ponų namo tvarkybos darbų (atnaujinimo ir aktualizavimo); UAB „Plungės darna“ dėl pastato, esančio Mažeikiuose, Stoties g. 32, tvarkomųjų statybos ir remonto darbų; Šalčininkų rajono savivaldybės administracijai dėl Jašiūnų ofisinio pastato pritaikymo šiuolaikinio muziejaus poreikiams; Vilniaus dailės akademijai.

2017 m. rugsėjo 27 d. LR Finansų ministerija, LR Aplinkos ministerija ir VIPA pasirašė fondų fondo „Savivaldybių pastatų fondas“ (toliau - SPF) steigimo ir finansavimo sutartį. Bendra įnašo į SPF suma - 17,3 mln. eurų. Sutartis su atrinktu finansinės priemonės valdytoju - AB „Šiaulių bankas“ pasirašyta 2018 m. gegužės 18 d. Pagal AB „Šiaulių bankas“ pateiktą ataskaitą iki 2020 m. gruodžio 31 d. buvo išmokėta 4,74 mln. eurų Tauragės, Šalčininkų, Elektrėnų, Molėtų, Panevėžio, Švenčionių, Ukmergės, Šiaulių, Kėdainių, Šakių, Rokiškio rajonų savivaldybių administracijoms.

2019 m. vasario 1 d. LR finansų ministerija, LR aplinkos ministerija ir VIPA pasirašė Sanglaudos lėšomis finansuojamo Vandentvarkos fondo (VF) steigimo sutartį. VF įnašo suma yra 30 mln. Eur. Iki 2020 m. gruodžio 31 d. pasirašyta 20 sutarčių 18,77 Eur sumai, iki ataskaitinio laikotarpio pabaigos paskoloms išmokėta 0,42 mln. Eur.

Nuo 2016 metų sausio 1 d. fondų fondai tapo viešojo sektoriaus subjektais ir jų apskaita yra atskirta nuo VIPA apskaitos.

VIPA laisvos lėšos bankų sąskaitose, terminuotuose indėliuose ir vertybinių popierių portfelyje 2020 m. gruodžio 31 d. sudarė 11,397 mln. Eur.

Valdomų fondų laisvos lėšos (nėra VIPA nuosavybė):

- DNMF 26,418 mln. Eur,
- ENEF 13,326 mln. Eur,
- KPF 0,055 mln. Eur,
- SPF 0,903 mln. Eur,
- VF 7,161 mln. Eur.

JESSICA Kontroluojančiojo fondo laisvos lėšos sudarė 1,824 mln. Eur.

Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programos lėšos gali būti išimtinai naudojamos tik daugiabučių namų atnaujinimui (modernizavimui), tai yra lėšų pervedimui rangos darbus vykdančioms įmonėms, VIPA valdymo mokesčio sumokėjimui, lėšų grąžinimui Europos Investicijų bankui.

Bendrabučių atnaujinimo (modernizavimo) programos lėšos gali būti išimtinai naudojamos tik bendrabučių atnaujinimui (modernizavimui), tai yra lėšų pervedimui rangos darbus vykdančioms įmonėms, VIPA valdymo mokesčio sumokėjimui, lėšų grąžinimui Europos Investicijų bankui.

Pinigai, esantys VIPA banko sąskaitose, kuriais VIPA disponuoja įgyvendindama aukštųjų mokyklų ir profesinio mokymo įstaigų bendrabučių atnaujinimo (modernizavimo) ir daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programas, finansuojamas JESSICA Kontroluojančiojo fondo lėšomis, nelaikoma VIPA nuosavybe. VIPA apskaitoje šios priemonės lėšos yra apskaitomos taikant atskirą apskaitos kodą.

## **18 pastaba. Finansiniai ryšiai su įmonės vadovais ir kitais susijusiais asmenimis**

Šalys yra laikomos susijusiomis, kai viena šalis turi galimybę kontroliuoti kitą arba gali daryti reikšmingą įtaką kitai šaliai priimant finansinius ir veiklos sprendimus.

VIPA susijusiais asmenimis yra laikoma komanditinė ūkinė bendrija „Energijos efektyvumo finansavimo platforma“ (kurioje VIPA yra Tikrasis narys), VIPA vadovybė, valdyba, stebėtojų taryba ir su jais susiję asmenys. Jokių kitų sandorių nei nurodyti ankstesnėse pastabose su šiais asmenimis VIPA nei ataskaitiniais nei praėjusiais metais neturėjo.

2020 m., 2019 m., 2018 m. ir ankstesniais metais VIPA vadovybei (direktoriui, valdybos ir stebėtojų tarybos nariams) nebuvo suteikta jokių paskolų, garantijų, nebuvo jokių kitų išmokėtų ar priskaičiuotų sumų ar turto perleidimo.

	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.
Per ataskaitinį laikotarpį VIPA vadovams priskaičiuotos sumos, susijusios su darbo santykiais, Eur	227.827	173.697
Premija skirta vadovui iš paskirstytinojo pelno	6.758	13.286
Išaitinė kompensacija		11.864
Vidutinis vadovų skaičius per ataskaitinį laikotarpį, žm.	4	3

## 19 pastaba. COVID-19 situacija

VIPA, siekdama valdyti su COVID-19 pandemija susijusias rizikas, struktūruotai peržiūrėjo ir įsivertino savo veiklos atsparumo ir pasirengimo lygį pasitelkdamį praktinį, partnerių Ernst & Young Baltic sukurtą, Verslo atsparumo COVID-19 įsivertinimo įrankį. Gauti įverčiai šiose srityse:

- tiekimo grandinės ir tarptautinės veiklos,
- darbuotojų sveikatos ir jų gerbūvio,
- talentų ir darbo jėgos,
- klientų saugumo ir verslo reputacijos,
- finansų ir investicijų,
- rizikos valdymo,
- valstybės valdymo ir viešosios politikos,
- technologijų ir informacijos saugos,
- draudimo ir finansinių rezervų.

Atsižvelgiant į atliktą įvertinimą pagal VIPA taikomas sritis buvo parengtas, aptartas bei patvirtintas Valdyboje ir Stebėtojų taryboje COVID-19 veiklos tęstinumo statusas bei veiksmų planas.

Kiekviena VIPA įgyvendinama finansinė priemonė yra peržiūrima, tiek finansavimo sąlygų prasme, tiek ir projektų srauto prasme. Kiekvienam fondui VIPA turi pasiūlymų kaip pagerinti, palengvinti sąlygas (pvz. pakeisti proporcijas paskolos ir subsidijos, palengvinti finansavimo sąlygas). Projekto srauto prasme yra komunikuojama su pareiškėjais, vedami nuotoliniai mokymai, atliekamas rizikos monitoringas. 2020 m. prasidėjus pirmajai COVID-19 bangai buvo įvertintos strateginių rodiklių nepasiekimo grėsmės ir prognozės atsižvelgiant į COVID-19 įtakojančias pasekmes.

VIPA įgyvendinamų priemonių (išskyrus DNMF) naudos gavėjai yra viešosios įstaigos. Valstybės sektoriuje darbas nesustoja, tad VIPA COVID-19 įtaka yra neženkli.

VIPA atliko pajamų (fondų valdymo mokesčių) prognozių skaičiavimą skirtingais scenarijais. Skaičiavimų rezultatai atskleidė, kad VIPA uždirbamos pajamos yra jautrios išmokėjimų rangovams ir įmokų surinkimo lėtėjimui.

Statybų ir rangos sektoriai patiria didelę COVID-19 riziką, jų likvidumo rodikliai yra įtempti, nebegaudami mokėjimų iš klientų, jie būtų priversti stabdyti veiklą. Šios rizikos valdymas labai priklauso nuo to, kaip greitai ir kokia apimtimi nacionaliniu mastu bus įgyvendintos pagalbos verslui (tarp jų ir statybų sektoriui) priemonės. VIPA, atsižvelgdama į COVID-19 sukeltą riziką statybų sektoriui, peržiūrėjo savo vidaus procedūras ir sumažino mokėjimo prašymų apmokėjimo terminus iki minimumo.

VIPA nenumato reikšmingo projektų srauto sumažėjimo, atvirkščiai, kaip nacionalinė plėtros įstaiga gali tikėtis didesnio projektų srauto ir didesnės finansavimo paklausos.

Siekiant skatinti Lietuvos ekonomiką, VIPA prisideda tuo, kad nesiekia mažinti išlaidų ir lėtinti atsiskaitymų. VIPA mokėjimai tiekėjams neturi didelės sutartinės rizikos. Atsiskaitymams su kreditoriais VIPA yra sukaupusi pakankamai lėšų.

Operacinė rizika yra didesnė nei įprasta ir yra siejama su personalu (tikimybe, kad dalis darbuotojų susirgs) bei informacijų technologijų rizika (tikimybe, kad įranga suges, neveiks tinkamai, nebus užtikrinamas patikimas ir saugus ryšys). Ši rizika yra valdoma taikant įprastas operacinės rizikos valdymo priemones.

Klientų identifikavimas nuotoliniu būdu vykdomas naudojant el. pasirašymo funkcionalumus.

VIPA yra sudaryta COVID-19 situacijų valdymo grupė. Periodiškai organizuojami susirinkimai nuotoliniu būdu, naudojant išmaniąsias technologijas. Kiekvienas grupės narys reaguoja į situaciją pagal pavestas atsakomybės sritis.

Yra patvirtinta VIPA generalinio direktoriaus tvarka dėl COVID-19 pandemijos privalomo darbo organizavimo nuotoliniu būdu, darbų atlikimo laikymosi terminų, tvarkos, komunikavimo priemonių, saugumo reikalavimų laikymosi. Visiems darbuotojams suteiktos priemonės (kompiuteriai, monitoriai), priėjimai prie VIPA serverio, atlikti skambučių peradresavimai. Nuotolinė prieiga prie VIPA sistemų yra užtikrinama per VPN. Visos programinės įrangos licencijos leidžia dirbti nutolusioje darbo vietoje. Siekiant užtikrinti duomenų saugumą vartotojų prieigos teisės tiek prie sistemų, tiek prie failų reguliariai peržiūrimos ir valdomos. Automatinis duomenų atsarginis kopijavimas atliekamas nutolusioje ir vietinėje atskiroje tarnybinėje stotyje.

Susitikimai organizuojami Skype verslui/zoom/webex/teams meeting priemonėmis. Dokumentai pasirašomi kvalifikuotu elektroniniu parašu per Dokobit.com ir goSign.lt. Gautos apmokėjimui sąskaitos vizuojamos per Dokumentų valdymo sistemą (DOKAS). Sustiprinta vidinė komunikacija ir visos gautos informacijos pateikimas darbuotojams su COVID-19 susijusiais veiksmais, parengta atmintinė kaip elgtis susirgus koronavirusu, siunčiamos rekomendacijos dėl darbo sąlygų namuose.

Mokymai, susitikimai su partneriais, klientais, tiekėjais organizuojami nuotoliniu būdu.

Užtikrinamas biuro priežiūros vėdinimo, dezinfekavimo priemonių aprūpinimas. Sustiprinti biuro apsaugos reikalavimai.

Dėl veiklos resursų sustiprinimo tęsiamos ir vykdomos darbuotojų atrankos, kurios buvo planuotos ir pradėtos vykdyti iki karantino paskelbimo.

VIPA veikdama kaip Nacionalinė plėtros įstaiga, pagal kompetenciją ir veiklos sritis prisideda prie LR Vyriausybės patvirtinto "EKONOMIKOS SKATINIMO IR KORONAVIRUSO (COVID-19) SUKELTŲ PASEKMIŲ MAŽINIMO PRIEMONIŲ PLANO". Prisidedama prie šio priemonių plano įgyvendinimo, VIPA aktyviai bendradarbiauja su ministerijomis siekiant spartinti investicijų programas, greitinti išmokėjimus bei spartinti daugiabučių namų renovacijos programą. Lygiagrečiai VIPA komunikuoja su savo partneriais - tarptautinėmis finansų įstaigomis - su kuriais ieškoma būdų, kaip palengvinti investavimo sąlygas, atsisakyti tam tikrų ribojimų. Pagal valdomus VIPA fondus: Daugiabučių namų modernizavimo fondas (DNMF), Energinio efektyvumo fondas (ENEF), Savivaldybių pastatų fondas (SPF), Kultūros paveldo fondas (KPF), Vandentvarkos fondas (VF) ir įgyvendinamas Gražinamosios subsidijos (GS) ir Savivaldybių dotacijos priemonės siekiama skatinti renovacijų spartinimą: sutrumpinti paraiškų vertinimo terminai, peržiūrėti VIPA vidaus suteikimo procesai, pakeisti teisės aktai.

VIPA nenustatė tikslinės ir reputacinės rizikos, kadangi ties visomis priemonėmis yra atlikti arba derinami finansavimo sąlygų pagerinimai. Visos VIPA priemonės nėra naujos, jos įgyvendinamos ne vienus metus.

## 20 pastaba. Pobalansiniai įvykiai

2021 m. vasario mėn. 11 d. Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka Registrų centre įregistruoti pakeisti VIPA įstatai dėl įstatinio kapitalo didinimo iki 12.001.139,84 Eur (įstatinis kapitalas padalytas į 414.404 nematerialiąsias paprastasias vardines akcijas).

2021 m. vasario mėn. 22 d. VIPA į Trijų jūrų fondą pervedė pirmąją įmoką kapitalo formavimui 4.420.626,14 Eur.

2021 m. vasario 26 d. pasirašyta antroji atsinaujinančių energijos išteklių plėtrai skirta paskola finansuojama VIPA kapitalo lėšomis. 200.000 Eur paskolos sutartis pasirašyta UAB „Elektra man“. Už paskolos lėšas įmonė statys nutolusį saulės elektrinių parką, projektas bus įgyvendinamas „Ignitis“ saulės parkų platformoje.

2021 m. kovo mėn. 17 d. VIPA iš nuosavo kapitalo išmokėjo paskolą UAB „Kelmės vanduo“ 50.581,67 Eur.

2021 m. kovo 25 d.

Generalinis direktorius

Gvidas Dargužas

Vyriausioji finansininkė

Raimonda Lauraitytė

# VEIKLOS ATASKAITA

Uždarnosios akcinės bendrovės  
Viešųjų investicijų plėtros agentūros  
VEIKLOS ATASKAITA  
(METINIS PRANEŠIMAS)

Už metus, pasibaigusius 2020 m. gruodžio 31 d.



Jogailos g. 2,  
LT-01103  
Vilnius, Lietuva



info@vipa.lt



/Viešųjų investicijų  
plėtros agentūra  
(VIPA)



# TURINYS

<b>TURINYS</b>	<b>2</b>
<b>VADOVO ŽODIS</b>	<b>3</b>
<b>BENDROJI INFORMACIJA</b>	<b>4</b>
<b>PAGRINDINIAI DUOMENYS</b>	<b>4</b>
<b>ĮSTATINIS KAPITALAS. AKCIJOS</b>	<b>4</b>
<b>TEISĖS AKTAI, KURIAIS VIPA PAVESTA VYKDYTI IR ĮGYVENDINTI FUNKCIJAS</b>	<b>5</b>
<b>TEISĖS AKTAI, KURIAIS VADOVAUJANTIS PARENGTA VEIKLOS ATASKAITA</b>	<b>6</b>
<b>SKAIDRUMO GAIRĖS</b>	<b>6</b>
<b>VIPA VEIKLA</b>	<b>6</b>
<b>MISIJA, VIZIJA, TIKSLAI, VERTYBĖS</b>	<b>7</b>
<b>ILGALAIKIAI STRATEGINIAI TIKSLAI</b>	<b>7</b>
<b>VIPA VEIKLOS MODELIS</b>	<b>8</b>
<b>VIPA VEIKLOS SRITYS</b>	<b>8</b>
<b>ATEITIES PERPEKTYVOS IR PLANAI</b>	<b>12</b>
<b>SVARBIAUSI 2020 M. ĮVYKIAI IR VEIKLOS AUGIMAS</b>	<b>12</b>
<b>ŽEMIAU PATEIKIAMIS DUOMENYS, INFORMACIJA IR SVARBIAUSI 2020 M. ĮVYKIAI PAGAL VIPA</b>	
<b>FINANSUOJAMAS VEIKLOS SRITIS.</b>	<b>14</b>
<b>1. DAUGIABUČIŲ NAMŲ MODERNIZAVIMAS</b>	<b>14</b>
<b>2. VIEŠŪJŲ PASTATŲ MODERNIZAVIMAS</b>	<b>16</b>
<b>3. VANDENTVARKA – GERIAMOJO VANDENS TIEKIMO BEI NUOTEKŲ SURINKIMO TINKLŲ PLĖTRA IR</b>	
<b>REKONSTRUKCIJA</b>	<b>19</b>
<b>4. KULTŪROS PAVELDO INFRASTRUKTŪRA IR AKTUALIZAVIMAS</b>	<b>20</b>
<b>5. MOKSLO ĮSTAIGŲ INFRASTRUKTŪRA</b>	<b>21</b>
<b>6. ŽALIEJI ĮMONIŲ PROJEKTAI IR ENERGIJOS EFEKTYVUMO FINANSAVIMO PLATFORMA</b>	<b>22</b>
<b>7. KITI SVARBŪS ĮVYKIAI</b>	<b>22</b>
<b>VIPA VALDYMAS</b>	<b>23</b>
<b>VISUOTINIS AKCININIKŲ SUSIRINKIMAS</b>	<b>23</b>
<b>STEBĖTOJŲ TARYBA</b>	<b>23</b>
<b>VALDYBA</b>	<b>26</b>
<b>VADOVYBĖ</b>	<b>29</b>
<b>ORGANIZACIJOS STRUKTŪRA IR DARBUOTOJAI</b>	<b>29</b>
<b>DARBUOTOJAI</b>	<b>30</b>
<b>VIPA PASKOLŲ IR GARANTIJŲ KOMITETAS</b>	<b>35</b>
<b>RIZIKA IR JOS VALDYMAS</b>	<b>35</b>
<b>KORUPCIJOS PREVENCIJOS VALDYMAS</b>	<b>38</b>
<b>PRANEŠĖJŲ APSAUGA</b>	<b>39</b>
<b>PRIVAČIŲ INTERESŲ DEKLARAVIMAS</b>	<b>39</b>
<b>SOCIALINĖ ATSAKOMYBĖ IR DARNUMAS</b>	<b>40</b>
<b>SPECIALIŲJŲ ĮPAREIGOJIMŲ VYKDYMAS</b>	<b>42</b>
<b>FINANSŲ INŽINERIJOS PRIEMONĖS, FONDŲ VALDYTOJO FUNKCIJOS</b>	<b>42</b>
<b>ENERGIJOS EFEKTYVUMO IR ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ ENERGIJOS GAMYBOS IR NAUDOJIMO</b>	
<b>SKATINIMO BEI APLINKOSAUGOS, GAMTOS IŠTEKLIŲ DARNUS NAUDOJIMO IR PRISITAIKYMO PRIE</b>	
<b>KLIMATO KAITOS PRIORITETŲ ĮGYVENDINIMAS</b>	<b>45</b>
<b>INFORMACIJA APIE FINANSINIUS RODIKLIUS</b>	<b>47</b>
<b>INVESTICIJOS</b>	<b>47</b>
<b>TURTAS</b>	<b>47</b>
<b>ĮSIPAREIGOJIMAI</b>	<b>48</b>
<b>PAJAMOS</b>	<b>50</b>
<b>VEIKLOS SĄNAUDOS</b>	<b>52</b>

## VADOVO ŽODIS

Visuotinė pandemija, klimato kaita, globalizacija, gyventojų senėjimas ir technologijų raida Lietuvą ir pasaulį keičia greičiau negu kada nors anksčiau. COVID-19 pandemija sudavė beprecedentį smūgį Lietuvos ir viso pasaulio ūkio raidai, o naujos jos bangos dar neleidžia prognozuoti galimų pasekmių viso pasaulio valstybių ekonomikoms. Šie globalūs pokyčiai ne tik kelia iššūkius, bet ir kuria prielaidas naujoms / galimybėms, leidžia iš naujo prioretizuoti svarbiausius sektorius. Šiame iššūkių laikotarpyje uždarosios akcinės bendrovės Viešųjų investicijų plėtros agentūra (VIPA) veiklos sritys atitinka tas, kuriose savo prioritetinius tikslus kelia tiek Europos Sąjungos (ES) tiek Lietuvos Respublikos Vyriausybė (Vyriausybė). VIPA



nuo savo įkūrimo pradžios demonstravo lyderystę pasinaudojant 2014–2020 metų ES finansinės perspektyvos programos teikiama galimybėmis (viena pirmųjų atliko išankstinį (ex-ante) vertinimą, įsteigė pirmuosius fondų fondus ir finansines priemones, sukūrė pirmąją gražintinos paramos priemonę ES, bei sukūrė vieną iš pirmųjų finansinės priemonės ir subsidijos derinimo priemonę vieno fondo apimtyje ir pan.). Naudodamasi savo žiniomis bei patirtimi kaip efektyviai kurti, panaudoti ir plėsti finansavimo mechanizmus, VIPA kolektyvas ir 2020 m. plėtojo finansavimą viešosios infrastruktūros, tvariosios ir žaliosios ekonomikos bei kitų viešojo intereso poreikių projektams įgyvendinti.

Vykdydama savo veiklą VIPA, remdamasi duomenimis ir prognozėmis, toliau taiko tvarius ir atsakingus finansų valdymo principus, o prioritetai yra nuolat derinami atsižvelgiant į ES finansinių perspektyvų darbotvarkes, Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemones „Next Generation EU“, Vyriausybės strategijas ir jose keliamus tikslus bei formuojamus uždavinius.

Iki 2020 m. pabaigos VIPA, veikdama kaip nacionalinė plėtros įstaiga (NPI), sukūrė ir valdo 12 aktyvių tikslinių fondų bei iniciatyvų, apimančių žaliųjų investicijų bei investicijų į infrastruktūrą sektorius. Esame sutelkę daugiau kaip 680 mln. EUR lėšų bei finansavę daugiau nei 1000 projektų įvairiose viešojo intereso srityse. Mumis pasitiki ir vertina mūsų partneriai Europos Investicijų Bankas (EIB), Europos plėtros ir rekonstrukcijos bankas (EPRB), Europos Tarybos Vystymo Bankas (CEB), o mūsų veikos kokybę aukščiausiais balais įvertino Lietuvos ekspertai. Valdymo koordinavimo centro vertinimu VIPA yra tarp valdysenos lyderių ir laikosi aukščiausių valdysenos standartų pagal skaidrumą, strateginį planavimą, kolegialius organus ir mums suteiktas vienas iš aukščiausių gerojo valdymo indeksų (A). Smulkaus ir vidutinio verslo sparčiai augančių ir sėkmingų verslo įmonių rinkimuose 2020 m. buvome nominuoti „Gazelė 2020“ vardui, o už įmonės pirkimų procesų skaitmenizavimo pasiekimus esame įvertinti, kaip viena labiausiai skaitmenizuočių valstybės ar savivaldybės įmonių. Drąsiai galime teigti, kad per 2020 m. dar labiau įsitvirtinome kaip specializuotas viešojo intereso poreikių finansavimo lyderis.

Derinant viešuosius ir privačius lėšų šaltinius sektoriuose, kuriuose egzistuoja finansavimo trūkumas, VIPA ir 2020 m. kūrė ir plėtojo tvarius finansinius mechanizmus, užtikrinančius anticiklinį ir ilgalaikį strateginių programų finansavimą bei pakartotinį lėšų panaudojimą. Tikime, kad viešieji lėšų šaltiniai nekonkuruodami su privačiais suformuoja palankų klimatą ir privačių investicijų pritraukimui.

ES lyderystė kovos su klimato kaita srityje suteikia galimybių ir Lietuvai. Vyriausybė kelia tikslą Lietuvai tapti lyderiais Europos žaliojo kurso priešakyje ir palaikyti ambicingiausius ES klimato kaitos suvaldymo tikslus. Panaudojant šioje srityje sukauptą patirtį (apie 82 proc. šiuo metu sutelkto finansavimo skirta „žaliesiems“ projektams) bei siekdama tapti pagrindine dalyve šio tikslo įgyvendinime, VIPA ir toliau aktyviai plėtos esamus ir naujus „žaliųjų“ projektų finansinius instrumentus bei didins esamų fondų ir priemonių apimtį, užtikrinant tvarų ir ilgalaikį finansavimo mechanizmą.

Esame tikri, kad VIPA plėtojamoms finansavimo galimybėms 2021 m. ir toliau sudarys palankias sąlygas plėtotis tvariams miestams, didins gyvenamosios aplinkos kokybę, bei prisidės prie poveikio klimato kaitai mažinimo.

## BENDROJI INFORMACIJA

Uždaroji akcinė bendrovė Viešųjų investicijų plėtros agentūra (toliau – VIPA), įsteigta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. lapkričio 28 d. nutarimu Nr. 1428 „Dėl Uždarosios akcinės bendrovės Viešųjų investicijų plėtros agentūros steigimo ir valstybės turto investavimo“. Juridinių asmenų registre įregistruota 2013 m. balandžio 11 d. (įstatatai atnaujinti 2020 m. gruodžio 9 d.).

VIPA – vienintelio akcininko Lietuvos valstybės (atstovaujančios Finansų ministerijos) įsteigta finansų įstaiga, kurios tikslas finansuoti ir skatinti tvarią plėtrą srityse, kuriose yra rinkos nepakankamumas, siekiant pelningos veiklos, nemaksimizuojant pelno. Nuo 2018 m. gruodžio mėn. paskirta veikti kaip nacionalinė plėtros įstaiga, kuriai suteikta teisė vykdyti skatinamojo finansavimo veiklą.

## PAGRINDINIAI DUOMENYS

Pavadinimas	Uždaroji akcinė bendrovė Viešųjų investicijų plėtros agentūra
Registracijos adresas	Lukiškių g. 2, Vilnius
Buveinės adresas	Gedimino pr. 18/Jogailos g. 2, Vilnius
Telefonas	(8 5) 203 4977
El. paštas	info@vipa.lt
Įstatinis kapitalas	11 001 151,04 EUR
Teisinė forma	Uždaroji akcinė bendrovė, ribotos civilinės atsakomybės privatus juridinis asmuo
Veiklos laikotarpis	Neribojamas
Įmonės kodas	303039520
PVM mokėtojo kodas	Įmonė nėra PVM mokesčio mokėtoja
Juridinių asmenų registro tvarkytojas	Valstybės įmonė Registrų centras
Įstatatai	Įregistruoti Juridinių asmenų registre 2013 m. balandžio 11 d. (atnaujinti 2019 m. kovo 8 d.)
Filialai	VIPA filialų ir atstovybių neturi

## ĮSTATINIS KAPITALAS. AKCIJOS

VIPA akcinis kapitalas yra 11 001 151,04 EUR. Jį sudaro 379 874 vnt. 28,96 EUR (dvidešimt aštuonių eurų devyniasdešimt šešių euro centų) nominaliosios vertės paprastųjų vardinių akcijų. Visos VIPA akcijos yra vienos klasės – paprastosios vardinės akcijos. Per 2020 m. ataskaitinį laikotarpį VIPA nebuvo įsigijusi savų akcijų.

VIPA Vyriausybės pavedimu atstovaujanti Lietuvos valstybę, įsipareigojo investuoti į Trijų jūrų iniciatyvos (*angl. Three Seas Initiative*) investicinį fondą 20 mln. EUR ir tapo pilnateise šio fondo nare. 2020 m. lapkričio 25 d. Vyriausybė priėmė nutarimą Nr. 1323 „Dėl valstybės turto investavimo ir uždarosios akcinės bendrovės Viešųjų investicijų plėtros agentūros įstatinio kapitalo didinimo“ ir įpareigojo Finansų ministeriją padidinti įstatinį kapitalą papildomu įnašu 19 999 978,72 EUR (devyniolika milijonų devyni šimtai devyniasdešimt devyni tūkstančiai devyni šimtai septyniasdešimt aštuoni eurai septyniasdešimt du centai) tokia tvarka:

2020 m. priimtą sprendimą padidinti įstatinį kapitalą 999 988,80 EUR (devyni šimtai devyniasdešimt devyni tūkstančiai devyni šimtai aštuoniasdešimt aštuoni eurai aštuoniasdešimt centų) – išleidžiant 34 530 nematerialių paprastųjų vardinių akcijų, kurių kiekviena – 28,96 EUR (dvidešimt aštuoni eurai devyniasdešimt šeši centai) nominaliosios vertės.

2021 metais priimti sprendimą padidinti įstatinį kapitalą 18 999 989,92 EUR (aštuoniolika milijonų devyni šimtai devyniasdešimt devyni tūkstančiai devyni šimtai aštuoniasdešimt devyni eurai devyniasdešimt du centai) – išleidžiant 656 077 nematerialias paprastasias vardines akcijas, kurių kiekviena – 28,96 EUR (dvidešimt aštuoni eurai devyniasdešimt šeši centai) nominaliosios vertės.

Finansų ministerija 2020 m. gruodžio 9 d. įsakymu Nr. 1K-428 „Dėl uždarosios akcinės bendrovės Viešųjų investicijų plėtros agentūros įstatinio kapitalo padidinimo ir Finansų ministro 2013 m. vasario 8 d. įsakymo Nr. 1K-059 „Dėl Uždarosios akcinės bendrovės Viešųjų investicijų plėtros agentūros įstatų patvirtinimo pakeitimo“ patvirtino sprendimą padidinti VIPA kapitalą. VIPA įstatinio kapitalo padidinimas įregistruotas 2021 m. vasario 11 d.

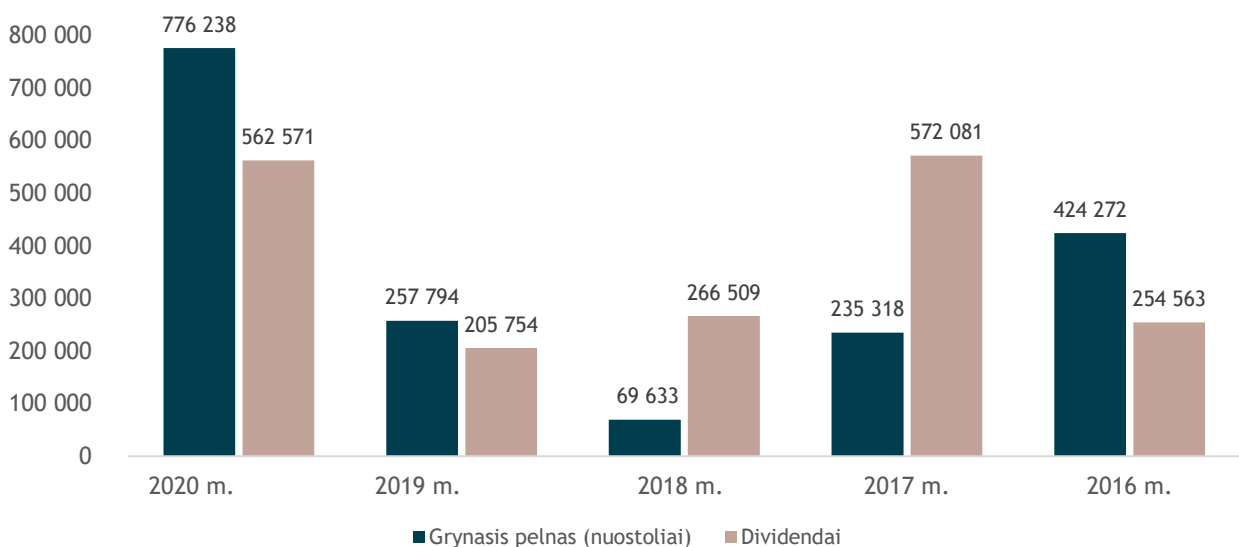


Visų VIPA 100 proc. akcijų savininkė yra Lietuvos valstybė. Įgyvendinant valstybei nuosavybės teise priklausančių akcijų suteikiamas teises bendrovėje, valstybei atstovauja Finansų ministerija.

Vadovaujantis Vyriausybės 1997 m. sausio 14 d. nutarimo Nr. 20 „Dėl dividendų už valstybei nuosavybės teise priklausančias bendrovių akcijas ir valstybės įmonių pelno įmokų“ nuostatomis, valstybės valdomų įmonių dividendai yra susieti su bendrovių nuosavo kapitalo gražos rodikliu ir apskaičiavimo bazė yra paskirstytinas pelnas. Dividendams įmonės turi skirti nuo 60 proc. iki 85 proc. paskirstytino pelno. Bendrovės, kurios pasiekia didesnę nuosavo kapitalo gražą, moka mažesnius dividendus ir likusią pelno dalį gali skirti investicijoms bei tolesnei įmonės plėtrai.

Paskirstant 2016 m. VIPA veiklos rezultata – pelną, dividendams buvo skirta 254 563 EUR. 70 procentų paskirstytino pelno arba 572 081 EUR buvo skirta dividendams, paskirstant 2017 m. pelną. 80 proc. 2018 m. paskirstytinojo pelno, t. y. 266 509 EUR buvo skirta dividendams. Paskirstant 2019 m. pelną, 75 proc. paskirstytinojo pelno, t. y. 205 754 EUR buvo skirta dividendams. Planuojama, kad skirstant 2020 m. pelną 70 proc. paskirstytinojo pelno, t. y. 562 571 EUR bus skirti dividendams.

Pav. Nr. 1 VIPA dividendų ir grynojo pelno (nuostolių) santykis 2017–2020 metais



## TEISĖS AKTAI, KURIAIS VIPA PAVESTA VYKDYTI IR ĮGYVENDINTI FUNKCIJAS

- Lietuvoje teisė finansinių priemonių administravimo ir (arba) įgyvendinimo funkcijas pavesti vykdyti nacionalinėms finansų institucijoms yra suteikta Vyriausybei. Valstybinė investicijų politika, vadovaujantis Lietuvos Respublikos investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 (toliau – Investicijų įstatymas) 12 str. nuostatomis, sudaro palankias sąlygas privačioms investicijoms ir užtikrina efektyvų valstybės lėšų, skirtų investicijoms ar jų skatinimui, panaudojimą siekiant valstybės ekonominės ir socialinės plėtros. Valstybė, siekdama skatinti investicijas būsto ir viešosios arba viešajai interesų tenkinančios infrastruktūros objektų atnaujinimo ir plėtros, energijos vartojimo efektyvumo srityse, skiria lėšų finansinėms priemonėms įgyvendinti ir (arba) fondų fondams valdyti. Vyriausybės pavedimas VIPA, kaip valstybės valdomai finansų įstaigai, tiesiogiai susijęs su Investicijų įstatyme apibrėžtomis investicijų kryptimis bei finansinėmis priemonėmis.
- Vadovaujantis Investicijų įstatymo 12 str. 4 ir 5 dalies nuostatomis, 2017 m. birželio 14 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 430 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. lapkričio 4 d. nutarimo Nr. 1367 „Dėl Lietuvos Respublikos investicijų įstatymo įgyvendinimo“ pakeitimo. VIPA pavesti valdyti fondų fondus arba įgyvendinti finansines priemones, kai fondų fondas nesteigiamas, urbanizuotų ar urbanizuojamų teritorijų plėtros, būsto ir viešosios arba viešajam interesui tenkinti skirtos infrastruktūros objektų atnaujinimo ir plėtros bei energijos vartojimo efektyvumo srityje.
- Vyriausybės 2014 m. birželio 4 d. nutarimas Nr. 528 „Dėl atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programą“.
- 2016 m. gegužės 11 d. nutarimu dėl Atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų taisyklių pakeitimo, VIPA pavesta atsakomybė Finansų ministro nustatyta tvarka atlikti veiksmus dėl dotacijos skyrimo, kai savivaldybei pagal Vyriausybės 2014 m. lapkričio 26 d. nutarimą Nr.1326 „Dėl 2014–2020

metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos priedo patvirtinimo“ skiriama dotacija projekto vykdytojo ir (ar) partnerio nuosavų lėšų indėliui finansuoti, ir šios dotacijos susigrąžinimo.

- 2018 m. spalio 17 d. Vyriausybės nutarimu Nr. 1046 VIPA pavesta vykdyti NPĮ veiklą urbanizuotų ar urbanizuojamų teritorijų plėtros, būsto ir viešosios arba viešajam interesui tenkinti skirtos infrastruktūros objektų atnaujinimo ir plėtros, energijos vartojimo efektyvumo skatinimo srityse.
- Lietuvos banko priežiūros tarnybos sprendimu Nr. 241 – 268 uždaroji akcinė bendrovė Viešųjų investicijų plėtros agentūra nuo 2018 m. gruodžio 3 d. yra įtraukta į Nacionalinių plėtros įstaigų sąrašą.
- 2010 m. liepos 14 d. Vyriausybės nutarimu Nr.1052 patvirtintu „Valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairių aprašu“ įgyvendina visus skaidrumo reikalavimus.
- Kiti teisės aktai, reglamentuojantys įmonės veiklą: Akcinių bendrovių įstatymas, Finansų įstaigų įstatymas, Lietuvos Respublikos nacionalinių plėtros įstaigų įstatymas, Lietuvos nacionalinių plėtros įstaigų vidaus kontrolės reikalavimų aprašas, Nacionalinių plėtros įstaigų sąrašo tvarkymo taisyklės, Viešųjų pirkimų įstatymas, Valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo gairių aprašas, Vyriausybės nutarimas Nr. 665 „Dėl valstybės turitinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo valstybės valdomose įmonėse tvarkos aprašo patvirtinimo“, Buhalterinės apskaitos įstatymas, mokesčių apskaičiavimą bei mokėjimą reglamentuojantys teisės aktai.

## TEISĖS AKTAI, KURIAIS VADOVAUJANTIS PARENGTA VEIKLOS ATASKAITA

VIPA 2020 m. veiklos ataskaita parengta vadovaujantis šių teisės aktų reikalavimais ir rekomendacijomis: Vyriausybės nutarimu Nr. 665 „Dėl valstybės turitinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo valstybės valdomose įmonėse tvarkos aprašo patvirtinimo“, Vyriausybės nutarimu Nr. Nr. 284 patvirtintu Valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo gairių aprašu, Nasdaq Vilnius listinguojamų bendrovių valdysenos kodeksu, bei atsižvelgiant į tarptautinius ir nacionalinius korporatyvinio valdymo principus Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos EBPO bei Baltic Institute of Corporate Governance (BICG) rekomendacijomis Lietuvai dėl valstybės valdomų įmonių savarankiškumo, skaidrumo ir efektyvumo didinimo. Tarptautiniais verslo apskaitos standartais.

## SKAIDRUMO GAIRĖS

VIPA savo veikloje ir rengdama tarpines bei metines veiklos ataskaitas laikosi visų LRV Skaidrumo gairėse numatytų reikalavimų informacijos sklaidai ir viešumui. Veiklos ataskaitose pilnai atskleistas VIPA valdymas ir su tuo susijusi informacija, veiklos strateginiai tikslai ir jų pasiekimas, finansiniai rezultatai, specialiųjų įsipareigojimų vykdymas, rizikų valdymo politika ir principai, atlygio politika, informacija apie darbo užmokestį, socialinė atskaitomybė verslo veiklos modelis, informacija apie suteiktą paramą (jeigu tokia buvo teikta). Internetinėje svetainėje viešinama ir nuolatos atnaujinama aktuali informacija.

## VIPA VEIKLA

VIPA veiklos tikslas finansuoti ir skatinti tvarią plėtrą srityse, kur finansavimas rinkos sąlygomis yra nepakankamas ir savo veikla siekia užpildyti rinkoje esantį investicijų finansavimo paslaugų ir produktų trūkumą. VIPA nekonkuruoja su rinkos dalyviais (bankais, finansų įstaigomis, rizikos kapitalo valdymo įmonėmis, kt.), o sudaro palankesnes sąlygas investicijų pritraukimui. VIPA savo veikloje vadovaujasi pagrindiniu pagal veiklos pobūdį taikomu nacionalinių plėtros įstaigų (toliau – NPĮ) įstatymu, kuris tiesiogiai reglamentuoja NPĮ paskyrimą, veiklą, valdymą, finansavimą, priežiūrą, taip pat NPĮ tikslus bei uždavinius.

### Pagrindinės VIPA funkcijos:

- Įgyvendina įvairių finansinių šaltinių, ES investicinių fondų, nuosavo kapitalo, tarptautinių finansų įstaigų, privataus sektoriaus pritrauktomis lėšomis finansuojamas skatinamąsias finansines priemones. Jas įgyvendina tiesiogiai, per finansinius tarpininkus, investicines platformas ar kitais būdais;
- VIPA formuoja finansiškai gyvybingų projektų srautą. Tai VIPA vykdo ne tik konsultuodama projektų vykdytojus, bet ir teikdama pasiūlymus ir ekspertinę pagalbą institucijoms ir įstaigoms, inicijuodama investicinės aplinkos gerinimo veiksmus;

- VIPA pritraukia privačias lėšas projektams finansuoti srityse, kuriose finansavimas rinkos sąlygomis yra nepakankamas ir (ar) neoptimalus;
- VIPA teikia dotacijas ir subsidijas pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės priimtus sprendimus dėl valstybės lėšų investavimo sričių.

#### Kitos VIPA funkcijos:

- teikia pasiūlymus ir ekspertinę pagalbą institucijoms ir įstaigoms pagal kompetenciją dėl būtinų sprendimų siekiant pagerinti investicinę aplinką ir finansavimo prieinamumą projektus įgyvendinantiems subjektams;
- dalyvauja rengiant skatinamųjų finansinių priemonių investavimo strategijas ir vykdant investicijų rezultatyvumo bei poveikio stebėseną;
- skleidžia arba didina finansinių paslaugų teikimo ir administravimo patirtį, inicijuodama arba vykdydama patirties sklaidos projektus ar juose dalyvaudama;
- atlieka kitas funkcijas, kurios reikalingos Nacionalinės plėtros įstaigos (NPI) tikslams pasiekti.

Licencijuojamos veiklos ar veiklos, kuriai reikia gauti leidimus, VIPA nevykdo. VIPA tyrimų ir plėtros veikloje nedalyvauja.

## MISIJA, VIZIJA, TIKSLAI, VERTYBĖS



### ILGALAIKIAI STRATEGINIAI TIKSLAI

- Didinti sutelktų lėšų apimtį prioritetingose viešosios infrastruktūros ir viešojo intereso srityse.
- Didinti įmonės veiklos patikimumą ir efektyvumą.
- Tapti nacionalinėje ir tarptautinėje finansų rinkoje pripažintu partneriu.

# VIPA VEIKLOS MODELIS

Pav. Nr. 2. VIPA veikimo schema



## VIPA VEIKLOS SRITYS

VIPA kuria tvarias ir efektyvias finansines priemones prisidedančias prie klimato kaitos prevencijos šiuose prioritetiniuose sektoriuose.

Pav. Nr. 3 VIPA veiklos sektoriai prioritetai



2020 M. STRATEGINIAI TIKSLAI IR JŲ MATAVIMO RODIKLIAI

Strateginė kryptis	Strateginis tikslas	Rodiklis	Planuojamos rodiklių reikšmės		Rodiklio pasiekimo metodologija	Atsakingas asmuo
			2020 m. planas	2020 m. faktas		
Tvaraus investavimo plėtra	Didinti sutelktų lėšų prioritetinėse viešosios infrastruktūros ir viešojo intereso srityse	Sutelktos lėšos, mln. EUR	574	680,5	2020 m. planuojamų sutelkti lėšų suma mažėja, kadangi mažinama ENEF fondo lėšų suma. Sutelktomis lėšomis laikomos lėšos, kurios buvo pritrauktos vystant VIPA iniciatyvas ir (ar) projektus finansuoti/investuoti tiesiogiai arba per tarpininkus arba sukurtos sąlygos tokio finansavimo galimybei atsirasti, įskaitant nuosavo kapitalo lėšas, skirtas finansuoti projektus, ir dėl kurių priimtas sprendimas ir/ar pasirašyta sutartis Rodiklis apskaičiuojamas akumuliuotu būdu nuo įmonės įsteigimo datos.	Už programų / finansinių priemonių įgyvendinimą atsakingų skyrių vadovai
	Didinti įmonės veiklos patikimumą ir efektyvumą	Suteiktas nacionalinėje ir tarptautinėje finansų rinkoje pripažįstamas įvertinimas	25 %	25 %	VIPA siekia įgyti nacionalinėje ir tarptautinėje finansų rinkoje pripažįstamą įvertinimą, kuris didintų akcininko, partnerių, nacionalinių ir tarptautinių investuotojų pasitikėjimą VIPA. Nacionaliniu lygiu atliekamas VIPA kaip valstybės valdomos įmonės įvertinimas ir gerojo valdymo indekso suteikimas, kuris 2018/2019 m. buvo A (maks. A+). Indeksu įvertinama kaip VIPA įgyvendina gerąsias valdymo praktikas ir valdymo kokybę pagal (EBPO) rekomendacijas, nacionalinio reglamentavimo nuostatas bei kitus veiklą formuojančius dokumentus. 2020 m. tikslas gauti aukštesnį indeksą, sustiprinti kolegialių organų įsitraukimą, pagerinti VIPA socialinę atsakomybę, kokių socialinių ir aplinkosaugos tikslų siekiame.  Nuo 2019 m. VIPA dalyvauja EK finansuojamame projekte SRSS ( <i>structural reform support service</i> ), ir šio projekto tikslas sustiprinti VIPA organizacinius gebėjimus, atnaujinti procedūras ir procesus pagal keliamus reikalavimus finansų įstaigoms, Europos Komisijos atitikties vertinimui ( <i>pillar assessment</i> ), reitingavimo agentūrų, Lietuvos banko, OECD gerojo valdymo principų, kitų šalių NPĮ gerąją patirtį. Numatoma projekto pabaiga 2020 m. SRSS ekspertai atlikę išsamų VIPA vertinimą, pateiks rekomendacijas, kaip tobulinti: VIPA organizacinę struktūrą, rizikos valdymą ir rizikos kontrolę, žmogiškųjų išteklių valdymą ir vidinę komunikacijos sistemą. 2020 m. pagal pateiktas rekomendacijas bus atliekamas veiklos tobulinimas. 2020 m. taip pat bus atliekama ir kitų suteikiamų įvertinimų analizė (įskaitant <i>Pillar-assesment</i> ) ir jo nauda VIPA. Strateginio tikslo įgyvendinimo konkretūs veiksmai ir prioritetai, taip pat susijęs su šiuo rodikliu aprašyti prie rodiklio „Įmonės procesų įvertinimas, pagal taikomus reikalavimus ir jų tobulinimas pagal rekomendacijas“. Tarpinių rodiklių pasiekimas bus vertinamas pagal konkrečius įgyvendintus veiksmus, galutinis rodiklio pasiekimas vertinamas 2023 m. pabaigoje, tačiau tarpinis rodiklio pasiekimas bus matuojamas procentais pagal parengto veiksmų plano įgyvendinimą.	OVS skyriaus vadovas
	Tapti nacionalinėje ir tarptautinėje rinkoje pripažintu partneriu	Pasirašytų sutarčių su partneriais skaičius, vnt.	34	34	Rodiklis skaičiuojamas akumuliuotu būdu nuo VIPA veiklos pradžios. Skaičiuojamos visos pasirašytos sutartys dėl finansinių priemonių/fondų steigimo, sutartys su finansiniais tarpininkais, investuotojais, tarptautinio bendradarbiavimo partneriais, sutartys dėl narystės ir veiklos įvairiose asociacijose ir kt.	Už programų / finansinių priemonių įgyvendinimą atsakingų skyrių vadovai

Strateginis tikslas	Uždavinys	Rodiklis	Planuojamos rodiklių reikšmės		Rodiklio pasiekimo metodologija	Už programų / finansinių priemonių įgyvendinimą atsakingų skyrių vadovai
			2020 m. planas	2020 m. faktas		
Didinti sutelktų lėšų apimtį viešosios infrastruktūros ir viešojo intereso srityse	Skatinamųjų finansinių priemonių plėtra srityse, kuriose yra rinkos nepakankamumas	Įgyvendinamos finansinės priemonės, finansuojami projektai viešosios infrastruktūros ir viešojo intereso srityse, vnt.	≥ 11	≥ 11	2019 m. pabaigoje įgyvendinamų finansinių priemonių skaičius siekė 10 sričių. Rodiklis apskaičiuojamas akumuliuotu būdu, kai yra formalizuotas sprendimas dėl priemonės įgyvendinimo.	Investicijų ir plėtros skyriaus vadovas
		Pritrauktos papildomos lėšos (projektų arba finansinių priemonių/fondų lygmeniu), mln. EUR	290	378	VIPA Pritrauktos privačios ir (ar) viešosios lėšos (ne ESI fondų) reiškia lėšas, kurios pritrauktos, pagal įgyvendinamus ir (ar) įgyvendintus projektus ir pasirašytas sutartis. Rodiklis skaičiuojamas konsoliduotai.	Už programų / finansinių priemonių kūrimą ir įgyvendinimą atsakingų skyrių vadovai
	Projektų srauto formavimas	Potencialių projektų vertė, mln. EUR	75	132	2019 m. pabaigoje potencialių projektų vertė siekė 50 mln. EUR. 2020–2021 m. prioritetą yra projektų srauto suformavimas siekiant investuoti fondų lėšas (vertinama ENEF, KPF, SPF, VF, EEF, VIPA). Atsižvelgiant į tai, kad 2021 m. prasideda naujas ES fondų investicijų periodas ir nėra žinoma, kokios finansinės priemonės bus pavestos įgyvendinti VIPA, potencialių projektų srautas kitiems fondams 2022–2023 m. laikotarpiu bus suplanuotas 2021 metais. Rodiklis skaičiuojamas akumuliuotu būdu. Rodiklis apskaičiuojamas sudedant gautų, bet dar nepatvirtintų paraiškų vertę ir potencialių paraiškų (t. y. rengiamų, artimiausiu metu ketinamų pateikti paraiškų) vertę	Investicijų ir plėtros skyriaus vadovas
Didinti įmonės veiklos patikimumą ir efektyvumą	Įmonės finansinis stabilumas	Pelnas prieš palūkanas, mokesčius, nusidėvėjimą bei amortizaciją (EBITDA), mln. EUR	≥0,1	1,08	Pelnas prieš palūkanas, mokesčius, nusidėvėjimą bei amortizaciją. Rodiklis apskaičiuojamas pagal formulę: grynasis pelnas + palūkanų sąnaudos + pelno mokestis + nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos.	Finansų valdymo skyriaus vadovas
	Įmonės vidaus procesų optimizavimas ir efektyvinimas atsižvelgiant į pasirinkto vertinimo reikalavimus	Įmonės procesų įvertinimas, pagal taikomus reikalavimus ir jų tobulinimas pagal rekomendacijas	self- assessment/ išorės auditas	-	Pagal pasirinktą gauti įvertinimą atliekamas įmonės self- <i>assesment</i> ir / ar išorės auditas. Pagal identifikuotus trūkumus ir gerintinas veiklos sritis atsižvelgiant į keliamus reikalavimus Lietuvos banko nacionalinėms plėtros įstaigoms ir finansų įstaigoms, Europos Komisijos atitikties ( <i>pillar assessment</i> ) vertinimo reikalavimams, OECD valdymo principams ir rekomendacijas kaip valstybės valdomai įmonei. Tobulinsime ir optimizuosime vidaus ir paskolų administravimo procesus, vidaus reglamentavimą ir administravimą, stiprinsime rizikų valdymą, atliksime IT funkcionalumą gerinimą ir plėtrą. 2020 m. rodiklis prisidedantis prie valdymo ir kontrolės sistemos strateginių tikslų pasiekimo-gražinamosios subsidijos projektų mokėjimo prašymų vertinimo proceso efektyvinimas, trumpinant vertinimo laiką iki 10 proc. lyginant su nustatytu terminu Projektų finansavimo ir administravimo taisyklėse (PAFT). Rodiklis apskaičiuojamas vertinant visų patvirtintų mokėjimo prašymų vertinimo trukmę per ataskaitinį laikotarpį lyginant su PAFT numatytu terminu. Tarpinis rodiklio pasiekimas matuojamas pagal įgyvendinamus proceso etapus. Galutinis rodiklis vertinamas 2023 m. pabaigoje ir laikomas pasiektu kai yra gautas įvertinimas.	Organizacijos vystymo skyriaus vadovas



	Įmonės žmogiškojo kapitalo stiprinimas	Savanoriška darbuotojų kaita po bandomojo laikotarpio, proc.	20	16	Siekiant išlaikyti minimaliai pastovų kaitos rodiklį, dėmesys skiriamas darbuotojų profesiniam tobulėjimui ir įsitraukimui. Atsižvelgiant į darbo rinkos tendencijas, periodiškai peržiūrima ir atnaujinama atlygio sistema, skatinanti efektyvumą ir iniciatyvumą, formuojanti ir kitas ne finansinio pobūdžio naudas darbuotojui. Rodiklis skaičiuojamas – po bandomojo laikotarpio savanoriškai išėjusių darbuotojų santykis su vidutiniu darbuotojų skaičiumi nuo metų pradžios iki pabaigos.	Organizacijos vystymo skyriaus vadovas
		Svarbiausių (kertinių) pareigybių pakeičiamumo užtikrinimas, darbuotojų pasitenkinimas, %	-	-	Rodiklis įtrauktas nuo 2020 m. Pakeičiamumo planavimo priemonės tikslas turėti žmogiškųjų išteklių svarbiausiose pozicijose tvarumą, veiklos kokybišką vykdymą ir neigiamo poveikio sumažinimą dėl netikėto darbuotojų pasitraukimo iš pareigų. Rengsime kertinių pareigybių valdymo strategiją, planavimo schemas, pakeičiamumo planus, darbuotojų ugdymo planus. VIPA šiuo metu svarbus veiklos tvarumas ir darbuotojų pasitenkinimas darbu (savirealizacija, motyvacija, tobulėjimu ir mokymosi galimybėmis), ypač svarbiausių darbuotojų. Tarpinis rodiklio pasiekimas matuojamas pagal strategijoje nustatytą planą ir įgyvendintus konkrečius veiksmus. 2021 m. ir 2023 m. bus atliekamas darbuotojų pasitenkinimo tyrimas, pasitelkiant išorinius ekspertus naudojant specialius įrankius ir metodus, tikslas darbuotojų pasitenkinimą 70 %.	
Tapti nacionalinėje ir tarptautinėje rinkoje pripažintu partneriu	Orientacija į partnerius	Partnerių pasitenkinimas, %	-	-	2020 m. bus atnaujinta rinkodaros komunikacijos strategija ir pagal numatomas priemones bus atliekamas įgyvendinimas nacionaliniu ir tarptautiniu lygmeniu 2020–2023 m. Rodiklio pasiekimas apskaičiuojamas pagal atlikto išorinio tyrimo rezultatus 2021 m. ir 2023 m.	Organizacijos vystymo skyriaus vadovas
		VIPA žinomumo pagal skirtingas tikslines grupes, %	-	-	Veikla suplanuota komunikacijos strategijoje. Rodiklio pasiekimas bus apskaičiuojamas pagal atlikto VIPA klientų ir partnerių Lietuvoje ir užsienyje žinomumo ir pasitenkinimo teikiamomis paslaugomis išorinio tyrimo rezultatus 2021 m. pabaigoje ir 2023 m.	Organizacijos vystymo skyriaus vadovas
	Orientacija į klientą	Baigtų projektų, pasiekusių programos / finansinių priemonių / priemonių tikslus, dalis, proc.	95	100	2019 m. pabaigoje rodiklis siekė 95 proc. Rodiklio pasiekimas vertinamas projekto įgyvendinimo pabaigoje, lyginant planuotus pasiekti ir faktiškai pasiektus projekto tikslus (pvz. pasiektas planuotas energinis efektyvumas, prijungti nauji vartotojai prie nuotekų tinklų ir t.t.). Rodiklis apskaičiuojamas baigtų, pasiekusių programos tikslus, projektų skaičių dalinant iš visų baigtų projektų skaičiaus.	Už programų / finansinių priemonių įgyvendinimą atsakingų skyrių vadovai
		Klientų pasitenkinimas VIPA teikiamų paslaugų kokybe, proc.	85	85	2020 m. pabaigoje pagal atliktos apklausos rezultatus pasitenkinimas VIPA teikiamomis paslaugomis bei darbuotojų kompetencija įvertinta 80 proc. Rodiklio pasiekimas apskaičiuojamas pagal atliekamą vidinį / išorinį klientų pasitenkinimo tyrimą.	Organizacijos vystymo skyriaus vadovas



## ATEITIES PERPEKTYVOS IR PLANAI

- 2021-ais metais VIPA siekia dar geriau įsiklausyti į klientų ir partnerių poreikius ir tuo pagrindu didinti sutelktų lėšų, skirtų investicijoms, apimtį. Iki 2021-ųjų metų pabaigos VIPA siekia būti sutelkusi ne mažiau nei 720 mln. EUR lėšų investicijoms daugiabučių namų modernizavimo, atsinaujinančių energijos išteklių, mokslo įstaigų infrastruktūros ir kitoms sritims.
- Finansinių paslaugų plėtra numatyta pasiūlant naujus produktus ir prieinamą finansavimą transporto, laisvųjų ekonominių zonų plėtros srityse, be to, vienu iš pagrindinių prioritetų ir toliau išliks investicijos į žaliuosius projektus, mažinančius CO<sub>2</sub> taršą.
- VIPA, veikdama kaip Trijų jūrų iniciatyvos (angl. Three Seas Initiative) investicinio fondo akcininkė, siekia plėsti politinį ir ekonominį bendradarbiavimą tarp iniciatyvoje dalyvaujančių šalių ir stiprinti investuotojų pasitikėjimą Lietuvos projektais bei sudaryti tinkamas sąlygas pritraukti trūkstamą finansavimą tvarios ateities projektų įgyvendinimui, transporto, energetikos ir skaitmeninės infrastruktūros srityse.
- VIPA, būdama nacionalinėje rinkoje pripažintu partneriu, stiprina bendradarbiavimą su valstybės institucijomis, ypač 2021–2030 laikotarpiu tvaryjusių investicijų planavimo kontekste: analizuoja investicijų planus, teikia siūlymus dalindamasi patirtimi ir kompetencijomis, o naujo 2021–2027 metų programavimo laikotarpiu sieks dar efektyvesnio viešųjų lėšų panaudojimo investicijas finansuojant finansinėmis priemonėmis.
- VIPA siekia būti įvertinta aukščiausiu gerojo valdymo indeksu bei įgyvendina 2020-tais metais suformuotas rekomendacijas dėl vidaus kontrolės sistemos atskirų elementų stiprinimo

## SVARBIAUSI 2020 M. ĮVYKIAI IR VEIKLOS AUGIMAS

2020 m. buvo reikšmingas VIPA veiklos išbandymas dėl pandemijos įtakos Lietuvos ekonomikai. Jau 2020 m. pradžioje, Lietuvoje paskelbus karantiną, VIPA atliko nuodugnų savo veiklos ir valdomų finansinių priemonių įvertinimą, parengė veiksmų planą bei potencialias rizikos valdymo priemones tam atvejui, jeigu esami bei būsimi VIPA klientai, partneriai susidurtų su finansiniais sunkumais. VIPA itin didelį dėmesį skyrė glaudžiam bendradarbiavimui su projektų vykdytojais, buvo vykdoma išankstinė stebėseną, VIPA buvo pasiruošusi operatyviai reaguoti į iškilusius sunkumus.

Tačiau nepaisant pandemijos VIPA ir toliau sėkmingai valdė ir įgyvendino finansines priemones, teikė finansines paslaugas. Pagrindiniai VIPA teikiamo finansavimo rodikliai stabiliai augo ir gerėjo. VIPA 2020 m. IV ketvirčio pabaigoje valdė 5 fondus pagal fondų valdymo sutartis, 1 investicinę platformą veikdama kaip tikrasis narys, įgyvendino 3 grąžinamosios subsidijos ir 1 savivaldybių dotacijų priemones bei įgyvendino 2 priemones veikdama kaip finansinis tarpininkas. Taip pat 2-jose naujose srityse VIPA pradėjo teikti finansavimą nuosavo kapitalo lėšomis.

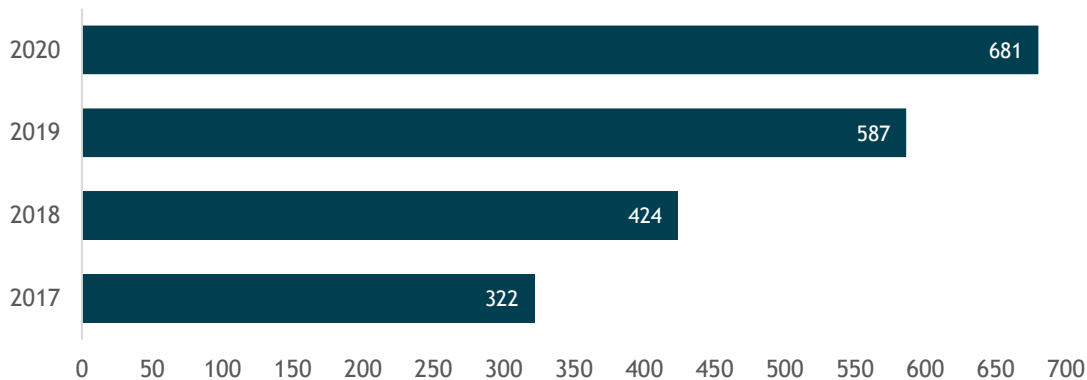
Žemiau pateikiama VIPA sutelktų lėšų, su projektų vykdytojais sudarytų finansavimo sutarčių vertės bei išmokėjimų pagal finansavimo sutartis dinamika nuo 2017 metų.

### VIPA sutelktos lėšos projektų ir investicijų finansavimui

VIPA, siekdama užtikrinti augantį viešosios infrastruktūros bei viešojo intereso projektų finansavimą, nuosekliai didina lėšų, skirtų viešosios infrastruktūros finansavimui, portfelio apimtį. Bendra sutelktų lėšų suma per metus padidėjo 16 proc. ir 2020 m. IV ketvirčio pabaigoje siekė 680,5 mln. EUR. Sutelktų lėšų augimas nuo 2017 metų pavaizduotas 4 paveiksle žemiau.

Svarbu paminėti, kad 2020 m. VIPA pradėjo teikti finansavimą projektams nuosavo kapitalo lėšomis, ir per 2020 m. jau skyrė 4 mln. EUR viešosios infrastruktūros gerinimo projektams finansuoti. Tai reikšmingas žingsnis VIPA veikloje, kurį VIPA planuoja ir toliau plėtoti pritraukiant naujus projektus bei finansavimą potencialiam projektų portfeliui finansuoti.

Pav. Nr. 4 VIPA sutelktų lėšų projektų ir investicijų finansavimui augimas 2017–2020 metais mln. EUR.

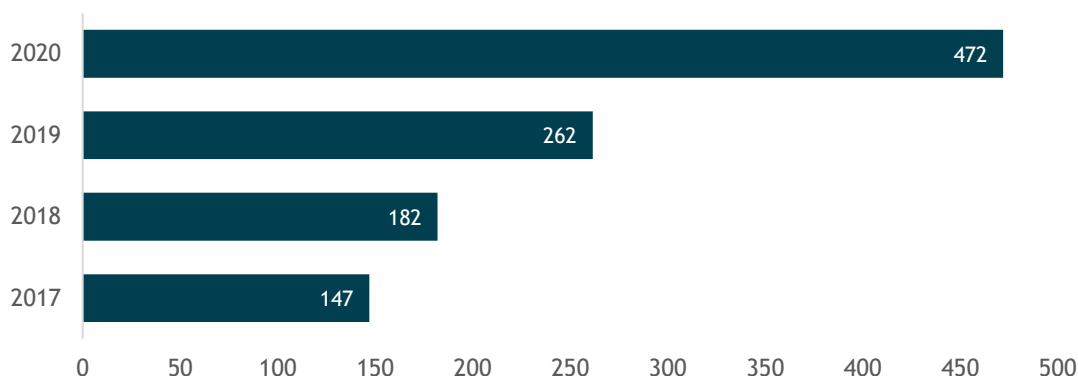


### VIPA su projektų vykdytojais sudarytų finansavimo sutarčių vertės augimas

Pagrindinė VIPA užduotis įgyvendinant investicinius prioritetus yra pritraukti ir atrinkti geriausias, didžiausią pridėtinę vertę kuriančias investicijas, kurias įgyvendins patikimi projektų vykdytojai. VIPA, veikdama kaip finansų įstaiga, privalo užtikrinti, kad išduotos paskolos ir finansavimas ne tik bus investuotos ir pasieks maksimalius kokybinius rezultatus, bet ir bus grąžintos valstybei ir tolimesnėms investicijoms.

Projektų vykdytojų pritraukimas, kreditingumo ir investicijų vertinimas, priklausomai nuo projekto tipo, užtrunka net iki 24 mėn. Žemiau paveiksle Nr. 5 pateiktas VIPA su projektų vykdytojais sudarytų finansavimo sutarčių vertės augimas, kuriame matyti, kad nepaisant didelio individualaus darbo su kiekvienu projekto vykdytoju ir ilgai užtrunkančio proceso, finansavimo sutarčių vertės augimas yra pastovus ir didėjantis.

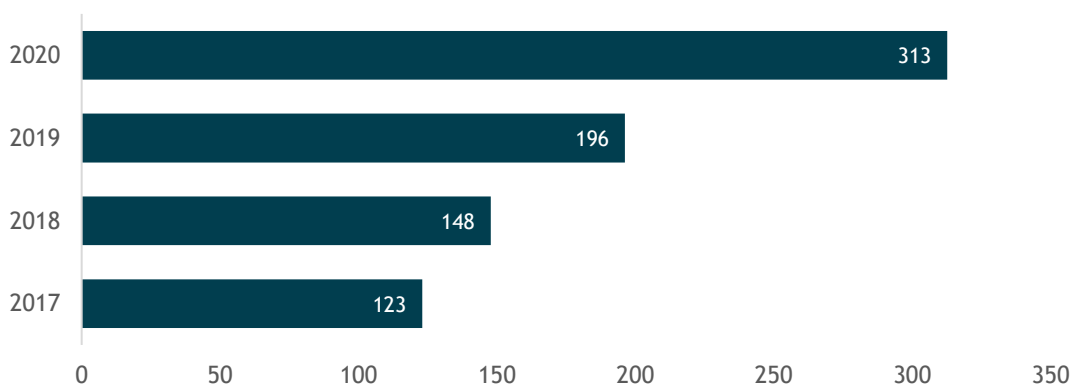
Pav. Nr. 5 VIPA sutelktų lėšų projektų ir investicijų finansavimui augimas 2017–2020 metais mln. EUR.



### VIPA išmokėjimai investicijoms finansuoti pagal finansavimo sutartis su projektų vykdytojais

Laikotarpis nuo finansavimo sutarties sudarymo iki lėšų išmokėjimo investicijoms atlikti paprastai užtrunka nuo 6 iki 18 mėn. Projektų vykdytojų veiksmų stebėseną ir nuolatinį bendradarbiavimą leidžia užtikrinti, kad lėšų išmokėjimas investicijoms stabiliai augs kasmet.

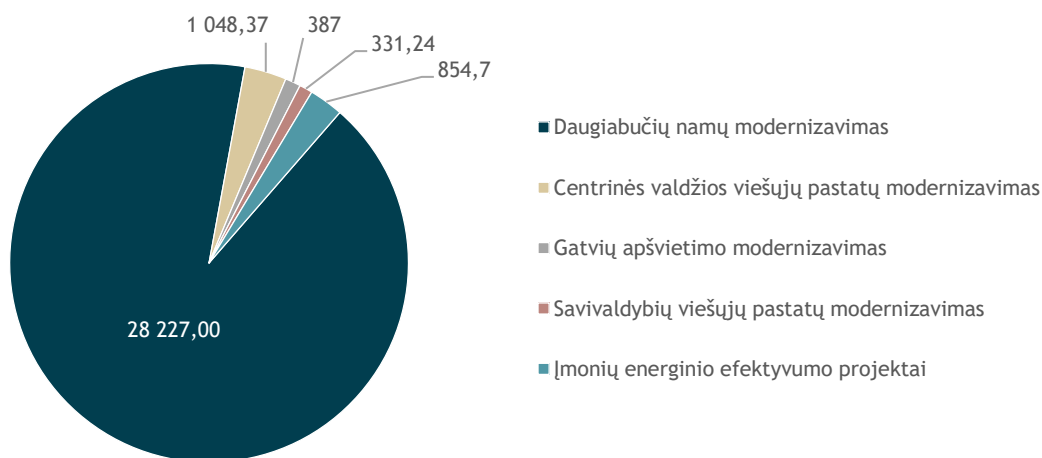
Pav. Nr. 6 VIPA išmokėtų lėšų augimas (pagal finansavimo sutartis) projektų ir investicijų finansavimui 2017–2020 metais mln. EUR



## VIPA finansuotų projektų pasiekti rezultatai

Apie 82 proc. VIPA sutelktų lėšų portfelio sudaro lėšos, skirtos didinti energijos vartojimo efektyvumą ir mažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį. Iki 2020 m. pabaigos, užfiksavus pabaigtų įgyvendinti projektų rezultatus, bendras CO<sub>2</sub> sumažėjimas per metus sudarė 30 848,31 t. CO<sub>2</sub>. Detaliau rezultatai pagal sektorius pateikiami pav.

Pav. Nr. 7 CO<sub>2</sub> t. sumažėjimas per 2020 metus



Svarbu pabrėžti, kad bet kokių infrastruktūros projektų įgyvendinimas užtrunka iki 24–36 mėn., todėl šie rezultatai atspindi tik nedidelės dalies užbaigtų projektų rezultatus. Absoliuti didžioji dauguma projektų šiuo metu yra įgyvendinami arba pradedami įgyvendinti, ir tokių projektų pasiekti rezultatai bus užfiksuoti ateinančių 2–3 metų laikotarpyje.

## ŽEMIAU PATEIKIAMAS DUOMENYS, INFORMACIJA IR SVARBIAUSI 2020 M. ĮVYKIAI PAGAL VIPA FINANSUOJAMAS VEIKLOS SRITIS.

### 1. DAUGIABUČIŲ NAMŲ MODERNIZAVIMAS

Daugiabučių namų modernizavimo projektai VIPA finansuojami nuo pat VIPA veiklos pradžios ir sudaro didelę viso VIPA portfelio dalį – apie 58 proc., t. y. net 395 mln. EUR iš visų 680 mln. EUR VIPA pritrauktų lėšų yra skirtos daugiabučių namų modernizavimo projektų finansavimui teikiant ilgalaikes paskolas. Projektais yra siekiama energijos vartojimo efektyvumo didinimo, o visi modernizuoti daugiabučiai namai privalo pasiekti ne žemesnę nei C energinio naudingumo klasę.

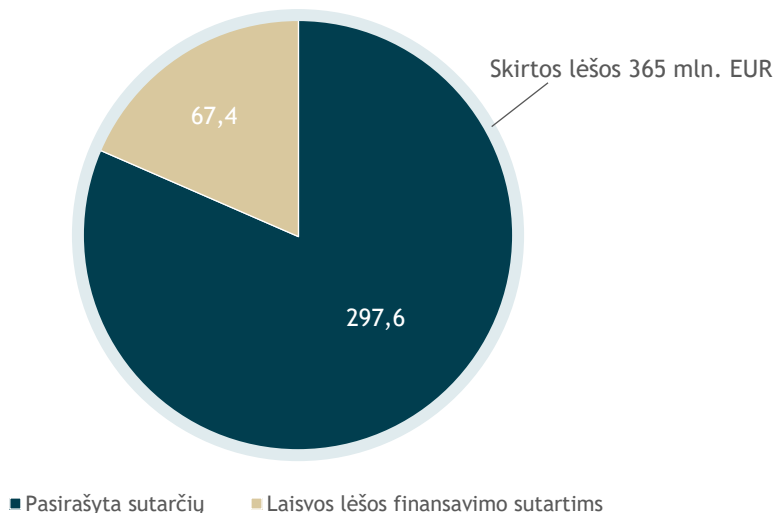
VIPA veiklos pradžioje (2013 m.) daugiabučių namų modernizavimas buvo pradėtas finansuoti pagal sąlyginės paskolos sutartį su Europos investicijų banku, o nuo 2015 m. VIPA buvo pavesta valdyti Daugiabučių namų modernizavimo fondą (toliau – DNMF), kuris iki šiol yra vienas pagrindinių daugiabučių namų modernizavimo finansavimo šaltinių Lietuvoje.

VIPA pavyko sėkmingai užauginti DNMF portfelį nuo 74 mln. EUR iki 365 mln. EUR pritraukus įvairių šaltinių lėšas: Europos Sąjungos fondų 74 mln. EUR įnašą į DNMF papildė Europos rekonstrukcijos ir plėtros banko paskolos lėšos (50 mln. EUR), valstybės perskolintos paskolos lėšos, finansuotos 2018 m. LR Vyriausybei itin sėkmingai išleidus žaliąsias obligacijas (68 mln. EUR) bei papildomos valstybės perskolintos paskolos lėšos, finansuotos Europos Tarybos vystymo banko paskolos lėšomis (167,5 mln. EUR).

Planuojama, kad 2021 m. bus pasirašyta dar viena finansavimo sutartis (iki 67 mln. EUR vertei).

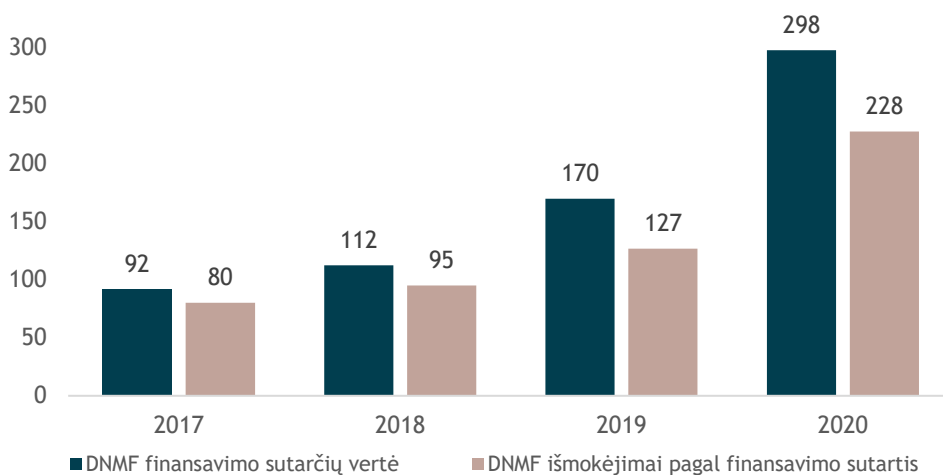
Paveiksle Nr. 8 žemiau matyti, jog 2020 m. pabaigoje iš visų daugiabučių namų modernizavimo projektų finansavimui skirtų lėšų (365 mln. EUR), finansavimo sutartys sudaro 297,6 mln. EUR (761 paskolos sutartis) ir sudaro 82 proc. skirto finansavimo.

Pav. Nr. 8 Daugiabučių namų modernizavimo portfelis 2020 m. mln. EUR



Paveiksle Nr. 9 žemiau pateikta daugiabučių namų modernizavimo projektų paskolų sutarčių vertės dinamika bei išmokėjimai.

Pav. Nr. 9 Daugiabučių namų modernizavimo fondo paskolų sutarčių vertė mln. EUR bei išmokėjimai 2017–2020 metais



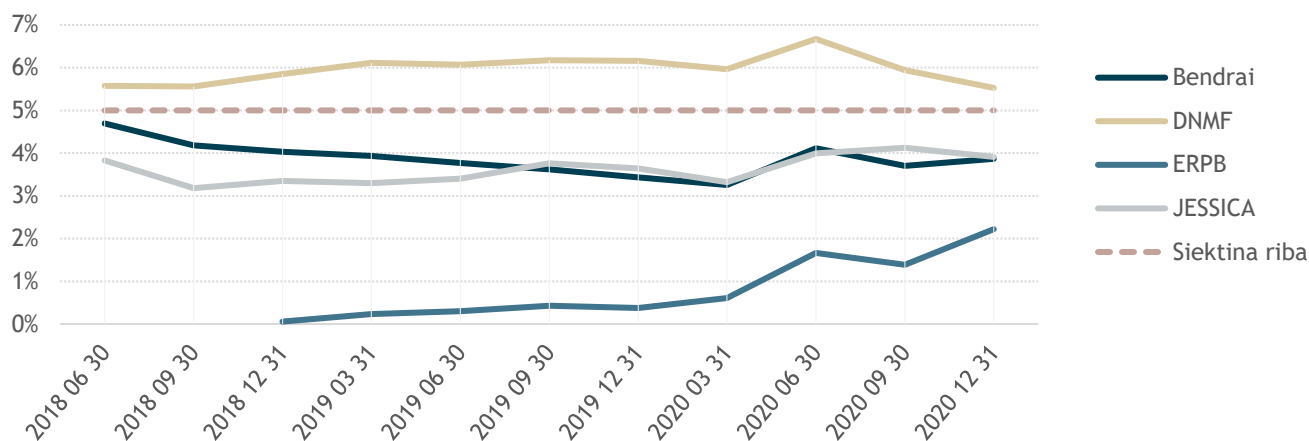
Paskolos daugiabučių namų modernizavimo projektams finansuoti išduodamos 20-ies metų laikotarpiui, todėl nuo DNMF veiklos pradžios iki 2020 m. pabaigos grįžusios lėšos sudarė 33,4 mln. EUR, t. y. nepilnai 10 proc. šių projektų finansavimui skirtų lėšų.

Atsižvelgiant į tai, kokią reikšmingą dalį VIPA paslaugų portfelio sudaro DNMF, o taip pat kaip sparčiai auga paskolų sutarčių skaičius daugiabučių namų modernizavimo projektams finansuoti, ypatingas dėmesys yra skiriamas portfelio kokybei bei paskolų būklei stebėti.

2020 m. I ketvirtį, paskelbus visuotinę pandemiją, VIPA, bendradarbiaudama su valstybės institucijomis, buvo pasirengusi taikyti tam tikras paskolų grąžinimą pandemijos laikotarpiu lengvinančias sąlygas, t. y. neskaičiuoti delspinigių vėluojantiems dengti įmokas asmenims, taip pat leisti atidėti 6 mėn. paskolų įmokas vėlesniems laikotarpiams tais atvejais, kai asmenys neteko pajamų ar kitaip nukentėjo pandemijos metu. Vis dėlto, tokių prašymų iš paskolų gavėjų gauta nebuvo, ir jau 2020 m. II-ąjį ketvirtį paskolų būklė stabilizavosi.

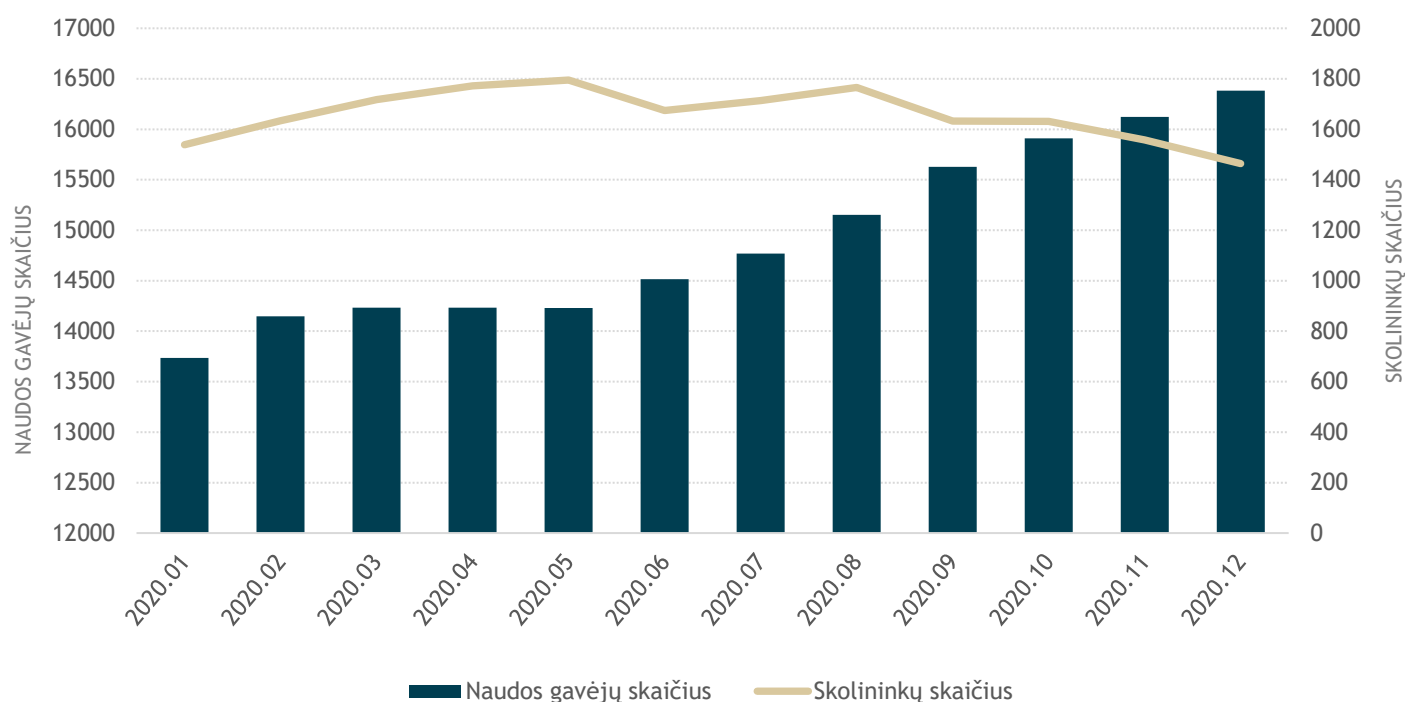
Administruodama paskolų grąžinimą VIPA siekia, kad bendrai daugiabučių namų modernizavimui suteiktų blogų paskolų dalis neviršytų 5 proc. (įskaitant JESSICA lėšomis finansuotas paskolas), 2020 m. pabaigoje šis rodiklis buvo 3,87 proc. Blogų paskolų dalis DNMF portfelyje pavaizduota 10 paveiksle žemiau.

Pav. Nr. 10 Daugiabučių modernizavimui skirtų „blogų“ paskolų dalis pagal skolos likutį ir finansavimo šaltinį



DNMF portfelio paskolos (naudos) gavėjų skaičius per 2020 metus išaugo nuo turimų 13 734 naudos gavėjų iki 16 382 naudos gavėjų. Nepaisant DNMF portfelio didėjimo, skolininkų, vėluojančių mokėti įmokas daugiau kaip 90 d. iš eilės skaičius mažėjo nuo 1539 skolininkų iki 1464. Naudos gavėjų ir skolininkų pokyčio dinamika per 2020 metus pateikta 11 paveiksle žemiau.

Pav. Nr. 11 Naudos gavėjų ir skolininkų dinamika 2020 metais



## 2. VIEŠŪJŲ PASTATŲ MODERNIZAVIMAS

VIPA nuo 2015 m. finansuoja viešųjų pastatų modernizavimo projektus, kuriuos įgyvendina tiek centrinės valdžios subjektai, tiek savivaldybės. Viešųjų pastatų modernizavimas sudaro apie 26 proc. VIPA portfelio, t. y. 177 mln. EUR iš visų 680 mln. EUR VIPA sutelktų lėšų yra skirtos viešųjų pastatų modernizavimo projektų finansavimui teikiant ilgalaikės paskolas.

Viešųjų pastatų modernizavimui VIPA yra sutelkusi keletą skirtingų finansavimo šaltinių ir formų. Žemiau atskirai pateikiama informacija apie centrinės valdžios viešųjų pastatų modernizavimą ir apie savivaldybių viešųjų pastatų modernizavimą.

## 2.1 Centrinės valdžios viešųjų pastatų modernizavimas

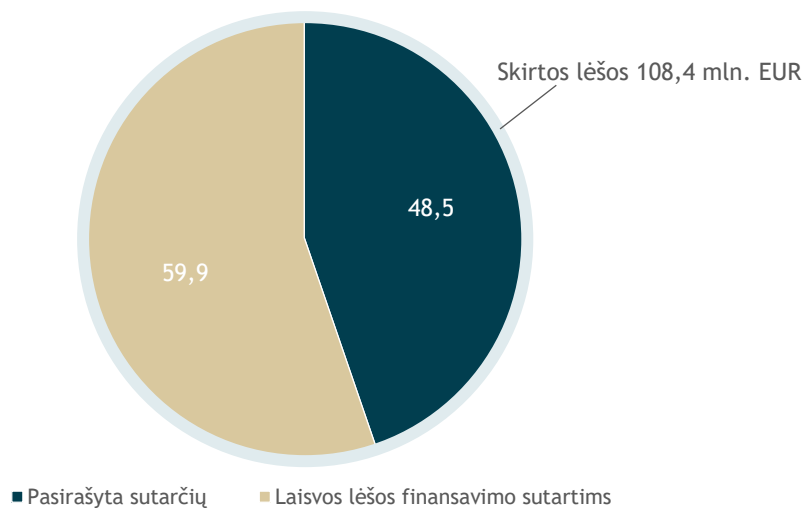
Centrinės valdžios viešųjų pastatų modernizavimo projektai yra finansuojami:

- Gražinamosios subsidijos forma pagal priemonę „Valstybei nuosavybės teise priklausančių pastatų atnaujinimas“, kuriai skirta 4,4 mln. EUR (priemonė Nr. 04.3.1-VIPA-V-101);
- Energijos efektyvumo fondo (toliau – ENEF) lėšomis teikiant paskolas, kurios yra derinamos su gražinamosios subsidijos priemone „Valstybei nuosavybės teise priklausančių pastatų atnaujinimas (II)“ (priemonė Nr. 04.3.1-VIPA-T-113) projektus finansuojant „vieno langelio“ principu. Paskolų teikimui iš ENEF yra numatyta 29,5 mln. EUR, o gražinamosios subsidijos priemonės vertė – 74,5 mln. EUR.

Centrinės valdžios viešųjų pastatų modernizavimui per VIPA priemones iš viso yra skirta 108,4 mln. EUR. Šiais projektais yra siekiama energijos vartojimo efektyvumo didinimo, o visi modernizuoti viešieji pastatai privalo pasiekti ne žemesnę nei C energinio naudingumo klasę. Svarbu paminėti, kad šie centrinės valdžios viešųjų pastatų modernizavimo projektai prisideda prie Energinio efektyvumo direktyvos įgyvendinimo Lietuvoje. Centrinės valdžios viešųjų pastatų modernizavimas siekiant energijos vartojimo efektyvumo didinimo – vienas iš strateginių Lietuvos prioritetų.

Paveiksle Nr.12 žemiau matyti, jog iš visų centrinės valdžios viešųjų pastatų modernizavimui skirtų lėšų, finansavimo sutartys siekia 48,5 mln. EUR ir sudaro apie 45 proc. skirto finansavimo.

Pav. Nr. 12 Centrinės valdžios viešųjų pastatų modernizavimo portfelis 2020 m. mln. EUR



Nuo 2015 m. pradėjus teikti paskolas centrinės valdžios viešųjų pastatų modernizavimo projektų finansavimui iki 2019 m. pabaigos projektai buvo įgyvendinami vangiai, o projektų srautas buvo nepakankamas pasiekti nustatytus energinio efektyvumo tikslus, buvo būtina su atsakingomis ministerijomis ieškoti būdų, kaip paspartinti centrinės valdžios pastatų modernizavimą.

Lūžis įvyko kai 2020 m. I ketv. buvo iš esmės peržiūrėtas finansavimo modelis ENEF ir gražinamosios subsidijos lėšomis. Pagal atnaujintą finansavimo modelį, projektų vykdytojai galėjo gauti net iki 70 proc. gražinamosios subsidijos finansavimą, paskolos dalį sumažinant iki 30 proc., o biudžetinės įstaigos galėjo pretenduoti į 100 proc. gražinamosios subsidijos finansavimą, kadangi pačios tiesiogiai skolintis neturi teisės. Visiems potencialiems projektų vykdytojams toks finansavimo modelis buvo itin patrauklus ir, 2020 m. kovo mėn. paskelbus kvietimą teikti paraiškas, iki liepos buvo gautos net 128 naujos paraiškos už 95 mln. EUR. 112 naujų paraiškų už 74 mln. EUR buvo patvirtintos kaip tinkamos finansuoti.

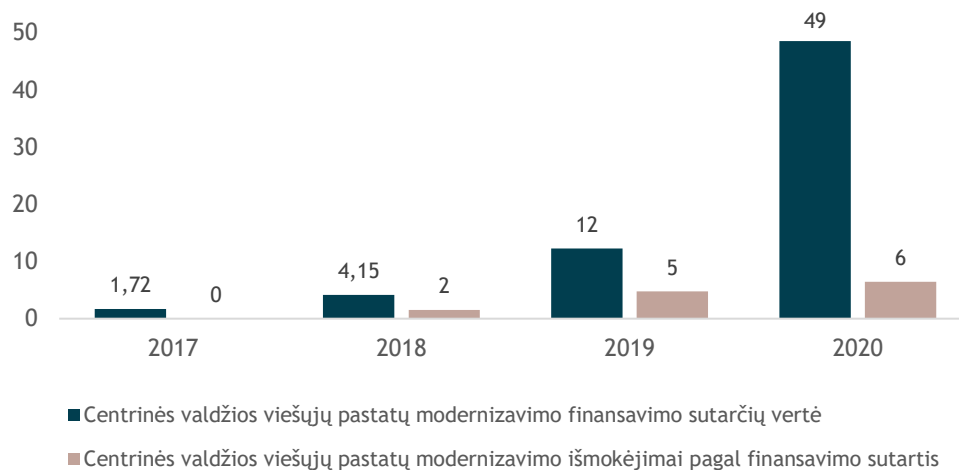
Papildomai pažymėtina, kad ENEF lėšomis taip pat gali būti teikiama subsidija techninės dokumentacijos pasirengimui. Šia galimybe pasinaudojo 39 pareiškėjai, o subsidijų techninės dokumentacijos pasirengimui bendra vertė 2020 m. pab. sudarė 1,4 mln. EUR. Šios subsidijos teikimo būtinoji sąlyga – subsidija gali būti teikiama tik ENEF lėšomis finansuojamų projektų investicijų pasirengimui.

2020 m. IV ketv. ir 2021 m. I ketv. intensyviai pasirašomos finansavimo sutartys su šiais projektų vykdytojais. Pažymėtina, kad 2021 m. projektų vykdytojai dės pastangas sėkmingai įvykdyti viešuosius pirkimus ir įsigyti rangos darbus, todėl lėšų išmokėjimai pagal atliktus rangos darbus didžiausi bus 2022–2023 m. laikotarpiu.

Paveiksle Nr.13 žemiau pateikta centrinės valdžios viešųjų pastatų modernizavimo projektų finansavimo sutarčių vertės dinamika bei išmokėjimai.



**Pav. Nr. 13 Centrinės valdžios viešųjų pastatų modernizavimo finansavimo sutarčių vertė mln. EUR bei išmokėjimai 2017–2020 metais**



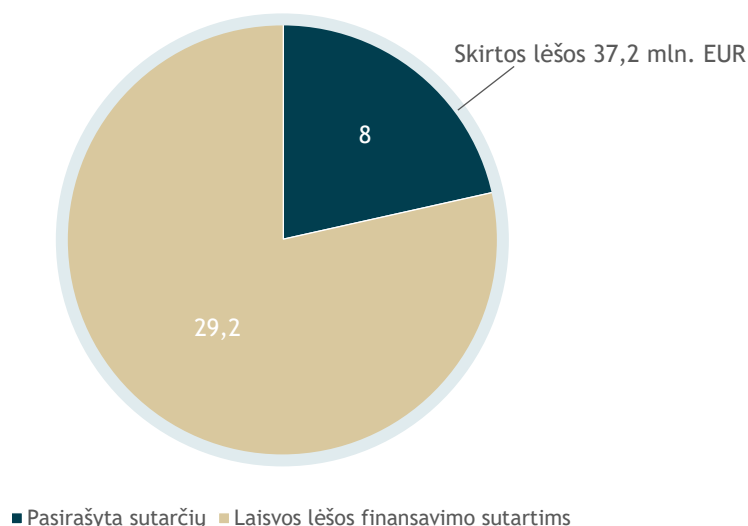
Paveiksle Nr.13 aiškiai matyti stiprus finansavimo sutarčių vertės augimas. Nors iki 2020 m. pabaigos sudaryta sutarčių už 49 mln. EUR, planuojama, jog visai likusiai sumai finansavimo sutartys bus sudarytos iki 2021 m. vidurio ir sieks 108,4 mln. EUR.

## 2.2. Savivaldybių viešųjų pastatų modernizavimas

Savivaldybių viešųjų pastatų modernizavimas – tai dar viena VIPA veiklos sritis, kuria siekiama skatinti energijos vartojimo efektyvumo didinimą investuojant į savivaldybėms priklausančius viešuosius pastatus. Savivaldybių viešųjų pastatų modernizavimas yra finansuojamas nuo 2018 m. įgyvendinamo Savivaldybių pastatų fondo (toliau – SPF) lėšomis. SPF veiklas VIPA įgyvendina kartu su viešųjų pirkimų būdu atrinktu finansų tarpininku – Šiaulių banku, kuris ne tik atlieka finansų tarpininko funkcijas, bet ir įsipareigojo savivaldybių viešųjų pastatų modernizavimo projektams papildomai skirti 20 mln. EUR nuosavų lėšų.

Paveiksle Nr. 14 žemiau matyti, jog finansavimo sutartys siekia 8 mln. EUR ir sudaro apie 21 proc. savivaldybių viešųjų pastatų modernizavimui skirtų lėšų.

**Pav. Nr. 14 Savivaldybės viešųjų pastatų modernizavimo portfelis 2020 m. mln. EUR**



Kaip matyti pagal aukščiau pateiktus duomenis, iki 2020 m. pabaigos sudarytos finansavimo sutartys už 8 mln. EUR, šiomis lėšomis įgyvendinama 16 savivaldybių viešųjų pastatų modernizavimo projektų. Paminėtinas vienas iš šių projektų – 2020 m. pabaigoje SPF lėšomis buvo sudaryta pirmoji finansavimo sutartis, skirta viešosios ir privačiosios partnerystės būdu įgyvendinamo projekto finansavimui. Tai Kauno rajono savivaldybės įgyvendinamas projektas, bendrai finansuojamas SEB, VIPA ir „BaltCap Infrastructure Fund“ valdomos įmonės „Nullus“, kurio metu bus atnaujintos trys mokyklos, modernizuotas baseinas. Bendra projekto vertė siekia beveik 13 mln. EUR, VIPA finansuota energinio efektyvumo dalis – apie 2 mln. EUR.

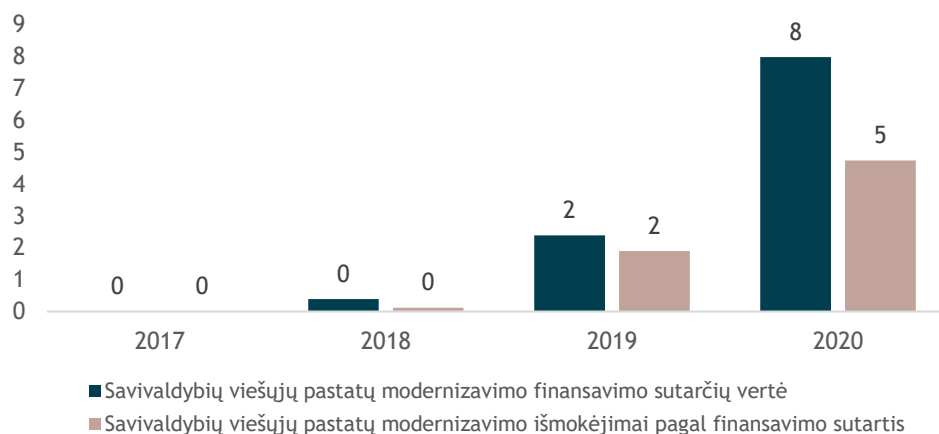
Savivaldybių įgyvendinami projektai demonstruoja puikius rezultatus, tačiau projektų srautas rodo, kad siekiant iki 2023 m. pabaigos investuoti visas SPF ir Šiaulių banko numatytas skirti lėšas, reikalinga paspartinti projektų įgyvendinimą.

Atsižvelgiant į tai, 2020 m. viduryje LR aplinkos ministerija patvirtino Klimato kaitos programos kompensacinių išmokų mokėjimo savivaldybių viešųjų pastatų atnaujinimui tvarkos aprašą, pagal kurį SPF lėšomis finansuotiems projektams skiriama 30 proc. kompensacinė išmoka. Iki 2020 m. pabaigos gautos 28 paraiškos dėl kompensacinių išmokų skyrimo savivaldybių viešųjų pastatų modernizavimo projektams, pasirašyta 18 kompensacinių išmokų skyrimo sutarčių už 4 mln. EUR.

Planuojama, kad 2021 m. LR aplinkos ministerija ir toliau skirs kompensacines išmokas savivaldybių viešųjų pastatų modernizavimo projektų įgyvendinimui, ir tai suveiks kaip stipri paskata įgyvendinti daugiau projektų ir siekti energijos efektyvumo.

Paveiksle Nr. 15 žemiau pateikta savivaldybių viešųjų pastatų modernizavimo projektų finansavimo sutarčių vertės dinamika bei išmokėjimai nuo 2017 m.

**Pav. Nr. 15 Savivaldybių viešųjų pastatų modernizavimo finansavimo sutarčių vertė mln. EUR bei išmokėjimai 2017–2020 metais**



Paveiksle Nr. 15 aukščiau matyti teigiama finansavimo sutarčių vertės augimo tendencija, tačiau norint iki 2023 m. pasiekti maksimalius rezultatus šioje investicijų srityje, reikia išlaikyti ir toliau teikti finansines paskatas savivaldybėms.

### **3. VANDENTVARKA – GERIAMOJO VANDENS TIEKIMO BEI NUOTEKŲ SURINKIMO TINKLŲ PLĖTRA IR REKONSTRUKCIJA**

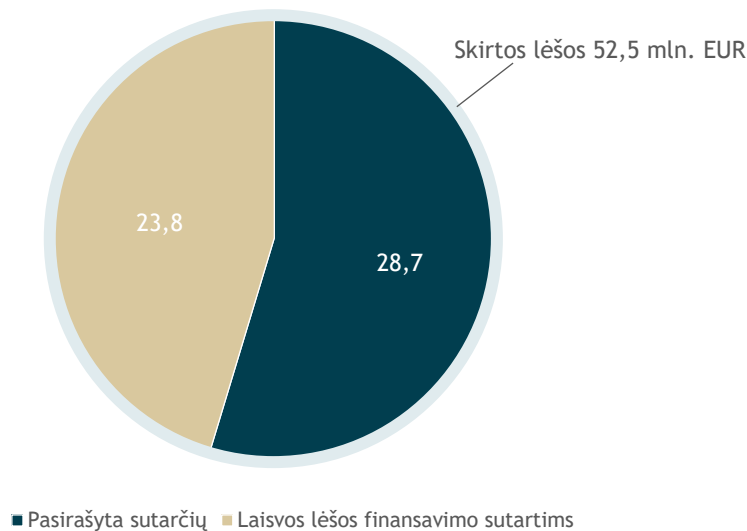
VIPA nuo 2019 m. finansuoja vandentvarkos sektoriaus projektus, apimančius geriamojo vandens tiekimo bei nuotekų surinkimo tinklų plėtrą ir rekonstrukciją. Šiuos projektus įgyvendina viešieji geriamojo vandens tiekėjai ir nuotekų surinkimo tvarkytojai. Finansavimas, skirtas vandentvarkos sektoriui, sudaro apie 8 proc. VIPA portfelio, t. y. 52,5 mln. EUR iš visų 680 mln. EUR VIPA sutelktų lėšų.

Vandentvarkos sektoriaus projektai yra finansuojami:

- Vandentvarkos fondo (toliau – VF) lėšomis teikiant ilgalaikes paskolas geriamojo vandens tiekimo bei nuotekų surinkimo tinklų plėtros ir rekonstrukcijos projektams. Finansavimas VF lėšomis nuotekų surinkimo tinklų plėtros projektams taip pat yra derinamas su grąžinamosios subsidijos priemone „Nuotekų surinkimo tinklų plėtra“ projektus finansuojant „vieno langelio“ principu. Paskolų teikimui iš VF yra numatyta 30 mln. EUR.
- Grąžinamosios subsidijos forma pagal priemonę „Nuotekų surinkimo tinklų plėtra“, kuriai skirta 22,5 mln. EUR (priemonė Nr. 05.3.2-VIPA-T-024).

Taigi vandentvarkos projektų finansavimui per VIPA priemones iš viso yra skirta 52,5 mln. EUR. Šiais projektais yra siekiama gerinti geriamojo vandens tiekimo kokybę ir prieinamumą, o taip pat mažinti taršą, sukeliama nuotekų. Svarbu paminėti, kad nuotekų surinkimo tinklų plėtros projektai prisideda prie Miestų nuotekų valymo direktyvos įgyvendinimo Lietuvoje. Lietuva šiuo metu neužtikrina, kad visose daugiau kaip 2 tūkst. gyventojų turinčiose aglomeracijose tinkamo miestų nuotekų surinkimo ir valymo sistemos Centrinės valdžios viešųjų pastatų modernizavimas siekiant energijos vartojimo efektyvumo didinimo – vienas iš strateginių Lietuvos prioritetų.

Paveiksle Nr. 16 žemiau matyti, jog iš visų vandentvarkos sektoriaus projektų finansavimui skirtų lėšų, finansavimo sutartys siekia 28,7 mln. EUR ir sudaro apie 55 proc. skirto finansavimo.



Nuotekų surinkimo tinklų plėtra yra aukšto prioriteto investicijų sritis šalyje, ir vandentvarkos sektoriaus projektų finansavimo struktūra tą atspindi: būtent nuotekų surinkimo tinklų plėtrai teikiama gražinamosios subsidijos dalis, kuri, nuo 2019 m. iki 2020 m. pabaigos padidėjo nuo 50 proc. iki maksimalios galimos 90 proc. Tokį LR aplinkos ministerijos sprendimą lėmė noras paskatinti vandens tiekimo ir nuotekų valymo įmones investuoti į nuotekų surinkimo tinklų plėtrą siekiant kuo greičiau ištaisyti pažeidimą, užfiksuotą pagal Miestų nuotekų valymo direktyvą. Įmonėms sudaryta galimybė investuoti ne tik savo aglomeracijoje, bet ir investuoti kitose aglomeracijose, ypač tokiose, kuriose veikiančios regioninės vandens tiekimo ir nuotekų valymo įmonės yra silpnos finansinės būklės ir pačios vykdyti didelės apimties investicijų negali. Tikimasi, kad tai ilgalaikėje perspektyvoje paskatins vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo įmonių apsijungimą ir šio sektoriaus veiklos efektyvinimą.

Maksimaliai gražinamajai subsidijai (t. y. net iki 90 proc.) gauti galimybė sudaryta 2020 m. pabaigoje, paskelbus kvietimą paraiškų teikimui iki 2021 m. balandžio 1 d. Tikimasi, kad tokia galimybė paskatins didelį projektų vykdytojų susidomėjimą ir investicijas vandentvarkos sektoriuje.

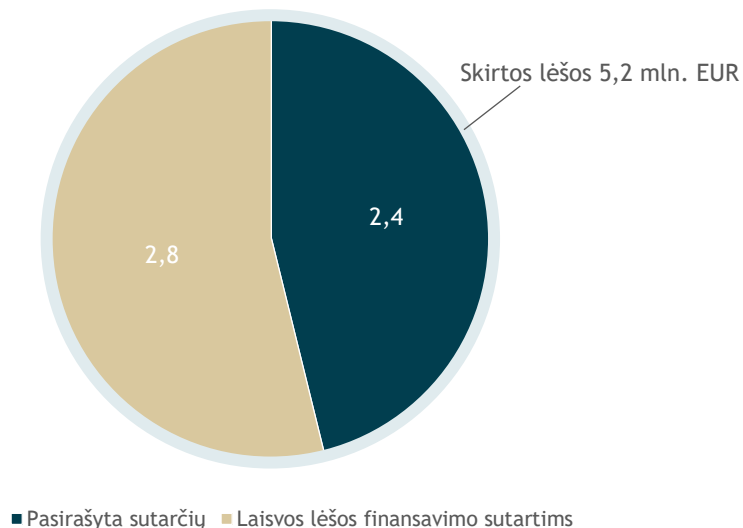
2020 m. pab. išmokėjimai pagal sudarytas finansavimo sutartis siekia tik 0,5 mln. (finansavimo sutarčių vertė – 28,67 mln. EUR), kadangi pirmosios finansavimo sutartys buvo sudarytos tik 2020 m. sausio mėn., o po finansavimo sutarties sudarymo sekantis etapas yra rangos darbų įsigijimas. Tad pagal sudarytas finansavimo sutartis, išmokėjimai turėtų ženkliai augti 2021 m. antroje pusėje bei 2022 m.

#### 4. KULTŪROS PAVELDO INFRASTRUKTŪRA IR AKTUALIZAVIMAS

Nuo 2019 m. VIPA sudaro galimybę finansuoti kultūros paveldo objektų atnaujinimo, įveiklinimo projektus. Kultūros paveldo infrastruktūros projektai yra finansuojami Kultūros paveldo fondo (toliau – KPF) lėšomis, kuriam skirta 5,2 mln. EUR. KPF veiklas VIPA įgyvendina kartu su viešųjų pirkimų būdu atrinktu finansų tarpininku – Šiaulių banku.

Paveiksle Nr. 17 žemiau matyti, jog paskolų sutartys siekia 2,4 mln. EUR ir sudaro apie 47 proc. kultūros paveldo infrastruktūros projektams skirtų lėšų.

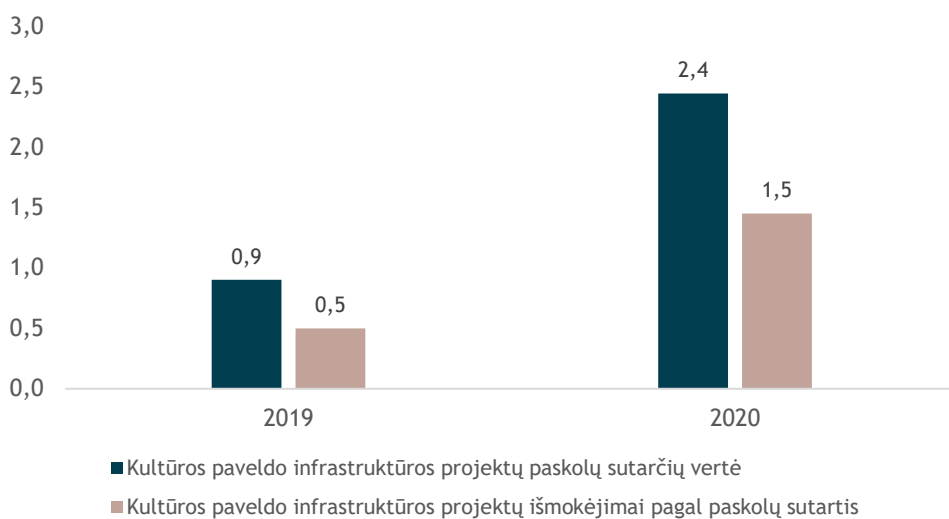
Pav. Nr. 17 Kultūros paveldo modernizavimo portfelis 2020 m. mln. EUR



Turizmo sektorių pandemija paveikė stipriai ir tiesiogiai, o sektoriaus atgaivinimas nebus toks greitas. Nepaisant to, susidomėjimas KPF kaip prieinama finansine priemone yra nemažas net ir nepaisant 2020-ųjų – pandemijos metų. Tačiau Šiaulių bankas, vertindamas per KPF pateiktas paraiškas, privalo įvertinti pareiškėjų kredito riziką, tad dalis projektų negali būti finansuojama. Vis dėlto, paskolų sutarčių skaičius bei išmokėjimai projektams per pastaruosius dvejus metus augo, tikimasi, kad tokia tendencija bus išlaikyta ir ateinančiais 2021–2022 metais.

Paveiksle Nr. 18 žemiau yra pateikiama Kultūros paveldo infrastruktūros paskolų sutarčių vertės ir išmokėjimų pagal paskolų sutartis dinamika per pastaruosius 2019–2020 m.

Pav. Nr. 18 Kultūros paveldo infrastruktūros projektų paskolų sutarčių vertė mln. EUR bei išmokėjimai 2019–2020 metais.



## 5. MOKSLO ĮSTAIGŲ INFRASTRUKTŪRA

Mokslo įstaigų infrastruktūros projektai VIPA buvo pradėti finansuoti nuo pat VIPA veiklos pradžios, kuomet 2013 m. VIPA finansavo bendrabučių modernizavimo didinant energinį efektyvumą projektus pagal sąlyginės paskolos sutartį su Europos investicijų banku. Pagal šią priemonę projektams buvo teikiamos ilgalaikės paskolos, projektai buvo užbaigti įgyvendinti 2016 metais, ir nuo to laiko iki pat 2020 m. naujų finansavimo galimybių mokslo įstaigų infrastruktūrai sudaryta nebuvo.

2020 m. pradžioje VIPA paskelbė ilgalaikių paskolų galimybę mokslo įstaigos infrastruktūros projektams. Ši finansavimo galimybė, sudaryta įgyvendinant 2020–2023 m. VIPA veiklos strateginio plano tikslus, yra reikšminga tuo, kad finansuojama VIPA nuosavo kapitalo lėšomis. Svarbu paminėti, kad ši priemonė turi minimalius apribojimus, gali būti finansuojami tiek energinio efektyvumo, tiek rekonstrukcijos ar kitokie infrastruktūros projektai. Tokios sąlygos buvo sudarytos atliepian aukštojo ir

profesinio mokymo įstaigų išsakytą poziciją, jog tik energinio efektyvumo didinimo priemonių finansavimas nepadengia aukštojo mokslo ir profesinio mokymo įstaigų poreikio.

Per 2020 m. buvo gautos 3 paraiškos už 5,3 mln. EUR, iš kurių 2 projektai už 2,4 mln. EUR patvirtinti ir paskolų sutartys pasirašomos 2021 m. I ketv.

Pareiškėjų susidomėjimas šia priemone yra teigiamas, tad VIPA renka informaciją apie potencialius projektus ir, esant pakankamam projektų srautui, sieks pritraukti papildomą finansavimą šių projektų finansavimui.

## 6. ŽALIEJI ĮMONIŲ PROJEKTAI IR ENERGIJOS EFEKTYVUMO FINANSAVIMO PLATFORMA

VIPA, kryptingai įgyvendindama savo 2020–2023 m. veiklos strategiją, siekia sudaryti galimybes finansuoti įvairius „žaliuosius“ projektus, įskaitant ne tik energijos vartojimo efektyvumo didinimo, bet ir atsinaujinančių energijos išteklių.

Siekdama sutelkti skirtingus finansavimo šaltinius VIPA ir valstybės kapitalo „Lietuvos energijos“ grupei priklausanti energijos skirstymo bendrovė „Energijs skirstymo operatorius“ (ESO) 2018 m. liepos 12 d. įsteigė komanditinę ūkinę bendriją „Energijs efektyvumo finansavimo platforma“ (toliau – EEFP). EEFP finansuojama ESO ir tarptautinių finansų institucijų lėšomis – 10 mln. EUR skyrė ESO, o 2019 m. buvo pasirašyta 12,5 mln. EUR paskolos sutartis su Europos investicijų banku. Teigiamą sprendimą finansuoti EEFP priėmė ir Europos rekonstrukcijos ir plėtros bankas. Tačiau 2020 m. ESO raštu informavo VIPA, kad 2021–2030 m. laikotarpiu neturės poreikio energetinio efektyvumo sutaupymams, kuriuos galėtų generuoti Bendrija ir dalyvavimas Bendrijos veikloje ESO tampa nebeaktualus. Todėl VIPA buvo informuota apie ESO pasitraukimą iš Bendrijos.

Atsižvelgiant į tai, 2020 metų antroje pusėje didžiausias dėmesys buvo skirtas naujo komanditoriaus paieškai. Planuojama, kad iki 2021 m. metų vidurio prie EEFP prisijungs naujas komanditorius ir EEFP atnaujins finansavimo teikimą, bei išplės investavimo strategiją į įvairias, iki šiol nefinansuojamas, žaliąsias investicijų kryptis.

Iki 2020 m. pabaigos EEFP lėšomis finansuoti du projektai, t. y. AB „Panevėžio stiklas“ energinio efektyvumo priemonių diegimo projektas, kurį įgyvendinus per metus bus sutaupyta 8 465,92 MWh energijos ir UAB „Ledlandas“ įgyvendintas apšvietimo atnaujinimo projektas, kurio metiniai energijos sutaupymai sudarys 81,57 MWh. Bendra EEFP lėšomis finansuotų paskolų suma – 186 110 EUR.

Dalis projektų, kurie kreipėsi dėl finansavimo į EEFP, buvo finansuoti VIPA nuosavo kapitalo lėšomis, kadangi finansavimas EEFP lėšomis dėl planuojamo ESO pasitraukimo yra sustabdytas. 2-iems atsinaujinančių energijos išteklių plėtros projektams už 1,1 mln. EUR finansavimas buvo patvirtintas iki 2020 m. pabaigos, kiti 2 projektai yra vertinami. Planuojama, kad projektų srautas ženkliai išaugs prie EEFP prisijungus naujam komanditoriui ir ėmus įgyvendinti aktyvius rinkodaros veiksmus.

## 7. KITI SVARBŪS ĮVYKIAI

Prie kitų svarbių įvykių taip pat priskirtinas 2020-aisiais metais vykęs intensyvus pasirengimas prisijungimui prie tarpvalstybinio 3 Jūrų Inicijatyvos Investicinio Fondo (toliau – 3SIIF). LR Prezidentas Gitanas Nausėda Lietuvos sprendimą jungtis prie 3SIIF pristatė 2020 m. spalio 19 d. Talino 3 Jūrų iniciatyvos viršūnių virtualiame susitikime. LR Vyriausybės pavedimu, VIPA atstovaus Lietuvą 3SIIF investuodama 20 mln. EUR bei prisijungdama prie 3SIIF valdymo organų (valdybos ir stebėtojų tarybos). 3SIIF tikslas – investuoti į transporto, energetikos ir skaitmeninę infrastruktūrą 3 Jūrų iniciatyvos šalyse ir padėti įveikti atskirų ES regionų vystymosi skirtumus. Svarbus 3SIIF vaidmuo – papildyti ir sustiprinti atskirų šalių kapitalo panaudojimą ir ES finansines priemones.

2020-ieji metai buvo skirti tinkamam pasirengimui prisijungti prie 3SIIF, o nuo 2021 m. planuojama orientotis į projektų, kurie būtų tinkami finansuoti per 3SIIF, paiešką ir išvystymą.

Tarp svarbių įvykių ir rezultatų paminėtinas ir VIPA 2020 m. sėkmingai įvykdytas atviras konkursas dėl paskolų ir garantijų kainodaros metodikos, klientų kreditingumo vertinimo metodikos ir jų pagrindu parengtų modelių parengimo paslaugų pirkimo. Šis projektas, pradėtas įgyvendinti 2020 m. IV ketv., leis sustiprinti VIPA rizikų valdymą ir išplėsti klientams siūlomų finansinių paslaugų spektrą. Projektas yra finansuojamas VIPA bei Europos investicijų konsultacijų centro (angl. European investment advisory hub) paramos lėšomis.

## VIPA VALDYMAS

VIPA valdymas vykdomas dviem lygiais - stebėtojų tarybos, kuri atlieka priežiūros ir kontrolės funkcijas ir valdybos, kuri atlieka valdymo funkcijas. Tokia nustatyta VIPA valdymo organų struktūra atitinka tarptautinius ir nacionalinius korporatyvinio valdymo principus, užtikrina profesionalią priežiūrą ir efektyvų valdymą. Vadovaujantis VIPA veiklą reglamentuojančių teisės aktų ir priežiūros institucijos taikomų reikalavimų nuostatomis dėl organų narių atrankos, skyrimo ir atleidimo yra užtikrinama, kad atrenkant naujus narius yra vertinama jų patirtis, kvalifikacija ir reputacija teisėsaugos ir priežiūros institucijose. Valdymo organų veikla reglamentuota VIPA vidaus dokumentuose, už veiklos rezultatus atsiskaitoma stebėtojų/valdybos narių veiklos ir rezultatų įvertinimo ataskaitose.

### VIPA valdymo organai:

- Visuotinis akcininkų susirinkimas;
- Stebėtojų taryba;
- Valdyba;
- Generalinis direktorius.

## VISUOTINIS AKCININKŲ SUSIRINKIMAS

Visuotinis akcininkų susirinkimas yra aukščiausias Bendrovės organas. Visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimams prilyginami Finansų ministerijos priimti raštiški sprendimai. Išlygų dėl specialių teisių, ar balsavimo apribojimų 2020 m. nenustatyta.

Pagrindinės visuotinio akcininkų susirinkimo funkcijos yra:

- keisti bendrovės įstatus;
- rinkti ir atšaukti stebėtojų tarybą ir jos narius,
- rinkti ir atšaukti auditorių ar audito įmonę metinių finansinių ataskaitų rinkinio auditui atlikti, nustatyti audito paslaugų apmokėjimo sąlygas;
- tvirtinti metinių finansinių ataskaitų rinkinį;
- priimti sprendimą dėl pelno (nuostolių) paskirstymo;
- tvirtinti tarpinių finansinių ataskaitų rinkinį, sudarytą siekiant priimti sprendimą dėl dividendų už trumpesnę negu finansiniai metai laikotarpį skyrimo;
- priimti sprendimą dėl dividendų už trumpesnę negu finansiniai metai laikotarpį skyrimo;
- priimti sprendimą padidinti įstatinį kapitalą.
- nustatyti Bendrovės veiklos vertinamus rodiklius, nuo kurių priklauso Bendrovės generalinio direktoriaus mėnesinės algos kintamosios dalies dydis.

## STEBĖTOJŲ TARYBA

Stebėtojų taryba – kolegialus bendrovės veiklą prižiūrintis organas, kurį 4 (ketverių) metų kadencijai renka Visuotinis akcininkų susirinkimas – Finansų ministerija. Stebėtojų tarybą sudaro 5 (penki) nariai iš kurių 3 (trys) nariai nepriklausomi. Esama kadencija paskirta iki 2021 m. balandžio 12 d. Stebėtojų taryba užtikrina bendrovės ir akcininko interesų atstovavimą, atskaitomybę akcininkui, objektyvią bei nešališką VIPA veiklos ir jos valdymo organų priežiūrą ir rekomendacijų teikimą.

Stebėtojų tarybos darbo tvarką nustato jos priimtas darbo reglamentas ir vykdydama savo veiklą, rengia šiuos dokumentus:

- Metinį stebėtojų tarybos veiklos planą.
- Metinę stebėtojų tarybos veiklos ataskaitą.
- Posėdžių protokolus ir nutarimus.
- Stebėtojų tarybos savo veiklos vertinimo anketas.

### Stebėtojų tarybos narių atranka

Stebėtojų tarybos narių atranka vykdoma vadovaujantis Vyriausybės 2015 m. birželio 17 d. nutarimu Nr. 631 „Dėl kandidatų į valstybės įmonės ar savivaldybės įmonės valdybą ir kandidatų į valstybės ar savivaldybės valdomos bendrovės visuotinio akcininkų susirinkimo renkamą kolegialų priežiūros ar valdymo



organą atrankos aprašo patvirtinimo“ ir jame nustatytais reikalavimais, nemažiau nei 1/2 stebėtojų tarybos narių nepriklausomi, atitinkantys nepriklausomumo kriterijus ir nustatytus bendruosius ir specialiuosius reikalavimus, finansų, strateginio planavimo, ūkio šakos, kurioje veikia įmonė ir rizikų valdymo srityse.

#### Pagrindinės stebėtojų tarybos funkcijos yra:

- svarstyti ir tvirtinti bendrovės veiklos strategiją, analizuoti ir vertinti informaciją apie bendrovės veiklos strategijos įgyvendinimą, šią informaciją teikti eiliniam visuotiniam akcininkų susirinkimui;
- rinkti valdybos narius, atšaukti juos iš pareigų;
- prižiūrėti valdybos ir bendrovės vadovo bei jo pavaduotojų veiklą;
- svarstyti generalinio direktoriaus teikiamą kandidato, kuris užimtų vidaus audito tarnybos vadovo arba vidaus auditoriaus, kai nesteigiamas vidaus audito tarnyba, pareigas, kandidatūrą ir jai pritarti;
- pateikti Visuotiniam susirinkimui atsiliepiamus ir (arba) pasiūlymus dėl Bendrovės veiklos strategijos projekto ir planuojamų pasiekti strateginio laikotarpio veiklos rodiklių iki Finansų ministerijai nustatant valstybės valdomų įmonių, kurių savininko teises ir pareigas įgyvendina Finansų ministerija arba yra akcijų valdytoja, planuojamus pasiekti pagrindinius veiklos rodiklius, metinių finansinių ataskaitų rinkinio, pelno (nuostolių) paskirstymo projekto ir Bendrovės metinio pranešimo, taip pat valdybos, generalinio direktoriaus bei jo pavaduotojo veiklos, Bendrovės valdybos patvirtintos Bendrovės strategijos ir jos įgyvendinimo pagal kalendorinių metų ketvirčius;
- pateikti Visuotiniam susirinkimui atsiliepiamus ir pasiūlymus sprendimo dėl dividendų už trumpesnę nei finansiniai metai laikotarpį skyrimo projekto ir jam priimti sudarytam tarpinių finansinių ataskaitų rinkinio ir parengto tarpinio pranešimo;
- pritarti Bendrovės valdybos tvirtinamai Bendrovės valdymo struktūrai ir darbuotojų pareigybėms;
- pritarti Bendrovės valdybos sprendimams dėl Bendrovės tapimo kitų juridinių asmenų steigėja, dalyve;
- pritarti Bendrovės valdybos sprendimams steigti Bendrovės filialus ir atstovybes ar nutraukti jų veiklą, skirti ir atšaukti jų vadovus.

#### Stebėtojų tarybos nariai (2020 m. gruodžio 31 d. duomenimis)

Vardas, pavardė	Darbovietės, pareigos	Išsilavinimas	Kadencijos trukmė	Kadencijos pradžia
Arūnas Čiulada (nepriklausomas narys, stebėtojų tarybos pirmininkas)	UAB „Synergy Finance“ (įm. kodas 301439551, adresas P. Lukšio g. 32, Vilnius) direktorius	Vilniaus universitetas, verslo vadybos ir administravimo bakalauro laipsnis. Vilniaus Gedimino technikos universitetas, Vadybos ir verslo administravimo magistro laipsnis	3 m. 8 mėn.	2017 04 12
Lina Liubauskaitė (Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos atstovė, stebėtojų tarybos pirmininko pavaduotoja)	Vyriausybės kanceliarijos (įm. kodas 188604574, adresas Gedimino pr. 11, Vilnius) Biudžeto ir Europos Sąjungos struktūrinės paramos skyriaus vedėja	Vilniaus universitetas, Ekonomikos bakalauro laipsnis	3 m. 8 mėn.	2017 04 12
Raimondas Rapkevičius (nepriklausomas narys)	UAB „Dancer mobility“ (įm. kodas 305532387, adresas Pramonės g. 21, Klaipėda) direktorius, Bankas „ARVAND“, (Khujand, Tadžikistan) stebėtojų tarybos pirmininkas	Vilniaus universitetas, Ekonomikos bakalauro laipsnis	2 m. 4 mėn.	2018 08 03
Raimonda Eidžiūnė* (Lietuvos Respublikos Finansų ministerijos valstybės tarnautoja)	Finansų ministerijos (įm. kodas 288601650, adresas Lukiškių g. 2, Vilnius) Investicijų departamento vyresnioji patarėja	Mykolo Romerio universitetas, Teisės bakalauro laipsnis. Mykolo Romerio universitetas, Tarptautinės teisės magistro laipsnis.	2 m. 10 mėn.	2018 12 03 (iki 2020-10-29)
Vaidotas Dirmeikis (nepriklausomas narys)	AB „Lietuvos geležinkeliai“ (įm. kodas 110053842, adresas Mindaugo g. 12, Vilnius) Finansų valdymo skyriaus vadovas	Vilniaus universitetas, Ekonomikos bakalauro laipsnis EXECUTIVE SCHOOL/BI NORWEGIAN BUSINESS SCHOOL, Vadovų magistratūra	1 m. 2 mėn.	2019 11 18

\*Gavus pranešimą apie atsistatydinimą iš Stebėtojų tarybos nario pareigų, nuo 2020 m. spalio 13 d. LR Finansų ministro 2020 m. spalio 13 d. įsakymu Nr. 1K-332 „Dėl uždarnosios akcinės bendrovės Viešųjų investicijų plėtros agentūros stebėtojų tarybos nario atšaukimo“ buvo atšaukta Raimonda Eidžiūnė.

## Pav. Nr. 19. VIPA Stebėtojų tarybos nariai



Vaidotas Dirmeikis

Nepriklausomas stebėtojų tarybos narys.  
AB „Lietuvos geležinkeliai“ finansų valdymo skyriaus vadovas, sertifikuotų buhalterių asociacijos narys (ACCA profesinė kvalifikacija).



Lina Liubauskaitė

Stebėtojų tarybos narė.  
Lietuvos Respublikos Vyriausybės ekonomikos politikos grupės vadovė, UAB „Žemės ūkio paskolų garantijų fondas“ stebėtojų tarybos narė.



Arūnas Čiulada

Nepriklausomas stebėtojų tarybos narys.  
UAB „Synergy Finance“ direktorius, UAB Investicijų ir verslo garantijos stebėtojų tarybos pirmininkas, Lietuvos investicijų valdytojų asociacijos valdybos narys.



Raimondas Rapkevičius

Nepriklausomas stebėtojų tarybos narys.  
Kreditų fondo MDO Arvand (Kazachstanas) nepriklausomas direktorių valdybos narys, audito, strategijos ir žmogiškųjų išteklių komitetų pirmininkas.

### Stebėtojų tarybos kompetencijos

Kokybiškai stebėtojų tarybos veiklai per 2020 m. buvo užtikrintos visos reikalingos kompetencijos, atsižvelgiant į VIPA veiklos apimtį ir stebėtojų tarybos atsakomybę, priimamus sprendimus ir vykdomą priežiūrą.

### Stebėtojų tarybos narių kompetencijų dengiamos šios sritys:

Finansų (finansų valdymo, finansų analizės ar audito) srityje: Arūnas Čiulada (*Stebėtojų tarybos pirmininkas, UAB „Synergy Finance“ direktorius*), Raimondas Rapkevičius (*Nepriklausomas Stebėtojų tarybos narys, UAB „Dancer Mobility“ direktorius*), Vaidotas Dirmeikis (*Nepriklausomas stebėtojų tarybos narys, AB „Lietuvos geležinkeliai“ Finansų valdymo skyriaus vadovas*);

Strateginio planavimo ir valdymo srityje: Arūnas Čiulada (*Stebėtojų tarybos pirmininkas, nepriklausomas stebėtojų tarybos narys UAB „Synergy Finance“ direktorius*), Raimondas Rapkevičius (*Nepriklausomas stebėtojų tarybos narys, UAB „Dancer Mobility“ direktorius*);

Ūkio šakos, kurioje veikia įmonė, srityje: Raimonda Eidžiūnė (*Stebėtojų tarybos narė, Finansų ministerijos Investicijų departamento direktoriaus pavaduotoja*), Lina Liubauskaitė (*Stebėtojų tarybos narė, Lietuvos Respublikos Vyriausybės Ekonomikos politikos grupės vadovė, stebėtojų tarybos pirmininko pavaduotoja*).

Kapitalo investicijų ir finansinių priemonių portfelio rizikos vertinimo srityse Vaidotas Dirmeikis (*Nepriklausomas stebėtojų tarybos narys, AB „Lietuvos geležinkeliai“ Finansų valdymo skyriaus vadovas*).

### Stebėtojų tarybos posėdžiai ir priimti sprendimai

Per 2020 m. ženkliai išaugo stebėtojų tarybos narių įsitraukimas ir palyginus su praėjusiais metais padidėjo beveik 50 % ir viso įvyko 11 (vienuolika) stebėtojų tarybos posėdžių.

- priimtų sprendimų – 26;
- svarstyta klausimų – 51.

### Stebėtojų tarybos narių dalyvavimas posėdžiuose 2020 m.

Stebėtojų tarybos nario vardas ir pavardė	Lankomumas (%)
Arūnas Čiulada	100 %
Lina Liubauskaitė	100 %
Raimondas Rapkevičius	100 %
Raimonda Eidžiūnė	100 %
Vaidotas Dirmeikis	100 %

### Stebėtojų tarybos veiklos rezultatai ir strateginiai tikslai

Stebėtojų taryba 2020 metams buvo nusistačiusi veiklos prioritetus ir siektinus veiklos rodiklius.

Pagrindinis dėmesys buvo skiriamas akcininko lūkesčių įgyvendinimui, strateginiam veiklos planavimui ir jo įgyvendinimo priežiūrai, finansinio stabilumo užtikrinimui, kolegialių organų veiklai, gerosios valdysenos praktikoms, skaidrumo ir atitikties sritims.

- Padidintos stebėtojų tarybos svarstytinų klausimų apimtys ir atsakomybės dėl keliamų reguliacinių ir atitikties reikalavimų VIPA. Stebėtojų taryba įvertino ir pritarė politikų tvirtinimui, vidaus kontrolės sistemos ir užtikrinimo, rizikų valdymo, atitikties (korupcijos prevencija, pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencija, asmens duomenų apsauga).
- Periodiškai buvo vertinamas veiklos rizikų valdymas ir rizikų vertinimo ataskaitų turinys dėl VIPA patikimumo ir efektyvumo didinimo.
- Siekiant valdyti su COVID-19 pandemija susijusias rizikas, struktūruotai peržiūrėtas ir įvertintas VIPA veiklos atsparumo ir pasirengimo lygis, buvo stebimas patvirtintas veiklos tęstinumo planas.
- Pritarta vidaus auditorės kandidatūrai ir struktūruotos vidaus auditorės funkcijos ir atskaitomybė prieš stebėtojų tarybą dėl vidaus audito vykdymų.
- Įvertintas valdybos pateiktas struktūrinių pokyčių siūlymas ir ilgalaikės organizacinės struktūros projektas, kuriems buvo pritarta.
- Metų eigoje stebėtojų tarybos nariai susipažino su visa valdybos veikla ir priimtinais sprendimais, buvo užtikrinta nuolatinė bei savalaikė valdybos veiklos ir sprendimų peržiūra.
- Sustiprintas dialogas su akcininku ir įvykę susitikimai.

Plačiau ir išsamiau apie Stebėtojų tarybos veiklą, ir sprendimus pateikta 2020 m. stebėtojų tarybos veiklos ataskaitoje.

### Nepriklausomų stebėtojų tarybos atlygis 2020 m.

Atlygis už veiklą VIPA stebėtojų taryboje nustatytas Finansų ministro 2019 m. balandžio 30 d. įsakymu Nr. 1K-138 „Dėl nepriklausomo uždarnosios akcinės bendrovės Viešųjų investicijų plėtros agentūros stebėtojų tarybos nario atlygio už veiklą stebėtojų taryboje nustatymo“. Nepriklausomam stebėtojų tarybos nariui už stebėtojų tarybos nario veiklą mokamas atlygis, kurį sudaro:

1. fiksuota mėnesinė dalis – 156 EUR (neatskaičius mokesčių)
2. už kiekvieną stebėtojų tarybos posėdį, kuriame nepriklausomas narys dalyvavo:
  - 2.1. 315 EUR (neatskaičius mokesčių) nepriklausomam stebėtojų tarybos nariui, jeigu jis yra stebėtojų tarybos pirmininkas,
  - 2.2. 235 EUR (neatskaičius mokesčių) nepriklausomam stebėtojų tarybos nariui, jeigu jis nėra stebėtojų tarybos pirmininkas.

Nepriklausomam stebėtojų tarybos nariui atlygis mokamas kas ketvirtį iki kiekvieno ketvirčio pirmojo mėnesio 16 dienos už praėjusį ketvirtį.

#### Už veiklą stebėtojų taryboje 2020 m. nepriklausomiems stebėtojų tarybos nariams iš viso išmokėta (prieš mokesčius, EUR):

Stebėtojų tarybos nario vardas ir pavardė	Suma (EUR)
Arūnas Čiulada (nepriklausomas narys, stebėtojų tarybos pirmininkas)	5337,00
Raimondas Rapkevičius (nepriklausomas stebėtojų tarybos narys)	4457,00
Vaidotas Dirmeikis (nepriklausomas stebėtojų tarybos narys)	4457,00

## VALDYBA

Valdyba yra kolegialus VIPA valdymo organas, kurio darbo tvarką nustato jos priimtas valdybos darbo reglamentas. Valdyba užtikrina bendrovės strategijos įgyvendinimą, tinkamą bendrovės valdyseną, atsižvelgiant į akcininko interesus, laikymąsi įstatymų ir VIPA vidaus politikos nuostatų, nustato atitinkamas rizikos valdymo ir kontrolės priemones. Valdybą sudaro 4 (keturi) nariai. Valdybos narius 4 (ketveriems) metams renka Stebėtojų taryba, esama kadencija paskirta iki 2021 m. balandžio 24 d. 2017 m. balandžio 24 d. VIPA stebėtojų tarybos nutarimu Nr. 2017/8-6 „Dėl uždarnosios akcinės bendrovės Viešųjų investicijų plėtros agentūros valdybos narių sudėties“ patvirtinta VIPA valdybos sudėtis iš VIPA darbuotojų. VIPA darbuotojams už darbą valdyboje atlygis nėra mokamas. Valdyba iš savo narių išsirenka valdybos pirmininką.

## Pagrindinės Valdybos funkcijos yra:

- Svarstyti ir tvirtinti:
- Bendrovės metinį pranešimą;
- Bendrovės tarpinį pranešimą;
- Bendrovės valdymo struktūrą ir darbuotojų pareigybes;
- pareigybes, į kurias darbuotojai priimami konkurso tvarka;
- nustatyti Bendrovės generalinio direktoriaus atrankos konkurso tvarką, rengti ir atšaukti Bendrovės generalinį direktorių, nustato jo atlyginimą, kitas darbo sutarčių sąlygas, tvirtinti pareiginius nuostatus, skatinti ir skirti nuobaudas. Nustatant Bendrovės generalinio direktoriaus atlyginimą vadovaujama Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. rugpjūčio 23 d. nutarimu Nr. 1341 „Dėl valstybės valdomų įmonių vadovų darbo užmokesčio“ ir Visuotinio susirinkimo nustatytais Bendrovės veiklos vertinamais rodikliais, nuo kurių priklauso Bendrovės generalinio direktoriaus mėnesinės algos kintamosios dalies dydis. Sprendimas dėl konkrečių Bendrovės generalinio direktoriaus mėnesinės algos pastoviosios dalies ir kintamosios dalies dydžių priimamas gavus Visuotinio susirinkimo pritarimą;
- priimti sprendimus:
- Bendrovei tapti kitų juridinių asmenų steigėja, dalyve;
- steigti Bendrovės filialus ir atstovybes ar nutraukti jų veiklą, skirti ir atšaukti jų vadovus;
- dėl ilgalaikio turto, kurio balansinė vertė didesnė kaip 1/20 (viena dvidešimtoji) Bendrovės įstatinio kapitalo, investavimo, perleidimo, nuomos (skaičiuojama atskirai kiekvienai sandorio rūšiai);
- priimti sprendimus dėl ilgalaikio turto, kurio balansinė vertė didesnė kaip 1/20 (viena dvidešimtoji) Bendrovės įstatinio kapitalo, įkeitimo ir hipotekos (skaičiuojama bendra sandorių suma);
- priimti sprendimus dėl kitų asmenų prievolių, kurių suma didesnė kaip 1/20 (viena dvidešimtoji) Bendrovės įstatinio kapitalo, įvykdymo laidavimo ar garantavimo;
- priimti sprendimus įsigyti ilgalaikio turto už kainą, didesnę kaip 1/20 (viena dvidešimtoji) Bendrovės įstatinio kapitalo.

## Valdyba vykdydama savo veiklą, rengia šiuos dokumentus:

- Metinį valdybos veiklos planą.
- Metinę valdybos veiklos ataskaitą.
- Posėdžių protokolus ir sprendimų nutarimus.
- Valdybos savo veiklos vertinimo anketas.

### Valdybos nariai (2020 m. gruodžio 31 d. duomenimis):

Vardas, pavardė	Darbovietės, pareigos	Išsilavinimas	Kadencijos trukmė	Kadencijos pradžia
Gvidas Dargužas	UAB Viešųjų investicijų plėtros agentūros (įm. kodas 303039520, adresas Gedimino pr.18/Jogailos g. 2, Vilnius) generalinis direktorius	Šiaulių universitetas, Ekonomikos magistro kvalifikacinis laipsnis	3 m. 7 mėn.	2017 04 24
Raimonda Lauraitytė	UAB Viešųjų investicijų plėtros agentūros (įm. kodas 303039520, adresas Gedimino pr.18/Jogailos g. 2, Vilnius) Finansų valdymo skyriaus vadovė	Vilniaus universitetas, Ekonomikos bakalauro laipsnis	3 m. 7 mėn.	2017 04 24
Kristina Vaskelienė	UAB Viešųjų investicijų plėtros agentūros (įm. kodas 303039520, adresas Gedimino pr.18/Jogailos g. 2, Vilnius) generalinio direktoriaus pavaduotoja	ISM Vadybos ir ekonomikos universitetas, Finansų ekonomikos magistro laipsnis	2 m. 7 mėn.	2018 04 06
Dalia Dubovskė*	UAB Viešųjų investicijų plėtros agentūros (įm. kodas 303039520, adresas Gedimino pr.18/Jogailos g. 2, Vilnius) generalinio direktoriaus pavaduotoja	Vilniaus Gedimino technikos universitetas Nekilnojamo turto vadybos bakalauro laipsnis Verslo vadybos magistro laipsnis	6 mėn.	2020 04 23 (iki 2020-10-15)

\*nutrūkus darbo santykiams, 2020 10 15 Stebėtojų tarybos sprendimu Nr. 2020/8-24 „Dėl uždarosios akcinės bendrovės Viešųjų investicijų plėtros agentūros vadybos nario atšaukimo“ buvo atšaukta iš valdybos narių pareigų.

## Pav. Nr. 20. VIPA Valdybos nariai



**Gvidas Dargužas**

Valdybos pirmininkas.  
VIPA generalinis direktorius nuo 2013 m. gegužės mėn., anksčiau užėmė vadovaujančias pozicijas LR finansų ministerijoje, buvo atsakingas už sektorius, susijusius su Europos Sąjungos struktūrinių fondų paramos planavimu ir įgyvendinimu.



**Kristina Vaskelienė**

Valdybos narė.  
VIPA generalinio direktoriaus pavaduotoja.  
Sukaupti ilgametę finansinių priemonių ekspertinio darbo patirtį dirbama įvairiose pozicijose LR finansų ministerijoje ir VIPA.



**Raimonda Lauraitytė**

Valdybos narė.  
VIPA Finansų valdymo skyriaus vadovė-vyr. finansininkė.  
Finansų sektoriuje dirba 18 metų.

Ketvirto valdybos nario atranka buvo paskelbta 2020 m. sausio 24 d. uždarnosios akcinės bendrovės Viešųjų investicijų plėtros agentūros stebėtojų tarybos nutarimu Nr.2020/8-4 „Dėl uždarnosios akcinės bendrovės Viešųjų investicijų plėtros agentūros valdybos nario atrankos“. 2020 m. balandžio 23 d. Stebėtojų tarybos nutarimu Nr.2020//8-15 išrinktas ir paskirtas ketvirtas valdybos narys Dalia Dubovskė (generalinio direktoriaus pavaduotoja), kuri nutrūkus darbo santykiams 2020 m. spalio 15 d. stebėtojų tarybos nutarimu Nr.2020/8-24 buvau atšaukta iš valdybos nario pareigų.

### Valdybos narių kompetencijų dengiamos šios sritys:

- Strateginis veiklos planavimas, vystymas ar pokyčių valdymas – Gvidas Dargužas (*Valdybos pirmininkas, VIPA generalinis direktorius*)
- Fondų steigimas, finansinių priemonių kūrimas ir kapitalo investavimas, valdymas ar kitų finansinių priemonių administravimas ir įgyvendinimas – Kristina Vaskelienė (*VIPA generalinio direktoriaus pavaduotoja*)
- Finansinis planavimas, finansinio plano vykdymo analizė ir kontrolė – Raimonda Lauraitytė (*VIPA Finansų valdymo skyriaus vadovė/vyr.finansininkė*)
- Rizikos valdymo ir atitikties kontrolės įgyvendinimas, Dalia Dubovskė (*VIPA generalinio direktoriaus pavaduotoja*)

### Per 2020 m. įvyko 22 valdybos posėdžiai.

- priimtų sprendimų – 55;
- svarstytų klausimų – 67.

### Valdybos narių dalyvavimas posėdžiuose 2020 m.

Valdybos nario vardas ir pavardė	Lankomumas(%)
Gvidas Dargužas	100 %
Raimonda Lauraitytė	100 %
Kristina Vaskelienė	100 %
Dalia Dubovskė	100 %

### Valdybos veiklos rezultatai ir strateginiai tikslai

Valdyba be savo tiesioginių funkcijų ir sprendimų priėmimo veiklos klausimais, 2020 metams buvo nusistačiusi veiklos prioritetus ir siektinus veiklos rodiklius.

- Akcininko lūkesčių įgyvendinimas ir strateginiame veiklos plane nustatytų rodiklių pasiekimas 100 %.
- Finansinio stabilumo ir teigiamos finansinės gražos (*Pelnas prieš palūkanas, mokesčius, nusidėvėjimą bei amortizaciją (EBITDA), mln. EUR  $\geq 0,1$* )



- VIPA Įstatinio kapitalo padidinimas.
- Ilgalaiškės organizacinės struktūros patvirtinimas, siekiant veiklos efektyvumo ir atitinkančios finansų sektoriaus, NPĮ principus.
- Reguliacinių reikalavimų atitiktis ir tinkamas reglamentavimas vidaus politikose/tvarkose (duomenų apsaugos, AML, vidaus kontrolės, rizikų valdymo) įvertinimas.
- Prisidedant prie Vyriausybės patvirtinto „Ekonomikos skatinimo ir koronaviruso (COVID-19) sukeltų pasekmių mažinimo priemonių plano“ įgyvendinimo ir reaguojant į šalyje dėl COVID-19 atsiradusių veiklos rizikų bei siekiant sumažinti galimas pandemijos sukeltas pasekmes VIPA veikloje, numatant prevencinius veiksmus esant įvairiems galimiems scenarijams trumpuoju ir ilgesniu laikotarpiu, Valdyba peržiūrėjo ir įsivertino veiklos atsparumo ir pasirengimo lygį, pasitelkdami praktiniu, partnerių Ernst & Young Baltic sukurtu, Verslo atsparumo COVID-19 įsivertinimo įrankiu.

Visi nustatyti veiklos rezultatai pasiekti ir išsamiau apie valdybos veiklą, ir sprendimus pateikta 2020 m. valdybos veiklos ataskaitoje.

## VADOVYBĖ

Bendrovės vadovas yra vienasmenis bendrovės valdymo organas, kuris pagal savo įgaliojimus organizuoja kasdieninę bendrovės veiklą. Nuo 2013 m. gegužės 2 d. generalinio direktoriaus pareigas eina Gvidas Dargužas.

## ORGANIZACIJOS STRUKTŪRA IR DARBUOTOJAI

2020 m. VIPA kartu su partneriais „Ernst & Young Baltic“ įgyvendinant SRSS (*structural reform support service*) struktūrinių reformų projektą išanalizavo ir įvertino planuojamus struktūrinius pakeitimus atsižvelgiant į kitų šalių nacionalinių plėtros įstaigų (NPĮ), finansų įstaigų (bankų) geruosius pavyzdžius, keliamus tarptautinius standartus ir reikalavimus Europos Komisijos atitikties vertinimo (*pillar assessment*), reitingų agentūrų, OECD gerojo valdymo principus. Nauja VIPA organizacinė struktūra patvirtinta 2020 m. gruodžio 30 d. uždarnosios akcinės bendrovės Viešųjų investicijų plėtros agentūros valdybos nutarimu Nr. 2020/3-54. Patvirtinta organizacinė struktūra orientuota į ilgalaikį struktūrinį planavimą, veiklos apimčių augimą, tinkamą vidaus kontrolę ir tinkamą funkcijų atskyrimą, kompleksišką rizikų, duomenų valdymą ir kitų keliamų reguliacinių reikalavimų išpildymą. Struktūriniais pakeitimais taip pat buvo siekiama užtikrinti tinkamą ir optimalų veiklos organizavimą, procesų efektyvumą ir darbuotojų kompetencijas.

Atlikus struktūrinius pakeitimus VIPA organizacinėje struktūroje patvirtinti papildomi struktūriniai vienetai: marketingo ir komunikacijos, bei teisės ir atitikties. Siekiant veiklos efektyvumo buvo atlikti ir kiti struktūrinių vienetų pokyčiai. Pagal VIPA vertės kūrimo grandinę departamentai ir skyriai juose suskirstyti pagal pagrindinius veiklos procesus ir pagalbinus veiklos procesus

### Pagrindinius veiklos procesus įgyvendina departamentai:

- Strategijos ir verslo plėtros departamentas
- Klientų aptarnavimo departamentas

### Pagalbinus veiklos procesus įgyvendina:

- Rizikų valdymo departamentas
- Finansų valdymo departamentas
- Teisės ir organizacijos vystymo departamentas
- IT skyrius (nepriskirtas departamentui, atskiras struktūrinis vienetas)

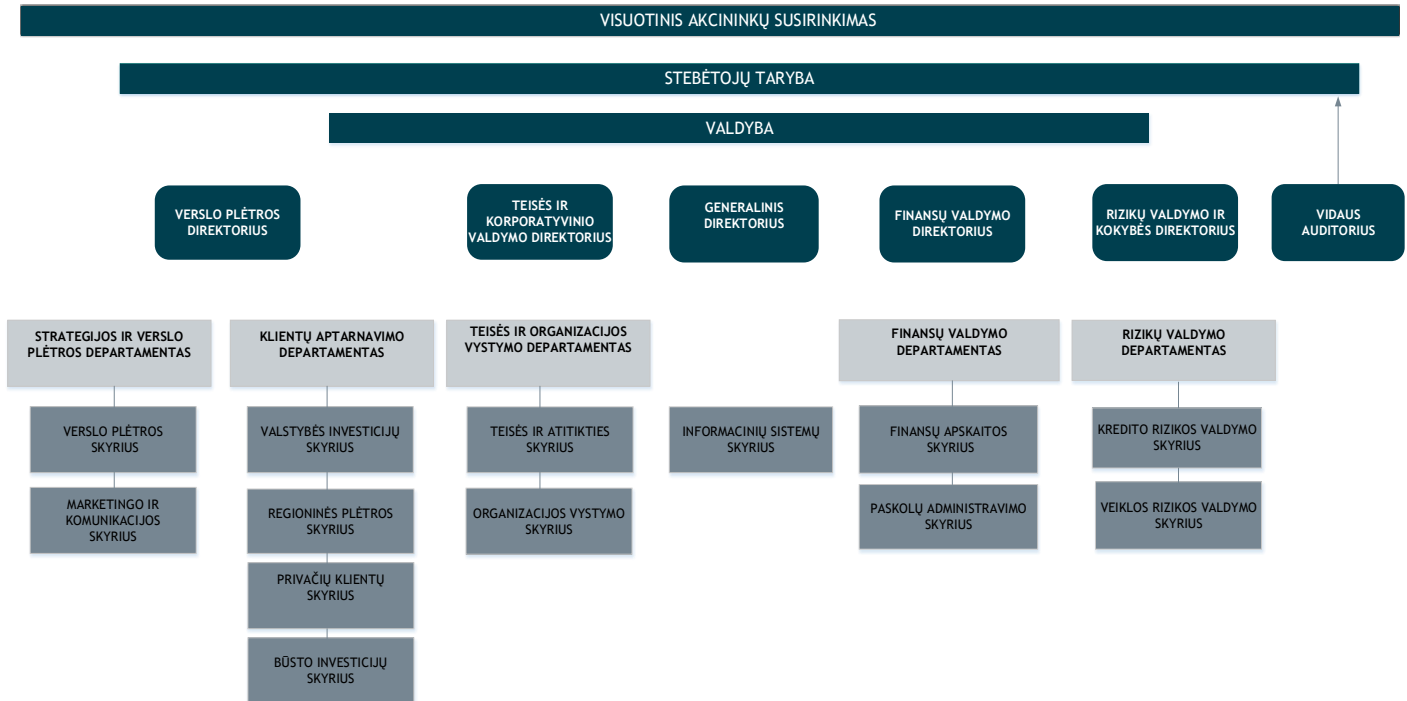
VIPA organizacinę struktūrą sudaro tokie struktūriniai vienetai: vidaus auditorius, kurio pareigybės nepriklausomumas užtikrinamas numatant jo pavaldumą tiesiogiai stebėtojų tarybai, generalinis direktorius, atitinkamų sričių direktoriai, kurie koordinuoja ir atsakingi už verslo vystymą, marketingą, finansų valdymą, rizikų valdymą, korporatyvinį valdymą ir teisę. Departamentai ir skyriai atitinkamai suskirstyti pagal pavestų vykdyti funkcijų sritis:

- Strateginis planavimas, finansinių priemonių ir paslaugų sukūrimas
- Marketingas ir komunikacija
- Finansinių priemonių įgyvendinimas ir administravimas



- Valdysena ir teisinė atitiktis
- Rizikos valdymas ir kontrolė
- Finansų valdymas, planavimas, stebėseną
- Vidaus administravimas, kuris apima, veiklos planavimo ir vykdymo priežiūros koordinavimą, personalo valdymą, pirkimų vykdymą, juridinių dokumentų valdymą, ir biuro administravimą
- Informacinių sistemų (IT) ir duomenų valdymas

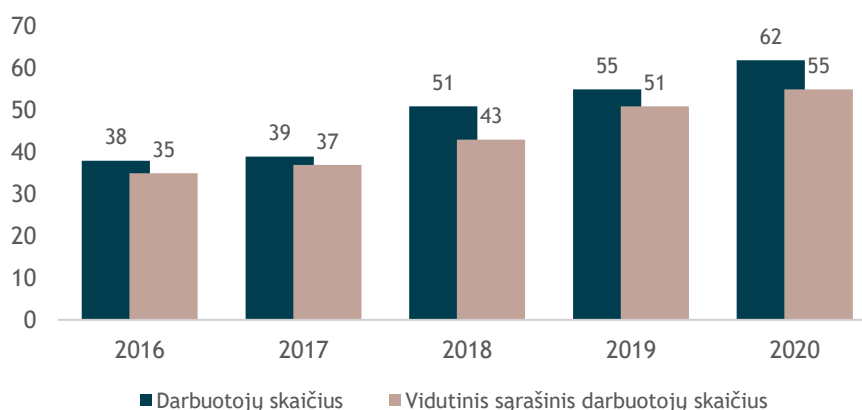
Pav. Nr. 21. VIPA struktūra



## DARBUOTOJAI

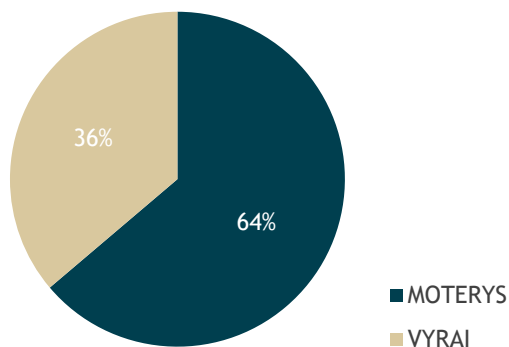
2020 m. gruodžio 31 d. VIPA dirbo 62 darbuotojai (iš jų 4 vaiko priežiūros atostogose), 2020 m. vidutinis sąrašinis darbuotojų skaičius – 55 darbuotojai. Per 2020 metus įmonę savo noru paliko 12 darbuotojų, o buvo priimta 20 naujų darbuotojų. Didžioji dalis darbuotojų buvo priimta į projektų vadovų pareigas, likę į vadovaujančias generalinio direktoriaus pavaduotojo, skyriaus vadovo, auditorės pozicijas. Lyginant su 2019 m. darbuotojų skaičius padidėjo – 12,7 %. 2020 metais darbuotojų kaita buvo 16 proc. (2019 metais buvo 14 proc.).

Pav. Nr. 22. Darbuotojų skaičiaus pokytis vnt.

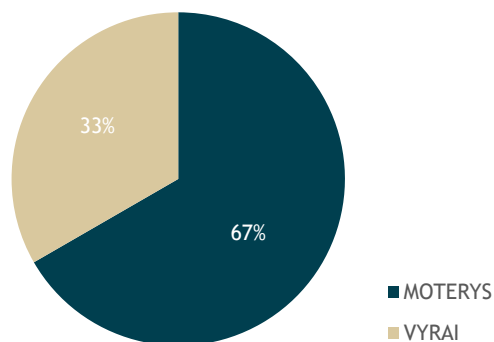


VIPA sudaro lygias galimybes įsidarbinti bei sėkmingai dirbti ir siekti vadovaujančios pozicijos įvairaus amžiaus, lyties ir patirties darbuotojams. Organizacijoje didžiąją darbuotojų dalį sudaro moterys – 64 proc., vyrai sudaro – 36 proc. Tarp vadovaujančias pozicijas užimančių darbuotojų pasiskirstymas pagal lytį – 33 proc. vadovų sudarė vyrai, o 67 proc. sudarė moterys. Vidutinis Agentūroje dirbančių darbuotojų amžius yra 35,8 metų.

Pav. Nr. 22. Darbuotojų pasiskirstymas pagal lytį, proc.

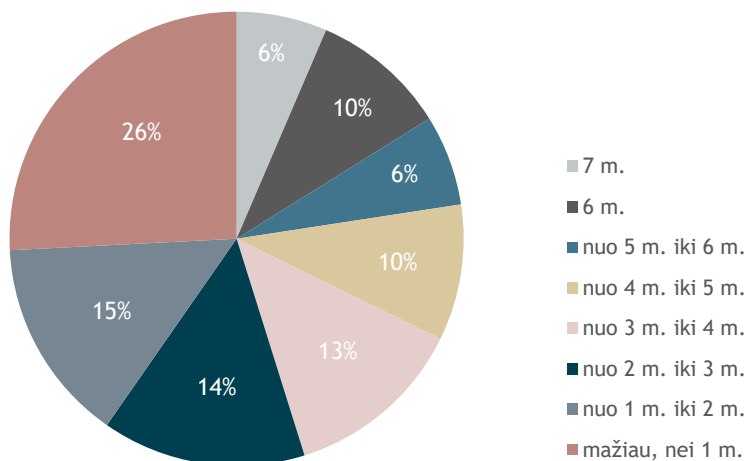


Pav. Nr. 23. Vadovų pasiskirstymas pagal lytį, proc.



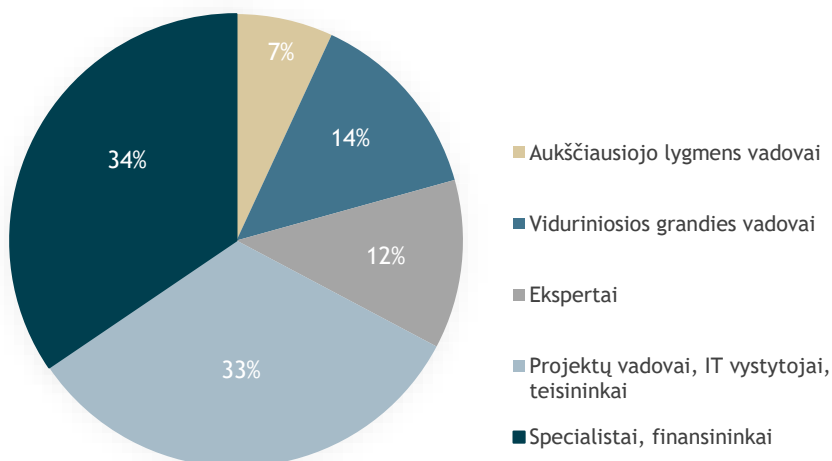
Darbuotojų darbo stažo pasiskirstymas rodo, kad daugiausiai, 16 darbuotojų, buvo priimta per 2020 metus. Šie darbuotojai sudaro 26 % visų darbuotojų. Darbuotojai dirbantys ilgiau, nei 4-erius metus sudaro 32 % visų darbuotojų.

Pav. Nr. 24. Darbuotojų darbo stažas, proc.



Agentūroje dirba 62 darbuotojai, 7 % yra aukščiausio lygmens vadovai, tai generalinis direktorius, generalinio direktoriaus pavaduotoja, vidaus auditorė ir patarėjas – rizikų valdymo ekspertas. Aštuoni, 14 %, vidurinės grandies vadovai vadovauja ekspertams, projektų vadovams, IT sistemų vystytojams, teisininkams ir specialistams. Darbuotojų pareigybių pasiskirstymas rodo, kad daugiausiai VIPA dirba specialistų ir finansininkų, jie sudaro 34 % visų VIPA darbuotojų. Reikšmingą 33 % dalį sudaro projektų vadovai, IT vystytojai, teisininkai ir rizikų specialistai.

Pav. Nr. 25. Darbuotojų pasiskirstymas pagal kategorijas, proc.



## SANTYKIAI SU DARBUOTOJAIS

Žmogiškųjų išteklių planavimas ir valdymas orientuotas į ilgalaikių strateginių tikslų pasiekimą ir įgyvendinimą, pritraukti ir palaikyti efektyviai dirbančius darbuotojus, ugdyti, kelti profesionalumo ir ekspretiškumo lygį, motyvuoti, didinti įsitraukimą į veiklą bei orientaciją rezultatų pasiekimui.

VIPA žmogiškųjų išteklių valdymas yra atliekamas vadovaujantis patvirtinta Žmogiškųjų išteklių planavimo ir valdymo procedūra, kurioje reglamentuotas darbuotojų poreikių planavimas, atranka, priėmimo tvarka, darbuotojų veiklos ir kompetencijų vertinimo organizavimo principai, darbuotojų skatinimas ir motyvavimas, kvalifikacijos kėlimas.

## DARBUOTOJŲ UGDYMAS

Didelis dėmesys 2020 m. buvo skiriamas naujai atėjusiems darbuotojams, kuriems paskiriamas mentorius, kuris supažindina su VIPA veikla, strateginiais tikslais, vidinėmis tvarkomis, pagrindinėmis jo užduotimis. Po bandomojo laikotarpio atliekama darbuotojų apklausa ir pokalbis, siekiant išsiaiškinti jo adaptavimosi ir įsitraukimo į veiklą proceso trūkumus ir pasiteisinusias pagalbos priemones. Taip pat orientuojamasi į naujo darbuotojo emocinę būklę bandomuoju laikotarpiu, buvo skatinamas vadovo įsitraukimas ir nenutrūkstanti komunikacija. Atliktos apklausos parodė, kad visiems 2020 m. naujai atėjusiems darbuotojams įvedimo procesas vyko sklandžiai.

VIPA skatina ir investuoja į darbuotojų ugdymą. Per 2020 m. buvo suorganizuoti 5 privalomi bendrieji mokymai visiems darbuotojams įvairiomis temomis: Interesų konfliktų valdymas. Privačių interesų deklaravimas, Valstybės pagalbos ABC. Kiti mokymai organizuoti asmeninėms kompetencijoms tobulinti ir psichologiniam atsparumui stiprinti atsižvelgiant į pasaulyje susiklosčiusią situaciją dėl COVID-19 pandemijos. Dėmesys buvo skiriamas ir vidurinėsios grandies vadovų ugdymui, dalyvavo su išorės partneriais rengtuose lyderystės mokymuose. Darbuotojai taip pat turėjo galimybę patys išsirinkti mokymus reikiamus jų profesiniai kvalifikacijai kelti.

## DARBUOTOJŲ MOTYVAVIMAS

VIPA būdama socialiai atsakinga ir rūpindamasi savo darbuotojų sveikata kaip ir kiekvienais metais visiems darbuotojams suteikė sveikatos draudimą. Atsižvelgiant į išorinius aplinkos pokyčius atitinkamai buvo pritaikytos ir pagerintos sveikatos draudimo sąlygos. 2020 m. VIPA įsitraukė COVID-19 tyrimus, padidino ambulatorinio gydymo sumas, įtraukė papildomas draudimo išmokas kritinių ligų atveju. Sveikatos draudimas suteikia galimybę stiprinti ir tikrintis sveikatą pasirinktose medicinos įstaigose pas geriausius specialistus, pirkti vaistus, atlikti diagnostinius tyrimus, naudotis kitomis sveikatos stiprinimo paslaugomis.

VIPA atsižvelgdama į 2020 m. susiklosčiusią situaciją dėl COVID-19 pandemijos ir Vyriausybės rekomendacijomis darbdaviams darbą organizuoti tik nuotoliniu būdu, skyrė (kompensavo) vienkartinę priemoną darbo vietos įsirengimui namuose ir reikalingos įrangos įsigijimui, skatindama laikytis visų saugos, sveikatos (ergonomijos) reikalavimų.

### Kitos suteiktos papildomos naudos:

- Papildoma atostogų diena už nepertraukiamą darbo stažą;
- Galimybė dalyvauti tarptautiniuose projektuose;
- Kalbos kursai;
- Pirmų 2 nedarbingumo dienų apmokėjimas;
- Šventiniai, metiniai priedai;
- Išmokos asmeninių švenčių proga.

## DARBUOTOJŲ METINIAI DARBUOTOJŲ VEIKLOS APTARIMAI

VIPA vyksta metiniai darbuotojų veiklos aptarimai, kartu su vadovu aptariami praėjusių metų tikslai, jų pasiekimai, darbuotojo turimos ir tobulintinos kompetencijos, ugdymas bei iškeliami tikslai ateinančiam laikotarpiui. Pokalbio metu skatinamas atviras ir abipusis grįžtamasis ryšys, siekiama išsiaiškinti darbuotojo ir VIPA lūkesčius tikslingai nukreipiant juos siekti bendro rezultato. Per 2020 m. buvo sukurta ir įdiegta Darbuotojo veiklos aptarimo forma ir procesas personalo valdymo programoje.

## PRAKTIKA

Per 2020 m. VIPA privalomą ir savanorišką praktiką atliko 4 praktikantai, iš jų 3 buvo įdarbinti. Praktikantai praktiką atliko Aktyvų administravimo, Projektų finansavimo, Paramos programų skyriuose, kuriuose turėjo galimybę įgyti naudingų žinių, patobulinti įgūdžius pritaikant praktikoje.

## ATLYGIO POLITIKA

2020 m. VIPA atlygio politika įgyvendinama pagal atnaujintą aktualią paskutinę Atlygio sistemos redakciją patvirtintą 2020 m. gegužės 11 d. generalinio direktoriaus įsakymu Nr. 2019/9-40, kurioje buvo peržiūrėtos ir atnaujintos darbo užmokesčio ribos atitinkančios rinkos sąlygas. Kitos atlygio sistemos nuostatos reglamentuoja visiems darbuotojams vieningą mokamo darbo užmokesčio struktūrą ir kitas motyvacinės priemonės, skatinančias siekti VIPA strateginiame veiklos plane nustatytus rodiklius ir jų reikšmes, siekti asmeninio efektyvumo ir produktyvumo.

Atlygio sistema užtikrina sąžiningą, skaidrų ir aiškų rodiklių bei pasiekimų įvertinimą.

### Darbuotojų darbo užmokestį sudaro:

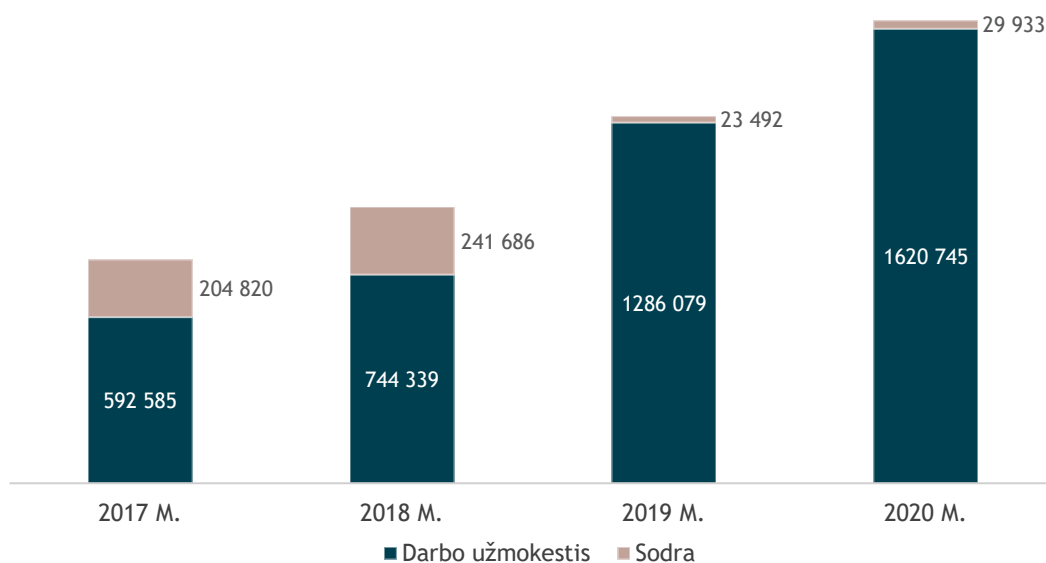
- pastovioji dalis (fiksutas, darbo sutartyje numatytas darbo užmokestis);
- kintamoji darbo užmokesčio dalis – tai darbuotojui periodiškai mokamas priedas prie pastoviosios darbo užmokesčio dalies už pasiektus VIPA strateginius, skyriaus ir asmeninius individualius veiklos rezultatus. Kintamosios dalies dydžius tvirtina ir periodinį jų peržiūrėjimą vykdo VIPA generalinis direktorius, generaliniam direktoriui – akcininkas. Periodinė kintamųjų dalių peržiūra vyksta kas ketvirtį.
- priemokos – tai darbuotojui mokama pinigine suma prie darbo užmokesčio už papildomai atliekamas funkcijas, ar papildomų užduočių vykdymą;
- premijos – tai darbuotojui mokama pinigine suma, skirta paskatinti darbuotoją už gerai atliktą darbą, jo ar VIPA, skyriaus ar darbuotojų grupės veiklą ar veiklos rezultatus;
- kitos motyvacinės priemonės.

Darbuotojų asmeniniai rodikliai nustatomi atsižvelgiant į VIPA strateginius rodiklius, skyriaus rodiklius bei darbuotojo atliekamas funkcijas. Skyriaus ir asmeniniai rodikliai nustatomi vieneriems finansiniams metams arba trumpesniai laikotarpiui, peržiūrimi tarpiniai rodiklių rezultatai ir keičiami metų eigoje, jeigu pasikeičia prioritetinės pozicijos veiklos, ar tam tikri rodikliai tampa nereikšmingi.

## 2020 M. DARBO UŽMOKESTIS

VIPA darbo užmokesčio fondas ir darbdavio mokesčiai Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybai prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 2020 m. didėjo apie 25 proc. dėl augančio darbuotojų skaičiaus ir padidinto darbo užmokesčio.

Pav. Nr. 26. VIPA darbo užmokesčio fondo palyginimas, EUR



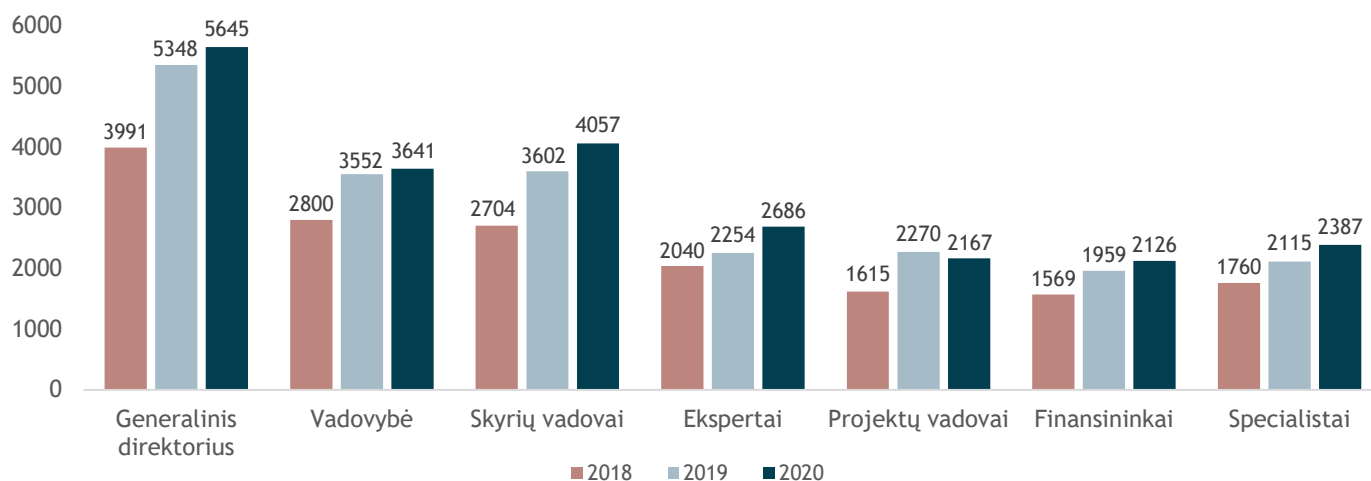
Vidutinis darbo užmokestis 2020 m. 2692 EUR. Vidutinis darbo užmokestis pagal pareigybes atskleista grafike. Atsižvelgus į ES Bendrąjį duomenų apsaugos reglamentą, kuris pradėtas taikyti nuo 2018 m.

gegužės 25 d. Agentūra viešindama mokamą darbo užmokestį darbuotojams suskirstė darbuotojus į grupes: vadovas (generalinis direktorius), vadovybė (priskirta, generalinio direktoriaus pavaduotojai, vidaus auditorius, patarėjas – rizikų valdymo ekspertas) skyrių vadovai, ekspertai, projektų vadovai, specialistai, taip siekiant išlaikyti skaidrumą ir laikytis asmens duomenų apsaugos reikalavimų.

Pav. Nr. 27. Vidutinis darbo užmokestis, EUR



Pav. Nr. 28. VIPA pareigybių darbo užmokesčio palyginimas, EUR



### Vadovo darbo užmokestis

Generalinio direktoriaus darbo užmokestis nustatomas vadovaujantis Vyriausybės nutarimu Nr.1341 „Dėl valstybės valdomų įmonių vadovų darbo užmokesčio“ (toliau – Nutarimas), sprendimą priima akcininkas (Finansų ministerija). Generalinio direktoriaus darbo užmokestį sudaro pastovioji ir kintamoji darbo užmokesčio dalis. Pastovioji darbo užmokesčio dalis nustatoma pagal VIPA kategoriją atsižvelgiant į praėjusių finansinių metų rodiklius. Nuo 2019 m. birželio 1 d. pasiekus rodiklius VIPA priskirta I kategorijai, nustatytas pastoviosios dalies dydis galiojo ir 2020 m.

Rodikliai, pagal kuriuos nustatyta įmonės kategorija, ir šių rodiklių faktinius dydžius	Įmonės kategorija	Pastovioji dalis		Kintamoji dalis, EUR
		Koef.	EUR	
„...valdomas turtas didesnis nei 150 mln. EUR“	I (kategorija nuo 2019.06.01)	19,2	3 379,20 €	1 689,60 €

2020 m. Kintamoji darbo užmokesčio dalis skirta maksimali 50 % mėnesinės algos pastoviosios dalies 2020 m. balandžio 30 d. Finansų ministro įsakymu Nr. MI-402 „Dėl uždarosios akcinės bendrovės Viešųjų investicijų plėtros agentūros generalinio direktoriaus mėnesinės algos pastoviosios ir kintamosios dalių dydžių nustatymo pakeitimo“ už pasiektus rodiklius.

Rodiklis	Planinis rodiklio dydis	Faktinis rodiklio dydis	Planinė (%)	Faktinė (%)
Pelnas prieš palūkanas, mokesčius, nusidėvėjimą bei amortizaciją (EBIDTA) (mln. EUR)	0,2	0,46	20	20
Pritrauktos privačios lėšos (mln. EUR)	270	274	10	10
Baigtų įgyvendinti projektų, kurie pasiekė programos, finansinių priemonių ir (ar) priemonių tikslus (proc.)	95	100	20	20

2020 m. už 2019 m. rezultatus ir gerą pareigų vykdymą generaliniam direktoriui skirta 2 mėnesių pastovios dalies dydžių premija, patvirtinta 2020 m. spalio 9 d. Finansų ministro įsakymu Nr. MI-658 „Dėl premijos skyrimo uždarnosios akcinės bendrovės Viešųjų investicijų plėtros agentūros generaliniam direktoriui“.

VIPA kategorija (koeficiento intervalas)	Nustatytas koeficientas	Bazinis dydis, EUR	Pastovioji darbo užmokesčio dalis, EUR	Kintama darbo užmokesčio dalis, proc.	Kintama darbo užmokesčio dalis, EUR	Bendra suma, EUR	Vienkartinė premija 2020 m. (2 mėn. bazinio dydžio), EUR
I (16,2-19,2)	19,2	176*	3379,20	50 proc.	1689,60	5068,80	6758,00

\*Lietuvos Respublikos 2019 m. gruodžio 5 d. įstatymu Nr. XIII-2608 „Lietuvos Respublikos valstybės politikų, teisėjų, valstybės pareigūnų, valstybės tarnautojų, valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų darbuotojų pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio, taikymo 2020 metais“.

## VIPA PASKOLŲ IR GARANTIJŲ KOMITETAS

VIPA generalinio direktoriaus įsakymu sudarytas patariamasis organas, kuris nagrinėja paraiškų gauti garantiją ar paskolą dokumentus, įvertina garantijos ar paskolos riziką, svarsto ir teikia pasiūlymus VIPA generaliniam direktoriui dėl garantijų ar paskolų teikimo sąlygų, blogų paskolų pertvarkymo, blogų paskolų sutarčių nutraukimo ir (ar) blogų paskolų nurašymo, garantijų arba paskolų administravimo ir jų rizikos valdymo procedūrų tobulinimo bei atlieka kitas Paskolų ir garantijų komiteto darbo reglamente nustatytas funkcijas.

Per 2020 metus buvo sušauktas 51 Paskolų ir garantijų komiteto posėdis.

## RIZIKA IR JOS VALDYMAS

### Bendroji rizikos politika ir valdymas

Rizika VIPA yra valdoma remiantis 2018 m. lapkričio 27 d. generalinio direktoriaus įsakymu patvirtinta Rizikos valdymo procedūra, kurios tikslas – nustatyti rizikų, su kuriomis susiduria VIPA įgyvendindama strateginius tikslus ir uždavinius, kylančius iš sudarytų susitarimų su partneriais, identifikavimo, įvertinimo, valdymo ir atskaitomybės tvarką, tokiu būdu didinant įmonės patikimumą ir efektyvumą. VIPA siekia rizikos valdymą integruoti į esamą veiklos praktiką ir procesus tokiu būdu, kad jis taptų VIPA kultūros dalimi ir nebūtų laikomas atskira veiklos rūšimi, dėl to ir siekiant užtikrinti, kad nėra jokių esminių rizikos valdymo spragų.

Rizikos valdymas VIPA grindžiamas trijų apsaugos lygių koncepcija:

- **pirmasis apsaugos lygis** – atlieka kasdienį rizikos valdymą operacijų lygmeniu, prisiima riziką, ją valdo, jei reikia, nedelsiant imasi koreguojančių priemonių. Šis lygis yra atsakingas už vidaus kontrolės ir atitinkamų procedūrų bei limitų įgyvendinimą. Tiesioginę atsakomybę už rizikos valdymą prisiima skyrių vadovai, kurie savo atsakomybės srityse, nuolat aktyviai vykdo rizikų valdymą;
- **antrasis apsaugos lygis** – atlieka likutinės rizikos valdymą ir vykdo rizikos valdymo procesų kontrolę, teikia metodinę pagalbą pirmajam lygiui, apibrėžia rizikos limitus, vykdo atitikties stebėsenos funkcijas ir užtikrina rizikos informacijos sklaidą agentūros lygiu;
- **trečiasis apsaugos lygis** – atlieka nepriklausomą rizikos sistemos vertinimą ir teikia nuomonę vadovybei dėl rizikos valdymo sistemos patikimumo, šią funkciją vykdo VIPA vidaus auditorius.

Atsižvelgiant į tai, kad VIPA struktūra 2020 m. pabaigoje buvo pakeista, sukuri nauji padaliniai, perdalintos atsakomybės, preliminariai trijų lygių sistema pagal naują struktūrą pateikta diagramoje:



Pav. Nr. 29. VIPA trijų lygių rizikų valdymo sistema



Rizikų valdymo procedūroje išskiriamos VIPA veiklos rizikų rūšys, veiksniai, aprašomos pagrindinės joms valdyti taikomos priemonės, detalizuotas rizikos valdymo procesas. Agentūra vykdydama veiklą susiduria arba gali susidurti ir su visomis finansų įstaigoms būdingomis rizikos rūšimis:

- **strateginė rizika** – tikimybė, kad dėl tam tikrų vidinių arba išorinių veiksnių VIPA tikslai ir strateginiai uždaviniai nebus įgyvendinti laiku;
- **finansinė rizika** – apima kredito (įskaitant sandorio šalies), rinkos (apima ir palūkanų normų riziką), likvidumo – riziką, kuri VIPA kyla iš valdomo ar pavesto valdyti finansinio turto ir įsipareigojimų;
- **operacinė rizika** – tikimybė patirti nuostolius dėl netinkamų ar neveikiančių vidinių procesų, personalo, sistemų arba išorinių įvykių. Operacinės rizikos apibrėžimas VIPA apima atitikties ir reputacijos riziką, kadangi visos šios rizikos yra tarpusavyje glaudžiai susijusios.

Agentūros rizikos valdymo sistema skirta minėtų rizikų optimalių priemonių nustatymui, vertinant su Agentūros veikla ir pagrindinėmis funkcijomis susijusius rizikos veiksniai. VIPA Rizikos valdymo procedūroje rizikos veiksniai skirstomi į vidinius ir išorinius, o pastarieji dar skaidomi į *mikro* ir *makro* aplinkos veiksniai, kurie priklauso nuo jų pasireiškimo masto. Makro aplinkos išoriniai veiksniai apima teisinius, susijusius su teisės aktų pasikeitimais, politinius, susijusius su politine valia, valstybės vystymo kryptimis ir prioritetais, ekonominius, susijusius su ekonomine Europos sąjungos ir Lietuvos valstybės raida ir cikliškumu, gamtinius ir socialinius, šie tampa vis svarbesni, ir technologinius veiksniai. Mikro aplinkos veiksniai yra susiję su VIPA teikiamų paslaugų gavėjais, galutiniais naudotojais, ir procesuose dalyvaujančiomis įstaigomis, kaip pagrindinius veiksniai išskiriant jų kompetenciją, pasirėngimą ir motyvaciją prisidėti prie VIPA tikslų, taip pat tinkamą technologinį parengtumą, ir sąžiningumą. Vidiniai VIPA veiksniai, galintys daryti įtaką rizikai, yra susiję su darbuotojų kompetencija ir jos ugdymu, darbuotojų kaita, organizacine VIPA struktūra, planavimo ir valdymo sistema, VIPA procesais ir technologine vidaus sistemų pažanga.

Rizikos veiksniai, jų pasireiškimo tikimybė ir galimas poveikis yra periodiškai vertinami bent kartą per metus pildant rizikų registrą ir numatant rizikos valdymo priemones. VIPA 2020 m. buvo atliktas rizikų valdymo sistemos vertinimas tiek pasitelkiant išorės konsultantus, tiek ir vidaus auditą. Rekomenduotos priemonės pagal planą bus įgyvendinamos 2021–2022 metais. Remiantis sudarytu pokyčio planu, VIPA turi parengti priimtinos rizikos aprašymą, įdiegti naują kredito rizikos vertinimo modelį, papildyti esamas procedūras ir pasirėngti trūkstamas, susijusias su likvidumo rizikos ir palūkanų normų rizikos valdymu. Pokyčiams įgyvendinti pasitelkti daugiau žmoniškųjų išteklių. Rizikos lygis raportuojamas valdymo organams teikiamas kas ketvirtį, metams pasibaigus pateikiama išsami VIPA rizikų ataskaita.

### VIPA valdoma rizika, susijusi su VIPA kaip fondo valdytojo veikla

2020 m. dėl VIPA veiklos specifikos didžiausios VIPA patiriama rizika buvo operacinė, kuri susijusi su VIPA kaip finansinio tarpininko, fondų fondo ar finansinės priemonės valdytojo veikla. Vykdydama šią veiklą VIPA siekia įgyvendinti atitinkamo fondo investavimo strategiją, pasiekti joje nustatytus tikslus ir rodiklius, nuo kurių pasiekimo priklauso VIPA gaunamo atlygio (valdymo mokesčio) dydis, taip pat vykdyti įsipareigojimus, susijusius su papildomo finansavimo pritraukimu, jei tai buvo numatyta fondo steigimo sutartyje. VIPA privalo laikytis teisės aktų reikalavimų ir sutartyse nustatytų sąlygų, susijusių su tinkamų pagal investavimo strategiją ir specifinius ir prioritetinius atrankos kriterijus projektų atranka, sutarčių

pasirašymu ir administravimu, stebėseną ir kontrolę, patikromis, pažeidimų, įskaitant sukčiavimą, pinigų plovimą, prevencija ir priemonėmis, fondo apskaitos tvarkymu, laikinai laisvų fondo lėšų investavimu, lėšų susigrąžinimu esant netinkamos finansuoti išlaidoms. Valdant šiuos procesus itin svarbi tampa tinkama ir efektyvi vidaus kontrolės sistema. Riziką taip pat mažina konkrečių finansinių priemonių procedūrų vadovuose detalieji aprašyti VIPA veiklos procesai, jų eiga, terminai. Procedūros siekiant atitikti teisės aktų reikalavimus periodiškai peržiūrimos. VIPA darbuotojų funkcijos, sprendimų priėmimo tvarka bei atsakomybė reglamentuoti skyrių nuostatuose, darbuotojų pareiginiuose nuostatuose, konkrečių priemonių procedūrų vadovuose siekiama išlaikyti funkcijų atskyrimą, kur atskyrimas yra būtinas. VIPA vidaus kontrolės sistemos priežiūrą nuolat vykdo ir rekomendacijas teikia Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė, o nuo 2018 metų pabaigos, VIPA tapus nacionaline plėtros įstaiga, ir Lietuvos bankas.

VIPA veikdama kaip fondo ar finansinės priemonės valdytoja tiesiogiai neprisiima kredito rizikos, tačiau būdama paskirta fondų ar atskirų finansinių priemonių valdytoja VIPA yra įpareigota užtikrinti efektyvų fondų valdymą pagal patikimo finansų valdymo principą, laikantis atitinkamų profesinių standartų. Nors, fondus finansuojant Europos regioninės plėtros lėšomis, paprastai nėra taikomi reikalavimai kredito portfelio kokybei, tačiau tais atvejais, kai pasitelkiamos viešų ir/ar privačių subjektų /investuotojų lėšos, VIPA fondo vardu įsipareigoja vykdyti finansinius įsipareigojimus, todėl tampa svarbu išlaikyti portfelio kokybę. Vertindama kiekvieną finansavimui teikiamą paraišką, VIPA darbuotojai vadovaujasi Projektų rizikos vertinimo procedūra. Remiantis procedūra nustatius, kad projektas, kurį Agentūrai pateikė pareiškėjas gauti paskolą ar suteikti garantiją, buvo įvertintas kaip aukštos rizikos projektas, jis gali būti finansuojamas ar garantuojamas Agentūros tik išimtiniais atvejais. Tokiam projektui turi būti taikomos papildomos prevencinės rizikos mažinimo priemonės, laidavimas, lėšų ar turto įkeitimas, kurios nustatomos Paskolų ir garantijų komitete, jei projektas buvo įvertintas kaip labai aukštos rizikos projektas, Agentūra negali finansuoti ar garantuoti šio projekto dėl per didelės rizikos ir turi atmesti šią paraišką paskolai gauti ar suteikti garantiją. Fondų paskolų portfeliams nėra taikomi limitai ar diversifikavimo reikalavimai, kadangi fondo pareiškėjai ir jų projektai pasižymi panašia rizika ir diversifikavimas neduotų didesnės naudos.

Fondų kaip ir VIPA laisvos lėšos investuojamos remiantis 2019 m. balandžio 15 d. generalinio direktoriaus įsakymu patvirtinta Finansinio turto investavimo ir finansinės rizikos valdymo procedūra. Agentūroje finansinis turtas investuojamas ir valdomas vadovaujantis pirmiausia saugumo principu, kuris yra prioritetas likvidumo ir pelningumo principų atžvilgiu. Finansinio turto investavimo priemonės yra parenkamos pagal investavimo trukmę – kuo trumpesnis investavimo horizontas, tuo didesnę investicinio portfelio dalį turi sudaryti mažiau rizikingos investicijos, tokios kaip pinigai, indėliai, trumpalaikiai vyriausybės skolos vertybiniai popieriai. Investiciniais sprendimus siūlo generalinio direktoriaus įsakymu sudaryta Investicijų valdymo grupė.

Siekiant valdyti VIPA valdomų fondų likvidumą, periodiškai yra atliekamas piniginių srautų prognozavimas, apimantis numatomas pinigų įplaukas ir pinigų išmokas, suskirstytas pagal svarbiausias finansines priemones. Vertinant finansavimo (likvidumo) poreikį turi būti atsižvelgiama ne tik į bazinį, bet ir į galimus alternatyvius scenarijus, kad dalis lėšų negrįš dėl padidėjusios kredito rizikos, arba bus didesnis poreikis išmokėjimams rangovams atlikti dėl šiltos žiemos ir nusistovėjusių palankių statyboms sąlygų. Valdant fondų likvidumą, ypač ten, kur ši rizika gali pasireikšti yra sudaromi atitinkami likvidžių lėšų rezervai.

## VIPA rizika susijusi su skatinamojo finansavimo veikla iš nuosavų lėšų

Atlikus pasirengimo darbus pradėta finansavimo iš nuosavų lėšų veikla, pirmosios paskolų sutartys su savivaldybėms priklausančiomis vandentvarkos įmonėmis buvo pasirašytos 2020 m. balandžio mėnesį. Bendra pasirašytų sutarčių paskolų vertė sudaro 1,48 mln. Eur, suteikta įsipareigojimų raštų suteikti paskolą 2,55 mln. Eur sumai, iš viso 4,03 mln. Eur sumai.

Kitas VIPA lėšomis finansuojamas sektorius – investicijos į atsinaujinančius išteklius, t. y., nutolusių saulės elektrinių vystymą. 2020 m. birželio 26 d. buvo pasirašyta 0,9 mln. EUR paskolos sutartis su pirmuoju saulės elektrinės vystytoju, sutarties vykdymą iš dalies užtikrinant nekilnojamojo turto įkeitimo sandoriais. 2020 m. gruodžio 31 d. paskolos likutis sudarė 0,5 mln. EUR, paskolai suformuotas 2190 EUR atidėjiny. Kliento rizika nuo paskolos pripažinimo nėra padidėjusi ir mokėjimai vykdomi laiku, todėl pozicija yra priskiriam I rizikos grupei. VIPA 2021 m. gruodžio buvo suteikusi įsipareigojimo raštų 0,2 mln. EUR.

Pirmiesiems aukštųjų mokyklų infrastruktūros finansavimo projektams skiriamas didžiausias dėmesys tam, kad visos rizikos būtų įvertintos ir parinktos individualios priemonės joms valdyti. 2020 m. pabaigoje, VIPA buvo suteikusi paskolos įsipareigojimo raštą 2,06 mln. EUR sumai naujo aukštosios mokyklos pastato statybai. Kiekvienos naujos paraiškos vertinime dalyvauja patyrę Kokybės ir rizikų valdymo skyriaus darbuotojai.

VIPA, vykdydama skatinamojo finansavimo veiklą iš nuosavų lėšų privalo vadovautis VIPA valdybos 2020 m. sausio 23 d. patvirtinta Kreditavimo politika, kuri nustato bendruosius kreditavimo veiklos ir kredito rizikos valdymo principus. Verslo padaliniai įpareigoti laikytis Kreditavimo politikoje nustatytų limitų sektoriaus ir kliento ar kliento grupės koncentracijai, portfelio kokybės kriterijų. Kiekvienam VIPA klientui turi būti priskiriamas vidaus kredito reitingas, kuris turi būti peržiūrimas ne rečiau kaip kartą per metus vadovaujantis agentūroje patvirtinta Kreditingumo vertinimo procedūra. Užtikrinimo priemonių vertinimas atliekamas vadovaujantis Klientų įsipareigojimų užtikrinimo priemonių vertinimo procedūra. Šios procedūros ir politikos bus 2021 m. peržiūretos, po to, kai VIPA įgyvendins kainodaros projektą, finansuojamą Europos investavimo konsultacijų centro techninės paramos lėšomis, kuris ne tik leis užtikrinti patikimą kainodarą, bet ir įdiegs atnaujintą kreditingumo vertinimo modelį.

VIPA nėra įpareigota laikytis kredito įstaigoms taikomų kapitalo reikalavimų, tačiau pagal VIPA kreditavimo politiką, 2020 m. skaičiavo kapitalo pakankamumo rodiklį pagal standartizuotą metodą, kuris siekė 205 proc. Šiuo metu VIPA kapitalas yra daugiau nei pakankamas, kad įmonė galėtų veikti patikimai. VIPA laikosi teisės aktuose nustatytų kapitalo rezervo formavimo reikalavimų.

## COVID-19 poveikis VIPA veiklai

Reaguojant į šalyje dėl COVID-19 pandemijos atsiradusių veiklos rizikų bei siekiant sumažinti galimas pandemijos sukeltas pasekmes VIPA veikloje, numatant prevencinius veiksmus esant įvairiems galimiems scenarijams trumpuoju ir ilgesniu laikotarpiu, VIPA vadovybė struktūruotai peržiūrėjo ir įsivertino savo veiklos atsparumo ir pasirengimo lygį, pasitelkdami praktiniu, partnerių Ernst & Young Baltic sukurtu, Verslo atsparumo COVID-19 įsivertinimo įrankiu šiose srityse: tiekimo grandinės ir tarptautinės veiklos, darbuotojų sveikatos ir jų gerbūvio, talentų ir darbo jėgos, klientų saugumo ir verslo reputacijos, finansų ir investicijų, rizikos valdymo, valstybės valdymo ir viešosios politikos, technologijų ir informacijos saugos, draudimas ir finansiniai rezervai. Atsižvelgiant į gautus įverčius ir atliktą įsivertinimą ir įtraukiant papildomas VIPA svarbias sritis, stebėtojų taryba, valdyba svarstė ir analizavo COVID-19 veiklos tęstinumo statusą, įvykdytus veiksmus bei patvirtino veiksmų planą sukeltoms pasekmėms mažinti.

Prasidėjus epidemijai VIPA sėkmingai perėjo į darbo nuotoliniu būdu režimą, operacinių įvykių nebuvo fiksuota. Buvo stebimi smulkūs ryšio trikdžiai, tačiau jie buvo trumpalaikiai, daugiausia sukelti išorinių faktorių ir nuostolių nesukėlė. Veiklą iš dalies nuotoliniu būdu galvojama tęsti ir pasibaigus pandemijai, kadangi VIPA darbuotojų skaičius auga ir fiziškai vienu metu dabartinėse nuomojamose patalpose darbuotojai netilptų.

Pandemijos įtaka paskoloms iš VIPA valdomų fondų lėšų yra minimali, paskolų kokybė išliko palyginti aukšta nepaisant buvusio ir esančio karantino. Vėluoja paskolas grąžinti atnaujintų daugiabučių namų gyventojai, vėluojančių grąžinti (pradelsta daugiau kaip 90 dienų iš eilės) paskolų dalis 2020 m. gruodžio 31 d. ketv. pabaigoje sudarė 3,87 proc. kreditų portfelio vertės, t. y. lyginant su metų 2020 m. viduriu sumažėjo (2020 m. II ketv. pabaigoje pradelstų paskolų dalis sudarė 4,1 proc.). Portfelis išlieka gana atsparus nedarbo lygio augimui, kadangi renovuojamų daugiabučių savininkai yra daugiausiai pensinio amžiaus, stabiliai gauna pajamas. Lietuva palyginti gerai atlaikė pirmojo karantino iššūkius, tačiau nerimas dėl užsitęsios antros epidemijos bangos ir karantino verčia ir toliau rūpintis ir skirti deramo dėmesio paskolų stebėsenai, šiuo tikslu peržiūrimos projekto rizikos vertinimo ir kreditingumo vertinimo procedūros. Siekiant pagerinti gautinų sumų surinkimą iš daugiabučių renovavimo projektų buvo sustiprintas Aktyvų administravimo skyrius, pasitelkta daugiau žmogiškųjų resursų, intensyviai ieškoma priemonių skolų surinkimo efektyvumui didinti.

Vertinant likusio VIPA paskolų portfelio kokybę, reikšmingų ją didinančių veiksnių dėl COVID-19 poveikio 2020 m. IV ketvirčio eigoje nebuvo nustatyta, stebėti pavieniai techninio pobūdžio vėlavimai. Siekiant suvaldyti su COVID-19 susijusią riziką ateityje, inicijuojame klientų kreditingumo ir projektų vykdymo eigos stebėseną, ypatingą dėmesį skiriant galimai augančiai darbus vykdančių rangovų rizikai.

## KORUPCIJOS PREVENCIJOS VALDYMAS

2020 m. įgyvendinant teisės aktų reikalavimus, VIPA korupcijos prevencijos politikos nuostatas ir VIPA Korupcijos prevencijos ir kontrolės darbo grupės patvirtintas antikorupcines priemones, numatytas „VIPA korupcijos ir sukčiavimo prevencijos priemonių plane 2020–2023 m.“, buvo vykdomi šie veiksmai:

- vadovaujantis Finansų ministerijos Korupcijos prevencijos tvarkos aprašu, keturiomis veiklos sritimis buvo papildytas sąrašas VIPA veiklos sričių, kuriose yra didelė korupcijos tikimybė. Veiklos sritys identifikuotos pagal Korupcijos prevencijos įstatymo str. 6 nustatytus korupcijos pasireiškimo tikimybės rizikos veiksnius ir papildomus Finansų ministerijos Korupcijos prevencijos tvarkos aprašo 8

punkte nurodomus šios rizikos kriterijus. Šis VIPA veikos sričių sąrašas yra sudėtinė VIPA rizikų valdymo registro (žemėlapis) dalis;

- įgyvendinant 2019 m. atliktos veiklos srities „Projektų, apimančių finansines priemones, mokėjimo prašymų vertinimas ir prašymuose nurodytų išlaidų apmokėjimas“ korupcijos pasireiškimo tikimybės analizės esminius siūlymus, buvo pakeista „Naudos gavėjų mokėjimų prašymo patikros ir tvirtinimo procedūra“;
- kasmet, atliekant bent vienos VIPA veiklos srities korupcijos pasireiškimo tikimybės analizę, 2020 m. buvo analizuota veiklos sritis „Projektų patikrų organizavimas“, suformuluoti pasiūlymai dėl korupcijos rizikos sumažinimo ar panaikinimo. Įgyvendinant šios analizės esminius siūlymus, buvo pakeista „Projektų patikros vietoje įgyvendinimo procedūra“;
- vykdomas darbuotojų antikorpucinis švietimas – visi nauji darbuotojai supažindinami su VIPA korupcijos prevencijos sistema ir aktualia dokumentacija. Spalio mėn. įvyko privačius interesus deklaruojančių VIPA darbuotojų 6 akad. val. nuotoliniai mokymai tema „Interesų konfliktų valdymas. Privačių interesų deklaravimas“. Taip pat, už veiklos sritį atsakingi darbuotojai dalyvavo visuose Finansų ministerijos, STT, inicijuotuose seminaruose, diskusijose;
- atlikus VIPA priemonių plane numatytą patikrinimą, konstatuota, kad visi darbuotojai, privalantys deklaruoti viešuosius ir privačiųjų interesus, yra pateikę deklaracijas Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos administruojamoje sistemoje;
- vykdomas suteiktos paramos, vadovų darbotvarkių viešinimas VIPA svetainėje;
- VIPA Korupcijos prevencijos ir kontrolės darbo grupė konstatavo, kad 2020 m. įvykdyta 95 % „VIPA korupcijos ir sukčiavimo prevencijos priemonių plane 2020–2023 m.“ numatytų priemonių.

VIPA korupcijos pasireiškimo tikimybė yra maža, 2020 m. nebuvo gauta pranešimų apie galimas korupcijos atvejus.

## PRANEŠĖJŲ APSAUGA

Siekiant įgyvendinti pranešėjų apsaugos įstatymo nuostatas 2020 m. buvo parengtas gautos informacijos apie pažeidimus administravimo taisyklės. Šių taisyklių pagrindu VIPA buvo sukurtas ir įdiegtas saugus ir konfidencialumą užtikrinantis informacijos apie pažeidimus teikimo kanalas, kuriuo asmenys, turintys informacijos apie VIPA vykdomą ar įvykdytą teisės aktų pažeidimą, darbo drausmės, profesinės etikos normų ar kitą pažeidimą gali tiesiogiai pranešti VIPA. Asmenims sudarytos galimybės informaciją apie pažeidimą teikti šiais būdais: I) tiesiogiai atvykus į VIPA, II) atsiunčiant paštu VIPA buveinės adresu, III) VIPA interneto tinklapyje skiltyje „Informavimas apie pažeidimus ir korupcijos prevencija“ užpildant laisvos formos pranešimą taip pat IV) specialiai sukurtu elektroninio pašto adresu pazeidimai@vipa.lt. Gautos informacijos apie pažeidimus administravimo taisyklės, pranešimo apie pažeidimą forma, patvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. lapkričio 14 d. nutarimu Nr.1133 „Dėl Lietuvos Respublikos pranešėjų apsaugos įstatymo įgyvendinimo“, kompetentingo subjekto funkcijas paskirto vykdyti darbuotojo kontaktiniai duomenys bei rekomenduotini teikti informacijos apie pažeidimą būdai paskelbti ir VIPA interneto svetainėje.

## PRIVAČIŲ INTERESŲ DEKLARAVIMAS

Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymas ir VIPA generalinio direktoriaus patvirtintos vidaus procedūros nustato interesų konfliktų valdymą veikloje, interesų konfliktų vengimo priemones, užtikrina, kad visi sprendimai būtų priimami nepriklausomai ir be jokio poveikio, įtakos, skatinimo ar kitokio neteisėto suinteresuotumo ir elgtis taip, kad nekiltų abejonių, jog toks konfliktas yra. Elektroninėmis priemonėmis privačių interesų deklaraciją privalo pateikti šie asmenys: generalinis direktorius ir jo pavaduotojai, ST ir Valdybos nariai, struktūrinių padalinių vadovai, viešuosiuose pirkimuose dalyvaujantys asmenys. Visi nurodyti asmenys teisės aktų nustatyta tvarka elektroninėmis priemonėmis yra pateikę viešųjų ir privačių interesų deklaracijas. Atsakingi asmenys dalyvaujantys sprendimų priėmimo ir kylant viešųjų ir privačių interesų grėsmei nusišalina nuo nagrinėjimo ir sprendimo priėmimo, pateikdamas nusišalinimo deklaraciją. 2020 m. įvyko mokymai, buvo peržiūrėtos ir atnaujintos darbuotojų interesų deklaracijos.

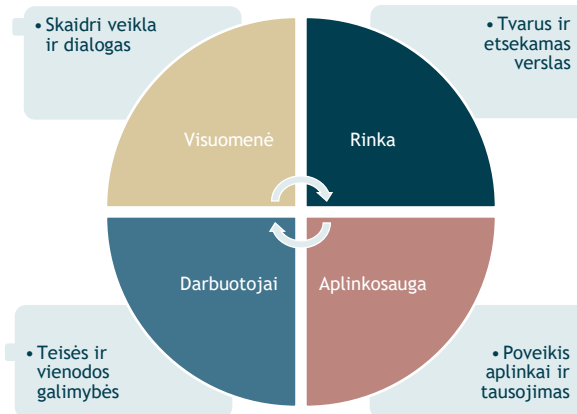


# SOCIALINĖ ATSAKOMYBĖ IR DARNUMAS

VIPA siekdama atskleisti įmonės ir jos valdomų įmonių socialinės atsakomybės viziją, lūkesčius ir siektinų socialinių bei aplinkosauginių tikslų pasiekimą 2020 m. parengė įmonės socialinės atsakomybės politiką (toliau – Politika). Šioje Politikoje detalai apibrėžiamos VIPA socialinės ir rinkos atsakomybės, aplinkos apsaugos gairės bei procesai santykių su darbuotojais ir visuomene atsakomybės, kurių pagalba siekiama įtvirtinti darnią ir tvarią įmonės darbo kultūrą bei praktiką.

Politika remiasi VIPA vizija, misija, vertybėmis bei strategijoje patvirtintomis veiklos kryptimis ir tikslais. Tai savanoriškas įmonės įsipareigojimas kryptingai formuoti tvarią darnios plėtros praktiką vadovaujantis Jungtinių Tautų inicijuotos Pasaulinio susitarimo pažangos ataskaitos (angl. *Global Compact*) principais ir Ekonominio Bendradarbiavimo Plėtros Organizacijos (EBPO) gairėmis įgyvendinant pagarbos žmogui, darbuotojams, visuomenei bei aplinkai, kurioje dirbame, nuostatas.

Pav. Nr. 30. VIPA socialinės atsakomybės politikos apimtis



**Atsakomybė rinkoje.** Vykdydama veiklą VIPA siekia papildomumo bei teikia finansavimą tiems viešojo sektoriaus ar viešojo intereso projektams, kurie negali užsitikrinti finansavimo (arba pakankamo finansavimo) rinkoje. Todėl siekiant skaidrumo ir atskaitingumo įmonėje yra atsakingai tvarkoma apskaita ir reguliariai tinklapyje teikiamos finansinės ir strategijos veiklos įgyvendinimo veiklos ataskaitas, skelbiama informacija korupcijos prevencijos politikos tikslais siekiant Tikslinėmis grupėmis ir visuomenei įvertinti įmonės veiklą, poveikį aplinkai, santykius su darbuotojais ir visuomene. VIPA darbuotojai vadovaujasi patvirtinta korupcijos prevencijos politika ir darbuotojų etikos kodeksu.

**Atsakomybė aplinkosaugoje.** Kurdama finansinius produktus VIPA užtikrina, kad aplinkos apsaugos aspektai būtų atspindėti teikiamose finansinėse priemonėse bei kituose produktuose. Įmonė nefinansuoja projektų, jei aplinkos apsaugos vertinimo metu nustatoma, kad jie prieštarauja Lietuvos įsipareigojimams pagal įvairius tarptautinius aplinkos apsaugos susitarimus. Numatyta, kad projektams gali būti nustatyti papildomi aplinkos apsaugos veiksmingumo standartus ir stebėsenos reikalavimus. Atsižvelgdama į Tikslinių grupių prioritetus bei interesus VIPA ir VIPA valdomos įmonės vykdydama savo veiklą ieško ir siūlo finansines priemones aplinkosaugos sektoriuje, apimančią daugiabučių modernizavimą, vandentvarką, energijos taupymą ar perėjimą prie atsinaujinančių išteklių ir pan. Taip pat įmonė skatina darbuotojų švietimą ir sąmoningumą, inicijuojant ir diegiant aplinkos apsaugos priemones darbo aplinkoje (pvz. rūšiuojamos atliekos, atskiriama popieriaus utilizacija, įsigyjama elektros energiją taupanti biuro įranga, įdiegtos informacinės ir dokumentų valdymo sistemos).

**Atsakomybė santykiuose su darbuotojais.** VIPA kuria vertybėmis (profesionalumas, vieningumas, atkaklus siekimas ambicingų tikslų) grįstą organizacinę kultūrą ir pasisako už lygias darbuotojų teises bei vienodas galimybes darbe nepriklausomai nuo lyties, etninės kilmės, rasės, tautybės, socialinės padėties, amžiaus, negalios, religinių įsitikinimų, politinių pažiūrų ar lytinės orientacijos. Darbo aplinkoje netoleruojamas priekabiavimas, psichologinis smurtas, patyčios ar naudojimas užimama padėtimi. Šių nuostatų įgyvendinimą reglamentuoja patvirtintas darbuotojų etikos kodeksas. Siekiama sukurti patrauklias darbo sąlygas, susijusias su darbo valandomis, poilsiu, atostogomis, darbuotojų sauga ir sveikata, motinystės/tėvystės apsauga bei tinkamu darbo bei šeimyninių santykių balansu. Dėl to darbo aplinka yra reguliariai analizuojama bei tobulinama. Siekiant įmonei nustatytų tikslų darbuotojų nuomonės vertinimai atliekami periodiniuose individualiuose pokalbiuose. Darbuotojams už tą patį ar lygiavertį darbą mokamas toks pats atlyginimas. Darbo užmokesčio dydis potencialiam ar esamam

darbuotojui nustatomas vadovaujantis objektyviais kriterijais, susijusiais su darbuotojo gebėjimais, kompetencija, kvalifikacija, turima patirtimi ir žiniomis.

**Atsakomybė santykiuose su visuomene.** Tikslinėms grupėms ir visuomenei viešai tinklapyje yra teikiamos išsamios VIPA veiklos ataskaitos ir strateginiai veiklos planai. Įmonė vadovaudamasi Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymu bei paramos teikimo tvarka, paramos gavėjo statusą turintiems asmenims reguliariai skiria paramą socialiniams, švietimo, meno, kultūros, mokslo ir projektams, nacionaliniams sporto meno, kultūros, mokslo, socialiniams projektams, akcentuojantiems ir skatinantiems valstybei svarbius dalykus, atitinkantiems paramos teikimo tvarkoje nustatytus paramos skyrimo kriterijus. Parama skiriama ir prisijungiant prie nacionalinių kampanijų, kurias inicijuoja Lietuvos Respublikos Prezidentūra, valstybinės institucijos ar nacionaliniai judėjimai. Apie suteiktą paramą viešai skelbiama įmonės tinklapyje. Taip pat yra skatinamas darbuotojų savanorišką įsitraukimą į visuomenei naudingą veiklą.

Politika patvirtinta 2020 m. II ketvirtyje, o tų pačių metų III ketv. parengtas jos įgyvendinimo planas linkusiems metams. Politikos įgyvendinimo planas yra pirmasis, parengtas po Politikos patvirtinimo, todėl jo įgyvendinimo nuostatos remiasi Politikoje atlikta analize iki 2020 m. bei joje nustatytais bendrosiomis gairėmis ir tikslais. Politikos bei Plano nuostatomis vadovaujasi visi VIPA darbuotojai, o įmonių valdymo organai, veikdami savo kompetencijos ribose, kai tai reikalinga, vadovaujasi Plane numatytais priemonėmis. Atsižvelgiant į COVID-19 pandemijos sukeltą netipiską situaciją bei likusį neilgą metų laikotarpį per 2020 m. IV ketv. buvo numatyta įgyvendinti šiuos tikslus:

Eil. Nr.	Atsakomybės kryptis	Uždaviniai	Priemonės	Laikotarpis	Rezultatas
1.	Rinka	1.1. Paskelbti įmonės atskaitomybės dokumentus bei vykdomą veiklą anglų kalba.	Tinklapis	2020 III ketv.	Įvykdyta. Sukurta VIPA tinklapio versija anglų kalba, taip pateikiant tikslinės grupės, nekalbančioms lietuviškai išsamią atskaitinę informaciją apie įmonės veiklą bei strateginius planus.
2.	Aplinkosauga	2.1. Kuriamų finansinių priemonių kreipimas į aplinką tausojančios viešosios infrastruktūros ar (viešojo intereso) projektų finansavimą.	Sąlygų, skirtų aplinkosaugai finansavimo sudarymas	2020 III-IV ketv.	Įvykdyta. Sukurta ir 2021 m. planuojama skelbti nauja „LEZ finansinė priemonė“, kurios metu finansuojant gamybinių pastatų infrastruktūrą, dėmesys bus skiriamas energinio efektyvumo sprendinių įgyvendinimui. Taip pat per šį laikotarpį parengtas ir patvirtintas Energijos efektyvumo didinimo ūkio subjektams ir Atsinaujinančių energijos išteklių plėtros skatinamojo finansavimo poreikio vertinimas bei pradėtos teikti paskolos saulės elektrinių vystytojams.
		2.2. Elektroninio parašo visuotinis įvedimas darbuotojams ir popierinių dokumentų laipsninis atisakymas.	El. parašo įdiegimas ir dokumentų perkėlimas į el. erdvę	2020 III ketv.	Įvykdyta. Įdiegtas el. parašas ir darbuotojai 100 proc. dokumentų vizavimus atlieka naudojant mobilųjį parašą, o dokumentai kuriami ir saugomi el. duomenų platformoje „DOKAS“.
3.	Santykiai su darbuotojais	3.1. Saugios nuo COVID-19 darbo aplinkos sukūrimas, aprūpinant darbuotojus visomis reikiamoms apsaugos priemonėmis bei užtikrinant lankstų darbo grafiką.	Grafiko ir reikiamų priemonių sudarymas	2020 II-III ketv.	Įvykdyta. VIPA atsižvelgdama į Valstybės ekstremalių situacijų komisijos siūlymus ir rekomendacijas dėl COVID-19 viruso grėsmės pandemijos laikotarpiu 100 proc. sudaro sąlygas darbuotojams dirbti nuotoliniu būdu. Visi VIPA darbuotojai savo namuose iš įmonės lėšų yra aprūpinti darbo priemonėmis (kompiuteriais, darbo stalais, kėdėmis, ir kt. reikiama biuro įranga) bei visaverčiai gali dirbi įprastu darbo metu (nuo 8 val. iki 17 val.) ir visada yra pasiekiami elektroniniu paštu, telefonu ar kitomis telekomunikacijos priemonėmis.
		3.2. Darbuotojų draudimo papildomu sveikatos draudimu pratęsimas ir priemonių praplėtimas.	Draudimo sąlygų praplėtimas bei naujų draudimo paslaugų įsigijimas	2020 IV ketv.	Įvykdyta. Visi darbuotojai apdrausti papildomu sveikatos draudimu ir taip pat gali įsigyti reikiamų medikamentų bei vaistų reikalingų COVID-19 prevencijai.
		3.3. Darbuotojų skiepijamas gripo vakcina, siekiant juos apsaugoti nuo peršalimo ligų ir COVID 19 prevencijos	Sąlygų sudarymas norintiems pasiskiepyti įmonės patalpose	2020 IV ketv.	Įvykdyta. Visi norintys darbuotojai (20 žmonių) buvo įmonės lėšomis pasiskiepyti gripo vakcina.



4.	Santykiai su visuomene	4.1. Skirti paramą mokslininkams, analizuojantiems finansinių ir ekonominių priemonių taikymą viešojo intereso projektų vystymui.	Bendradarbiavimas su mokslininkų organizacijomis dėl geriausio darbo su susijusia tema premijavimo galimybes. Suderinti galimų apdovanojimų grafiką.	2020 IV ketv.	Įvykdyta iš dalies. Pandemijos metu mokslinės veiklos premijavimo tvarka ir konkursai yra pakitę arba nukelti į laikotarpį po karantino, todėl tik atsiradus galimybei VIPA numato bendradarbiauti su mokslo institucijomis premijuojant geriausiai tikslinius jaunųjų mokslininkų darbus, susijusius su finansų sektorių tyrimais.
----	------------------------	---	--	---------------	---

## SPECIALIŲJŲ ĮPAREIGOJIMŲ VYKDYMAS

Specialieji įpareigojimai – tai valstybės sprendimais ir teisės aktais pavesta vykdyti funkcija, kuri nėra laikoma komercinė veikla ir kurios įmonė nesiimtų vykdyti komerciniais pagrindais ar už didesnę kainą. Vykdydami specialiuosius įpareigojimus nėra nustatomi finansinės gražos rodikliai.

Vadovaujantis 2013 m. gruodžio 20 d. Nr. 4-1100 Ūkio ministro įsakymu patvirtintomis rekomendacijomis „Dėl Valstybės valdomų įmonių specialiųjų įpareigojimų nustatymo ir informacijos pateikimo rekomendacijų patvirtinimo“ ir atlikus įvertinimą bei identifikavus vyriausybės pavedimus ir teisės aktus, kuriais pavestos vykdyti funkcijos, visa VIPA veikla priskirta specialiųjų įpareigojimų vykdymui. Skatinamųjų finansinių priemonių kūrimas ir įgyvendinimas bei su tuo susijusių veiklų vykdymas.

VIPA įgyvendina skatinamąsias finansines priemones įvairiomis formomis bei įvairiais finansavimo šaltiniais, visos priemonės yra skatinamojo finansavimo priemonės, ir tai yra pagrindinė VIPA funkcija apibrėžta Nacionalinių plėtros įstaigų (NPI) įstatyme. Įgyvendinant skatinamąsias finansines priemones nėra orientuojamasi į pelną ir pelno maksimizavimą. Finansinių priemonių įgyvendinimo kainodaroje nėra skaičiuojamas pelno elementas, o gaunamas valdymo mokestis yra reglamentuotas neatsižvelgiant į kaštų ir pelno elementus ir tik iš dalies dengia patirtus kaštus.

VIPA visa veikla yra susijusi su specialiųjų įpareigojimų vykdymu, kadangi vykdoma komercinė veikla yra nereikšminga VIPA veikloje. VIPA vykdo specialiuosius įpareigojimus, pavestus teisės aktais, tai:

1. finansų inžinerijos priemonės, fondų valdytojo funkcijos;
2. energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimo bei aplinkosaugos, gamtos išteklių darnus naudojimo ir prisitaikymo prie klimato kaitos prioritetų įgyvendinimas.

## FINANSŲ INŽINERIJOS PRIEMONĖS, FONDŲ VALDYTOJO FUNKCIJOS

Pagrindinė VIPA veikla yra fondų fondo ir (ar) atskiros finansų inžinerijos bei finansinės priemonės valdytojo funkcijų atlikimas, JESSICA Kontroluojančiojo fondo, valdomo Europos investicijų banko, finansinio tarpininko funkcijų atlikimas.

**VIPA specialiuoju įpareigojimu įgyvendina:**

- finansų inžinerijos priemonės ir finansines priemones (toliau – Priemonė) (2014–2020 m. ES struktūrinių fondų finansavimo laikotarpiu);
- kitų finansinių šaltinių lėšomis finansuojamas priemonės;
- dalyvauja įgyvendinant finansines priemones kaip JESSICA Kontroluojančiojo fondo paskirta finansų tarpininkė (2007–2013 m. ES struktūrinių fondų finansavimo laikotarpiu);
- fondų fondo (toliau – Fondas arba Fondai) valdytojo funkcijas (2014–2020 m. ES struktūrinių fondų finansavimo laikotarpiu).

2009 metais buvo įsteigtas JESSICA Kontroluojantysis fondas, valdomas Europos investicijų banko. VIPA buvo paskirta finansiniu tarpininku 2013 m. pasirašius sutartis su Europos investicijų banku (EIB) dėl lengvatinių paskolų teikimo ir administravimo mokymo įstaigų studentų bendrabučių atnaujinimui bei 2013 m. pasirašius Sąlyginės paskolos sutartį su Europos Investicijų banku dėl daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) įgyvendinant JESSICA Kontroluojančiojo fondo veiklas Lietuvoje. JESSICA Kontroluojantysis fondas apskaitomas atskirai užbalansėje.

Fondo valdytojo funkcijų vykdymas būsto ir viešosios infrastruktūros objektų atnaujinimo ir energijos vartojimo efektyvumo srityse VIPA yra pavestas Vyriausybės 2015 m. rugpjūčio 5 d. nutarimu Nr. 814 „Dėl Lietuvos Respublikos investicijų įstatymo 12 straipsnio įgyvendinimo“ su vėlesniais pakeitimais. Nutarime yra numatyta, kad VIPA yra pavedama valdyti fondų fondus arba įgyvendinti finansines priemones, kai

fondų fondas nesteigiamas, būsto ir viešosios infrastruktūros objektų atnaujinimo ir energijos vartojimo efektyvumo srityse.

Atitinkamo Fondo valdytojas, finansų inžinerijos priemonės ar finansinės priemonės valdytojas atlieka šias funkcijas:

- įgyvendina investavimo strategiją, kuri yra nustatyta Fondo / Priemonės steigimo ir finansavimo sutartyje;
- įgyvendina finansines priemones tiesiogiai kaip tai nustatyta Fondo / Priemonės steigimo ir finansavimo sutartyje;
- atlieka Fondo / Priemonės lėšomis finansuojamų projektų atranką, pasirašo sutartis su galutiniais naudos gavėjais / projektų valdytojais, vykdo projektų įgyvendinimo stebėseną ir kontrolę;
- atlieka Fondo / Priemonės lėšomis paremtų projektų portfelio valdymą, administravimą;
- vykdo finansinių tarpininkų atranką, finansavimo sutarčių su jais sudarymą ir priežiūrą;
- teikia ataskaitas vadovaudamasis Finansinių priemonių taisyklių reikalavimais ir Fondo / Priemonės steigimo ir finansavimo sutarties nuostatomis;
- vykdo Fondo / Priemonės laisvų lėšų likučio valdymą pagal lždo gaires kaip tai nustatyta Fondo / Priemonės steigimo ir finansavimo sutartyje;
- tiria galutinių naudos gavėjų / projektų valdytojų pažeidimus, kaip nustatyta Finansinių priemonių taisyklėse;
- atlieka kitus veiksmus, kuriuos pagal ES teisės aktus ir Finansinių priemonių taisyklės priklauso fondų fondo ir finansinės priemonės valdytojas, siekdamas Fondo / Priemonės tikslų ir tinkamo Fondo / Priemonės valdymo;
- užtikrina, kad visą fondų fondo / finansinės priemonės įgyvendinimo laikotarpį Fondas / Priemonė atitiktų reikalavimus, nustatytus Finansinių priemonių taisyklėse bei Stebėsenos komiteto patvirtintus specialiuosius ir prioritetinius atrankos kriterijus.

Vadovaujantis atskirto fondų fondo / finansinės priemonės steigimo sutarties nuostatomis, VIPA, kaip fondo / finansinės priemonės valdytojai ir (ar) finansų tarpininkai, yra mokamas valdymo mokestis už numatytas valdymo ir (ar) administravimo veiklas. Atitinkami Fondai / Priemonės laikomi atskirais viešojo sektoriaus subjektais, jų metinė finansinė atskaitomybė ir aiškinamasis raštas rengiami vadovaujantis Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartais. VIPA finansinės ataskaitos rengiamos vadovaujantis Tarptautiniais finansinės atskaitomybės standartais. Finansinių ataskaitų duomenys yra skelbiami VIPA internetiniame tinklapyje. Pagrindiniai veiklos rodikliai, susiję su specialiojo įsipareigojimo vykdymu, yra numatyti strateginiuose tiksluose, kurių tikslai ir matavimo rodikliai yra atskleidžiami šioje VIPA Veiklos ataskaitos (Metinio pranešimo) dalyje „2020 m. strateginiai tikslai ir jų matavimo rodikliai“.

Specialusis įpareigojimas	Specialiojo įpareigojimo paskirtis	Specialiojo įpareigojimo finansavimo šaltinis	Specialiojo įpareigojimo (finansinės priemonės, fondo dydis), mln. EUR	Specialiojo įpareigojimo (finansinės priemonės, fondo) administruojama dalis, mln. EUR	Specialiojo įpareigojimo (finansinės priemonės, fondo) balansinis turtas 2020 m. gruodžio 31 d., mln. EUR	Specialiojo įpareigojimo (finansinės priemonės, fondo) pajamos 2020 m., mln. EUR	Specialiojo įpareigojimo (finansinės priemonės, fondo) pajamos 2019 m., mln. EUR
Energijos efektyvumo fondas (ENEF)	Paskolos viešiesiems pastatams ir gatvių apšvietimui	Europos regioninės plėtros fondas	79,65	19,01	18,39	0,11	0,10
JESSICA Kontroluojantysis fondas	Paskolos daugiabučių namų pastatų modernizavimui	Europos investicijų bankas	11,74	11,74	23,54	0,52	0,30
	Paskolos aukštųjų mokyklų bei profesinio mokymo įstaigų bendrabučių atnaujinimui (modernizavimui)		29,78	29,78		0,14	0,15
Daugiabučių namų atnaujinimo modernizavimo fondas (DNMF)	Paskolos daugiabučių namų pastatų modernizavimui	Europos Rekonstrukcijos ir plėtros Banko (ERPB) paskola	50,00	50,00	190,71	3,74	1,61
		Europos regioninės plėtros fondas	74,00	74,00			
		Valstybės perskolinama paskola – Vyriausybės žaliosios obligacijos	68,00	68,00			
		Valstybės perskolinama paskola – Centrinio Europos banko paskola	100,00	40,00			
Savivaldybių pastatų fondas (SPF)	Paskolos savivaldybių viešųjų pastatų atnaujinimui	Europos regioninės plėtros fondas	17,27	4,32	4,05	0,09	0,04
Kultūros paveldo fondas (KPF)	Paskolos kultūrinių objektų atnaujinimui	Europos regioninės plėtros fondas	5,21	2,61	2,55	0,01	0,01
Vandentvarkos fondas (VF)	Paskolos geriamojo vandens ir nuotekų tinklų įrengimui	Sanglaudos fondas	30,00	7,50	7,56	0,04	0,03
Iš viso:			<b>465,65</b>	<b>306,96</b>	<b>246,79</b>	<b>4,65</b>	<b>2,24</b>

# ENERGIJOS EFEKTYVUMO IR ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ ENERGIJOS GAMYBOS IR NAUDOJIMO SKATINIMO BEI APLINKOSAUGOS, GAMTOS IŠTEKLIŲ DARNUS NAUDOJIMO IR PRISITAIKYMO PRIE KLIMATO KAITOS PRIORITETŲ ĮGYVENDINIMAS

Be pagrindinės VIPA veiklos, susijusios su finansų tarpininko ir fondų valdytojo funkcijų atlikimu, VIPA vykdo priskirtą funkciją įgyvendinti 2014–2020 metų ES fondų investicijų veiksmų programos 4 prioriteto „Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ 04.3.1-VIPA-V-101 ir 04.3.1-VIPA-T-113 priemonės ir 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ 05.3.2-VIPA-T-024 priemonę. Atsižvelgiant į tai, kad šio specialaus įsipareigojimo vykdymas yra siaura funkcija, VIPA finansinėje atskaitomybėje nėra išskirtas šios veiklos rezultatas, susijęs su pelno/nuostolio atskleidimu, kadangi aukščiau minėtų priemonių tinkamam įgyvendinimui patirtos išlaidos yra kompensuojamos 2014–2020 m. ES techninės paramos lėšomis (projekto Nr. 11.0.1-CPVA-V-201-01-0012 „Veiksmų programos administravimas“).

Įgyvendinančiosios institucijos funkcijos vykdymas VIPA yra pavestas Vyriausybės 2014 m. birželio 4 d. nutarimu Nr. 528 „Dėl atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programą“ bei atitinkamų priemonių, finansuojamų iš Europos Sąjungos fondų, finansavimo sąlygų aprašuose. Projektas Nr. 11.0.1-CPVA-V-201-01-0012 „Veiksmų programos administravimas“ skirtas užtikrinti efektyvų ES struktūrinių fondų lėšų administravimą. Šiuo projektu finansuojamos su VIPA pavestų ES struktūrinių fondų lėšų administravimo funkcijų vykdymu susijusios išlaidos, kurios numatytas Techninės paramos administravimo taisyklėse, patvirtintose Finansų ministro 2014 m. spalio 28 d. įsakymu Nr. 1K-337 „Dėl Techninės paramos administravimo taisyklių patvirtinimo“.

VIPA įgyvendina iš viso du 2014–2020 metų finansavimo periodo techninės paramos projektus – aukščiau minėtą ir projektą Nr. 12.0.1-CPVA-V-202-01-0015 „Informavimas apie veiksmų programą“.

Informavimo apie veiksmų programą projektas skirtas užtikrinti efektyvų visuomenės grupių informavimą apie veiksmų programos teikiamas galimybes gauti ES finansavimą, reikalavimus, įgyvendinamų ir įgyvendintų projektų rezultatus, šių projektų teikiamą naudą ir kuriamą pridėtinę vertę. Projektu finansuojamos su VIPA pavestų visuomenės informavimo apie Europos Sąjungos investicijas funkcijų vykdymu susijusios išlaidos, numatytos Techninės paramos administravimo taisyklėse, patvirtintose Finansų ministro 2014 m. spalio 28 d. įsakymu Nr. 1K-337 „Dėl Techninės paramos administravimo taisyklių patvirtinimo“.

Detalesnė informacija apie VIPA priskirtas administruoti priemones:

- 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ 05.3.2-VIPA-T-024 priemonės tikslas – padidinti nuotekų tvarkymo paslaugų prieinamumą ir sistemos efektyvumą aglomeracijose, kuriose susidaro 2000 ir daugiau gyventojų ekvivalentų atitinkanti apkrova. Remiamos veiklos – centralizuotųjų nuotekų surinkimo sistemų įrengimas ir (arba) nuotekų išleidimo tinklų tiesimas. Galimi pareiškėjai – Geriamojo vandens tiekėjai ir nuotekų tvarkytojai. ES fondų lėšų suma – 15 426 712,31 EUR. Projektai yra bendrai finansuojami pagal priemonę Nr. 05.3.2-VIPA-T-024 ir priemonę Nr. 05.3.2-FM-F-015 „Vandentvarkos fondas“. Iki 70 procentų dalis arba iki 90 procentų dalis (taikoma, kai pareiškėjas investuoja kitos savivaldybės teritorijoje) yra finansuojama gražinamosios subsidijos lėšomis, atitinkamai iki 30 procentų dalis arba 10 procentų dalis finansuojama paskola Vandentvarkos fondo lėšomis. Gražinamoji subsidija nebus gražinama, jeigu bus pasiekti numatyti projekto stebėsenos rodikliai, apie kuriuos pateikta detalesnė informacija aprašo VII skyriuje. Nuoroda į projektų finansavimo sąlygų aprašą:

<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/242861b2522311e98bc2ba0c0453c004/asr>

- 4 prioriteto „Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ 04.3.1-VIPA-V-101 priemonė „Valstybei nuosavybės teise priklausančių pastatų atnaujinimas“ ir 04.3.1-VIPA-T-113 priemonė „Valstybei nuosavybės teise priklausančių pastatų atnaujinimas (II)“. Iš viso projektams įgyvendinti skirta iki 74 mln. EUR. Pagal 04.3.1-VIPA-T-113 priemonę „Valstybei nuosavybės teise priklausančių pastatų atnaujinimas (II)“ remiamos veiklos:
- Valstybei priklausančių viešųjų pastatų atnaujinimas ir jų inžinerinių sistemų fizinių ir energetinių savybių pagerinimas, didinant energijos vartojimo efektyvumą. Pagal šį punktą tai yra biudžetinės įstaigos (muziejai, policijos komisariatai ir pan.), kuriems taikomas 100 procentų kompensavimas gražinamosios subsidijos lėšomis.

- Valstybei arba viešosioms įstaigoms, kurių savininkas yra valstybė, priklausančių viešųjų pastatų atnaujinimas ir jų inžinerinių sistemų fizinių ir energetinių savybių pagerinimas, didinant energijos vartojimo efektyvumą, kuomet dalį investicijų numatoma finansuoti pagal 04.3.1-FM-F-105 priemonę „Energijos vartojimo efektyvumo didinimas viešojoje infrastruktūroje“. Pagal šį punktą tai yra kitos valstybės įstaigos (ligoninės, universitetai ir pan.), kuriems taikomas iki 70 procentų finansavimas gražinamosios subsidijos lėšomis ir likusi dalis yra finansuojama ENEF paskolos dalimi.
- Nuoroda į 04.3.1-VIPA-T-113 priemonės aprašą:

<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/18f5c0008ac111e8aa33fe8f0fea665f/asr>

Pagal 04.3.1-VIPA-V-101 priemonę „Valstybei nuosavybės teise priklausančių pastatų atnaujinimas“ remiama veikla – valstybei nuosavybės teise priklausančių šildomų ir (arba) vėsinamų viešųjų pastatų atnaujinimas, didinant energijos vartojimo efektyvumą. Nuoroda į projektų finansavimo sąlygų aprašą:

<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalActEditions/lt/TAD/2bc56d2042ed11e68f45bcf65e0a17ee>

VIPA atlieka visas įgyvendinančiai institucijai priskirtas funkcijas, kurios numatytos Vyriausybės 2014 m. birželio 4 d. nutarimo Nr. 528 „Dėl atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programą“ Ketvirtame skirsnyje.

Specialusis įpareigojimas	Specialiojo įpareigojimo paskirtis	Specialiojo įpareigojimo finansavimo šaltinis	Lėšos skirtos specialiojo įpareigojimo vykdymui 2020 m., mln. EUR	Panaudotos lėšos specialiojo įpareigojimo vykdymui 2020 m., mln. EUR	Lėšos skirtos specialiojo įpareigojimo vykdymui 2019 m., mln. EUR	Panaudotos lėšos specialiojo įpareigojimo vykdymui 2019 m., mln. EUR
Energijos efektyvumo ir atsinaujančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimo bei aplinkosaugos, gamtos išteklių darnus naudojimo ir prisitaikymo prie klimato kaitos prioritetų įgyvendinimas	Projektų administravimas	Techninės paramos lėšos	0,29	0,29	0,21	0,20

Pagrindiniai veiklos rodikliai, susiję su specialiojo įsipareigojimo vykdymu yra numatyti priemonių aprašuose. Priemonei „Valstybei nuosavybės teise priklausančių pastatų atnaujinimas“ Nr. 04.3.1-VIPA-V-101 nustatyti siekiami rodikliai:

[https://www.esinvesticijos.lt/lt//finansavimas/patvirtintos\\_priemones/valstybei-nuosavybes-teise-priklausanciu-pastatu-atnaujinimas](https://www.esinvesticijos.lt/lt//finansavimas/patvirtintos_priemones/valstybei-nuosavybes-teise-priklausanciu-pastatu-atnaujinimas)

Priemonei „Valstybei nuosavybės teise priklausančių pastatų atnaujinimas II“ Nr. 04.3.1-VIPA-T-113 nustatyti siekiami rodikliai:

[https://www.esinvesticijos.lt/lt//finansavimas/patvirtintos\\_priemones/valstybei-nuosavybes-teise-priklausanciu-pastatu-atnaujinimas-ii](https://www.esinvesticijos.lt/lt//finansavimas/patvirtintos_priemones/valstybei-nuosavybes-teise-priklausanciu-pastatu-atnaujinimas-ii)

Priemonei „Nuotekų surinkimo tinklų plėtra“ Nr. 05.3.2-VIPA-T-024 nustatyti siekiami rodikliai:

<http://strukturiniaiifondai.lt/lt/dokumentai/priemones-nr-05-3-2-vipa-t-024-nuoteku-surinkimo-tinklu-pletra-igyvendinimo-plano-projektas>

VIPA finansiniai veiklos rezultatai yra atskleidžiami ir analizuojami sekančiose VIPA Veiklos ataskaitos (metinio pranešimo) dalyse.

# INFORMACIJA APIE FINANSINIUS RODIKLIUS

## Pagrindiniai VIPA 2018–2020 m. finansiniai rodikliai

	2020 m.	2019 m.	2018 m.
Pardavimo pajamos, EUR	3 157 817	2 241 343	1 629 305
Grynasis pelnas (nuostoliai), EUR	776 238	257 794	69 633
Pelnas prieš palūkanas, mokesčius, nusidėvėjimą bei amortizaciją (EBITDA), mln. EUR	1 084 947	469 361	154 840
EBITDA pelningumo koeficientas (EBITDA pelnas/pardavimo pajamos)	0,34	0,21	0,1
Įstatinis kapitalas, EUR	11 001 151	11 001 151	2 001 136
Nuosavo kapitalo vidurkis, EUR	11 830 651	7 056 401	2 806 418
Nuosavo kapitalo grąža (ROE), proc.	6,56	3,65	2,48
Pelnas (nuostoliai) tenkantys vienai akcijai, EUR	2,04	0,68	1,01
Akcijų skaičius	379 874	379 874	69 100
Investicijos (į ilgalaikį turtą), EUR	108 286	101 588	63 725
Darbuotojų skaičius laikotarpio pabaigoje	62	55	51

## INVESTICIJOS

Per 2020 m. VIPA investicijos į ilgalaikį materialų ir nematerialų turtą sudarė 108 286 EUR. VIPA nevykdo investicijų, kurios būtų priskirtos investiciniams projektams ir neplanuoja ateityje vykdyti tokių projektų. VIPA investicijos į ilgalaikį turtą skirtos tik turimam ilgalaikiam turtui (programinei įrangai, kompiuterinei technikai, baldams ir pan.) pakeisti kitu analogiškos rūšies turtu, jo atnaujinimui ir papildymui. Nuo 2019 m. sausio 1 d. VIPA ilgalaikis turtas padidėjo dėl 16 TFAS taikymo administracinių patalpų ir tarnybinio automobilio nuomos sutartims (teisės į nuomojamą turtą).

VIPA 2020 m. balandžio–gegužės mėn. laisvas nuosavo kapitalo lėšas (3 653 703 EUR) investavo į Vyriausybės vertybinius popierius. 2020 m. gruodžio 31 d. investicijų portfelis, įvertinus rinkos vertę, padidėjo 41 664 EUR.

## TURTAS

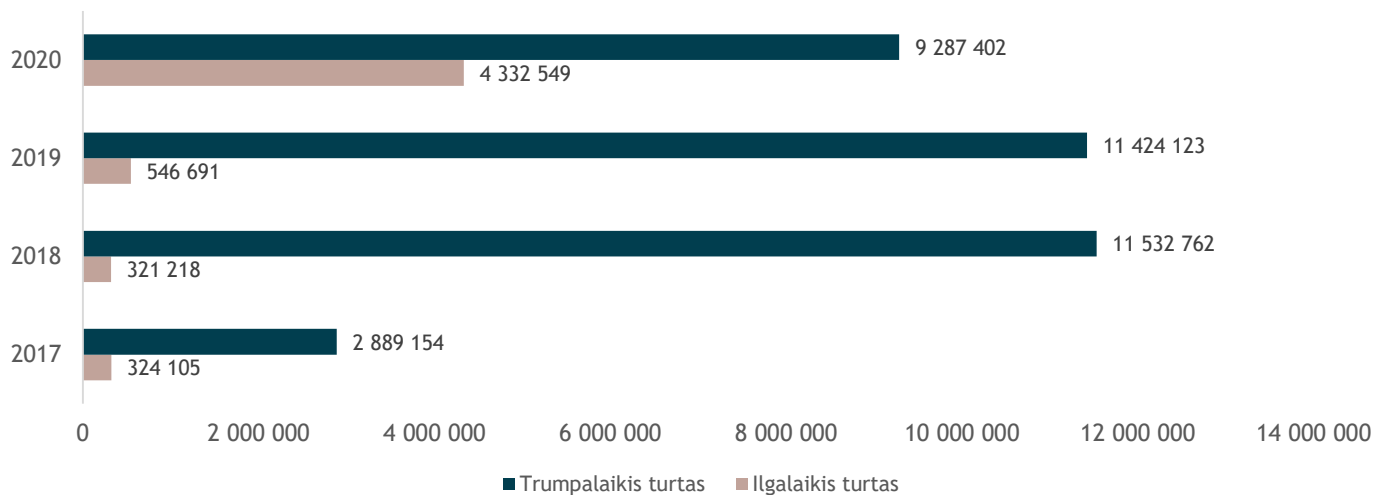
2018 m. VIPA trumpalaikis turtas padidėjo, kai Finansų ministerija pervedė 9 000 015 EUR – papildomą įnašą įstatiniam kapitalui didinti. Įstatinis kapitalas buvo padidintas 2019 m. II ketvirtį. Šis įstatinio kapitalo padidinimas leidžia VIPA toliau sėkmingai vystyti naujus viešosios infrastruktūros ir viešojo intereso projektų finansavimo produktus Lietuvoje. 2020 m. liepos mėn. VIPA išmokėjo pirmąją paskolą UAB „Saulės gražos parkai“ iš nuosavo kapitalo lėšų, bendra išmokėta suma 2020 m. gruodžio 31 d. – 900 000 EUR.

Nuo 2020 m. II ketvirčio pasikeitė VIPA ilgalaikio ir trumpalaikio turto struktūra. 2019 m. įstatinio kapitalo lėšos buvo apskaitytos trumpalaikių investicijų straipsnyje, nes, siekiant išvengti neigiamo bankų sąskaitų likučio apmokestinimo, VIPA sudarė terminuoto indelio sutartis su AB Šiaulių banku (500 000 EUR suma laikoma indėlyje iki 2021 01 07; 999 000 EUR suma iki 2021 02 20). Kita įstatinio kapitalo lėšų dalis buvo investuota į Vyriausybės vertybinius popierius, kurie buvo apskaityti ilgalaikio finansinio turto straipsnyje. Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje Vyriausybės vertybinių popierių rinkos vertė sudarė 3 695 369 EUR.

VIPA, vadovaudamasi 16 TFAS nuostatomis, administracinių patalpų ir automobilio nuomos sutartis nuo 2019 m. apskaito ilgalaikio turto straipsnyje, tai lėmė ilgalaikio turto padidėjimą nuo 2019 m. IV ketvirčio.



Pav. Nr. 31. VIPA turto dinamika EUR 2017–2020 m.



## ĮSIPAREIGOJIMAI

Lyginant su trumpalaikiais įsipareigojimais, VIPA ilgalaikiai įsipareigojimai sudaro nežymią dalį. VIPA ilgalaikius įsipareigojimus sudaro pensijų ir panašių įsipareigojimų atidėjiniai bei, vadovaujantis 16 TFAS nuostatomis, nuo 2019 m. IV ketvirčio įtraukti ir įsipareigojimai pagal nebaigtas vykdyti sutartis, t. y., mokėtinos sumos už administracinių patalpų ir automobilio nuomą. Dėl šios priežasties 2019 m. IV ketvirčio pabaigoje pastebimas ilgalaikių įsipareigojimų padidėjimas. Kadangi administracinių patalpų nuomos sutarties pabaiga yra 2021 m., likusi ilgalaikių įsipareigojimų dalis 2020 m. pabaigoje perkelta į trumpalaikius įsipareigojimus. Tarnybinio automobilio nauja nuomos sutartis sudaryta 2020 m. IV ketvirtį. Minėti įsipareigojimai bus apskaityti, gavus automobilį.

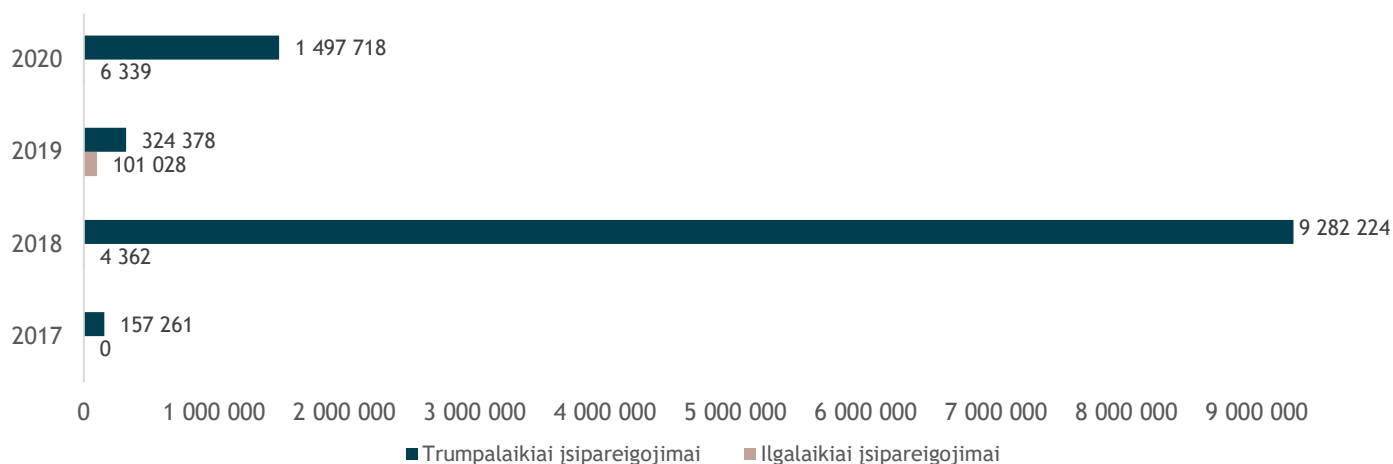
Trumpalaikiai įsipareigojimai ataskaitinio laikotarpio pabaigoje padidėjo dėl gautų lėšų akcinio kapitalo didinimui. Lietuvos valstybė įsipareigojo investuoti iki 20 mln. EUR įsigyjant Trijų jūrų iniciatyvos investicinio fondo (3SI) A klasės akcijų ir įgyvendinti valstybės, kaip vienos iš Trijų jūrų iniciatyvos investicinio fondo akcininkų, turtines ir neturtines teises bei pareigas. Šiam tikslui Vyriausybė 2020 m. lapkričio 25 d. nutarimu Nr. 1323 padidino VIPA įstatinį kapitalą 19 999 979 EUR. Įstatinio kapitalo didinimui lėšos skiriamos du kartus, pirmoji lėšų dalis įstatinio kapitalo didinimui (999 989 EUR) buvo gauta 2020 m. gruodžio 16 d. 2020 m. ši suma registruota trumpalaikių įsipareigojimų straipsnyje, o 2021 m. pradžioje, įregistravus VĮ Registrų centre įstatinio kapitalo didinimą, šios lėšos yra perkeliamos į nuosavo kapitalo straipsnį.

2020 m. trumpalaikių įsipareigojimų padidėjimą įtakojo ir įsipareigojimai susiję su darbo santykiais (atostogų kaupiniai), sukauptos sąnaudos (mokėtinos sumos už audito, elektroninio parašo paslaugas), pelno mokesčio įsipareigojimai.

VIPA trumpalaikiai įsipareigojimai nuo 2018 m. iki 2019 m. II ketvirčio buvo didesni, kadangi Finansų ministerijos pervestos lėšos įstatiniam kapitalui didinti iš pradžių buvo apskaitytos kaip trumpalaikiai įsipareigojimai, 2019 m. II ketvirtį šios lėšos buvo perkeltos į įstatinio kapitalo straipsnį.

Dėl įstatinio kapitalo didinimo įsipareigojimų, kurie iš pradžių yra apskaitomi trumpalaikių įsipareigojimų straipsnyje, stebimas trumpalaikių įsipareigojimų padidėjimas 2018 m. ir 2020 m.

Pav. Nr. 32. VIPA įsipareigojimai 2017–2020 m., tūkst. EUR



Finansiniai likvidumo ir skolos rodikliai

Likvidumo rodikliai	2020 m.	2019 m.	2018 m.
Bendrasis likvidumo koeficientas	6,2	35,2	1,2
Trumpalaikis turtas	9 287 402	11 424 123	11 532 762
Trumpalaikės skolos	1 497 718	324 378	9 282 224
Kritinio likvidumo koeficientas	6,2	35,2	1,2
Trumpalaikis turtas	9 287 402	11 424 123	11 532 762
Trumpalaikės skolos	1 497 718	324 378	9 282 224
Atsargos	0	0	7 044
Skolos – nuosavybės koeficientas	0,13	0,06	0,3
Skolos (ilgalaikiai ir trumpalaikiai įsipareigojimai)	1 504 057	425 406	9 286 586
Nuosavo kapitalo vidurkis	11 830 651	7 056 401	2 806 418

Sumažėjus trumpalaikiam turtui bei padidėjus trumpalaikėms skoloms, susijusioms su įstatinio kapitalo padidiniu, VIPA 2020 m. bendrojo bei kritinio likvidumo koeficientai sumažėjo lyginant su ankstesniais metais. Likvidumo rodiklių sumažėjimą lėmė ir tai, kad padidėjo trumpalaikės skolos, susijusios su gautomis lėšomis įstatinio kapitalo didinimui, su padidėjusiomis sukauptomis sąnaudomis (audito paslaugų sąnaudos), su pelno mokesčio įsipareigojimais bei ateinančių laikotarpių pajamomis (gautinos palūkanos bei sutarties sudarymo mokestis).

Trumpalaikio turto sumažėjimą lėmė tai, kad dalis trumpalaikio turto lėšų buvo investuota į Vyriausybės vertybinius popierius, kurie apskaitomi ilgalaikio finansinio turto straipsnyje.

VIPA trumpalaikis turtas viršija trumpalaikius įsipareigojimus, todėl įmonė yra pajėgi vykdyti trumpalaikius įsipareigojimus. VIPA atsargos 2018 m. sudarė labai neženklų trumpalaikio turto dalį, o 2019 m. ir 2020 m. VIPA atsargų likučio neturėjo. VIPA atsargas sudaro raštinės reikmenys, kuras tarnybinei transporto priemonei, mažavertis inventorių. Likutinė atsargų vertė 2020 m. ir 2019 m. pabaigoje yra lygi nuliui, nes įsigijimai sutampa su nurašymais per laikotarpį. Nesant atsargoms, bendrojo ir kritinio likvidumo koeficientai sutampa.

Skolos-nuosavybės koeficiento reikšmėms ir jų pokyčiams didelę įtaką daro VIPA įstatinio kapitalo padidiniai, kurie iš pradžių apskaitomi trumpalaikių įsipareigojimų straipsnyje, tai padidina trumpalaikių įsipareigojimų reikšmes, kurios lemia didesnę skolos-nuosavybės santykį. Kadangi VIPA nuosavas kapitalas yra didinamas, įsipareigojimai yra palyginti nedideli (kadangi VIPA neturi ilgalaikių finansinių skolų ar panašių įsipareigojimų, o jos veikla yra finansuojama nuosavomis apyvartinėmis lėšomis), nepaisant laikino įstatinio kapitalo apskaitymo trumpalaikių įsipareigojimų straipsnyje, skolos-nuosavybės koeficiento reikšmės yra vertinamos teigiamai.

## Finansiniai pelningumo ir apyvartumo rodikliai

Pelningumo ir apyvartumo rodikliai	2020 m.	2019 m.	2018 m.
<b>PELNINGUMO RODIKLIAI</b>			
Bendrasis pelningumas	71 %	66 %	56 %
Pardavimo pajamos	3 157 817	2 241 343	1 629 305
Pardavimų savikaina	(903 056)	(769 363)	(717 142)
Grynasis pelningumas	25 %	12 %	4 %
Pardavimo pajamos	3 157 817	2 241 343	1 629 305
Grynasis pelnas	776 238	257 794	69 633
<b>APYVARTUMO RODIKLIAI</b>			
Turto apyvartumas	0,23	0,19	0,14
Pardavimo pajamos	3 157 817	2 241 343	1 629 305
Turtas	13 619 951	11 970 814	11 853 980

Bendrasis pelningumo rodiklis 2020 m., lyginant su ankstesniu ataskaitiniu laikotarpiu, padidėjo nuo 66 proc. iki 71 proc. Plečiantis veiklai patiriamos didesnės sąnaudos, susijusios su darbuotojų skaičiaus augimu, todėl didėja ir pardavimų savikainos rodiklis, tačiau savikainos padidėjimas (17 proc.), lyginant su ankstesniais metais, pelningumo rodikliams neigiamos įtakos nedaro, kadangi pastebimas žymus pajamų augimas (41 proc. padidėjimas lyginant 2020 m. su 2019 m.).

VIPA, siekdama aukštesnių pelningumo rodiklių, plečia savo veiklą ir aktyviai investuoja į naujas iniciatyvas, tokias kaip paskolų teikimas iš įstatinio kapitalo lėšų, Vandentvarkos fondo lėšų. Planuojamas Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programos apimčių augimas (Valstybės perskolinamos, Europos rekonstrukcijos ir plėtros banko paskolos ir kt.), numatomas aktyvesnis viešosios infrastruktūros atnaujinimo (modernizavimo) programų įgyvendinimas. Planuojama didinti išmokėjimų srautus pagal įgyvendinamas Energijos efektyvumo, Kultūros paveldo, Savivaldybių pastatų fondų veiklas, vertinamos paraiškos infrastruktūros plėtros projektams iš VIPA kapitalo lėšų.

Vertinant VIPA turto apyvartumo rodiklio dinamiką, pastebima, kad turto apyvartumas, lyginant 2020 m. su 2019 m., padidėjo – nuo 0,19 iki 0,23. Šį padidėjimą lėmė VIPA ilgalaikio turto bei pajamų augimas.

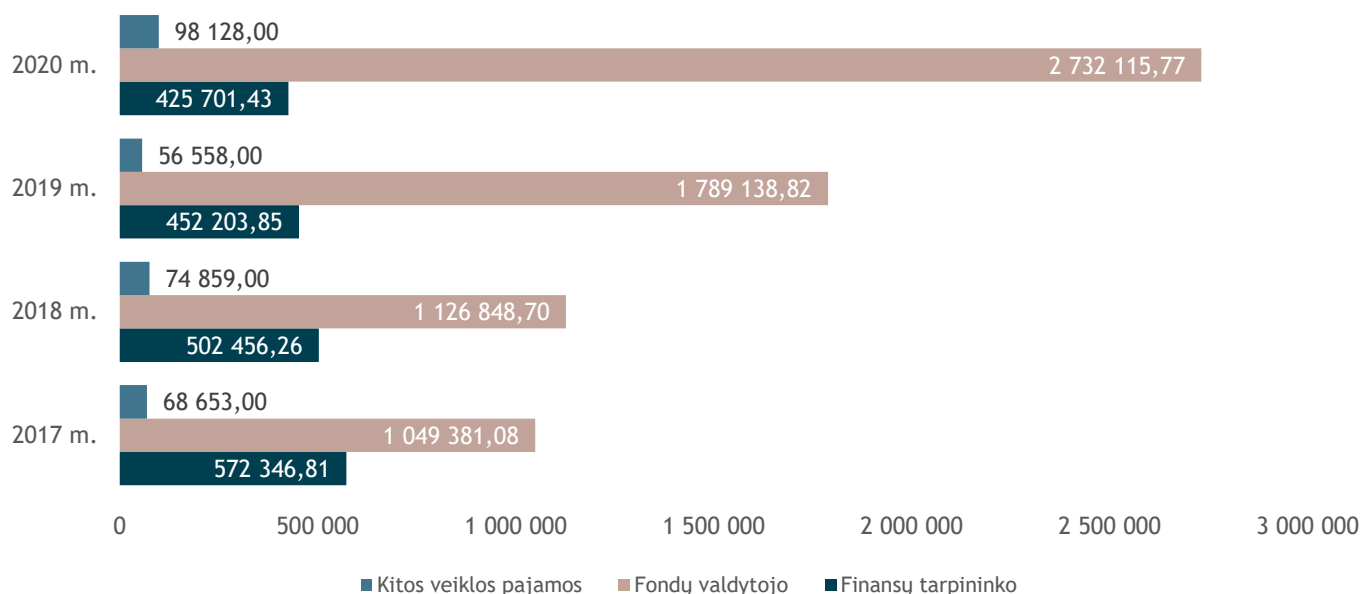
## PAJAMOS

2020 m. VIPA uždirbo 3.255.945 EUR pajamų. Didžiąją dalį (96,99 proc.) uždirbtų pajamų 3 157 817 EUR sudaro valdymo mokestis už:

- Finansų tarpininko funkcijų atlikimą įgyvendinant aukštųjų mokyklų ir profesinio mokymo įstaigų bendrabučių ir daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programų įgyvendinimą;
- Daugiabučių namų modernizavimo fondo valdytojo funkcijų atlikimą;
- Vandentvarkos fondo valdytojo funkcijų atlikimą;
- Energijos efektyvumo fondo valdytojo funkcijų atlikimą;
- Savivaldybių pastatų atnaujinimo fondo valdytojo funkcijų atlikimą;
- Kultūros paveldo fondo valdytojo funkcijų atlikimą.

Kitos veiklos pajamos – darbo vietų nuoma EEFP (pagal Darbdavių susitarimą dėl pareigų vykdymo pagal darbo sutartį keliems darbdaviams) 7 133 EUR, EEFP steigimo išlaidų kompensavimas – 19 945 EUR. Kitos finansinės investicinės pajamos 9 381 EUR – palūkanos už indėlius, investicinės veiklos pajamos 3 216 EUR – palūkanos už Vyriausybės vertybinius popierius, investicijų rinkos vertės padidėjimas 41 667 EUR – vertybinių popierių perkainavimo rinkos verte – pelnas, baudų ir delspinigių pajamos – 3 354 EUR, palūkanų pajamos už suteiktą paskolą UAB „Saulės gražos parkai“ finansuojamą VIPA įstatinio kapitalo lėšomis – 12 308 EUR, sutarties sudarymo ir keitimo mokestis – 1 124 EUR.

Pav. Nr. 33. VIPA pajamos pagal veiklas 2017–2020 m. EUR



Didžiausią VIPA uždibamų pajamų dalį (96,99 proc.) sudaro valdymo mokesčio, uždibto atliekant finansų tarpininko ir fondų valdytojo funkcijas, pajamos.

Uždibamos pajamos, atliekant JESSICA Kontroliuojančiojo fondo finansinio tarpininko funkcijas, nuo 2016 m. mažėja dėl to, kad yra galutinai išmokėtos lėšos paskoloms pagal paskolų sutartis, taip pat dėl paskolų portfelio dydžio mažėjimo, kurį lemia grįžusios lėšos iš galutinių naudos gavėjų. Aukštųjų mokyklų ir profesinio mokymo įstaigų bendrabučių atnaujinimo paskolų atveju VIPA gauna 1 proc. dydžio pajamas nuo iš Europos investicijų banko (EIB) gautos, bet negrąžintos paskolos, tačiau kiekvienais metais VIPA atsiskaito su EIB už praėjusius ataskaitinius metus ir grąžina dalį paskolos, dėl šios priežasties mažėja VIPA pajamos, uždibamos vadovaujantis šiuo punktu.

Daugiausia pajamų VIPA uždiba atlikdama fondų valdytojo funkcijas. Didžiąją pajamų dalį VIPA uždiba už daugiabučių namų modernizavimo fondo (DNMF) valdymą. Bazinis atlygis už DNMF valdymą išlieka pastovus, nes skaičiuojamas nuo pastoviosios gauto įnašo dalies, o veiklos rezultatais grindžiamas atlygis priklauso nuo paskolų portfelio, kuris 2017 m. buvo didžiausias, kadangi buvo pasiekti didžiausi išmokėjimų srutai, o grįžusios lėšos sudarė nežymią dalį. Vėliau pastebimas pajamų mažėjimas, kadangi sumažėjus išmokėjimų srutam ir grįžtant vis daugiau paskolos lėšų iš naudos gavėjų, paskolų portfelio dydis mažėja. Papildomai pritrauktos lėšos DNMF veiklai plėtoti lemia VIPA valdomo paskolų portfelio dydį, kurio administravimas leidžia uždibti didesnes pajamas.

2018 m. balandžio 30 d. VIPA pasirašė paskolos sutartį su Finansų ministerija, kuria vadovaujantis, Ministerija įsipareigoja suteikti 68 mln. EUR paskolą valstybės investicijų projektui „Daugiabučių namų modernizavimo fondas“ (DNMF). Iki ataskaitinio laikotarpio pabaigos iš Ministerijos gautas visas įnašas – 68 mln. EUR, išmokėtų paskolų suma iki 2020 m. pabaigos buvo 63,25 mln. EUR.

2019 m. rugsėjo 4 d. VIPA pasirašė paskolos sutartį su Finansų ministerija, kuria vadovaujantis, Ministerija įsipareigoja suteikti iki 100 mln. EUR paskolą valstybės investicijų projektui „Daugiabučių namų modernizavimo fondas“ (DNMF). Iki 2020 m. pabaigos iš Ministerijos gauta įnašo dalis – 40 mln. EUR, išmokėtų paskolų suma iki 2020 m. pabaigos buvo 36,9 mln. EUR.

Nuo 2020 m. II ketvirčio išskirtas pradinis bazinis valdymo mokesčio atlygis už prisiimtus įsipareigojimus naujiems finansuojamiems DNMF projektams. Iki sutarties pasirašymo finansavimo šaltinis nėra priskiriamas, todėl yra laikoma, kad pradinis bazinis valdymo mokesčio atlygis už prisiimtus įsipareigojimus daugiabučių modernizavimo projektams finansuoti yra bendros pajamos už DNMF valdymą.

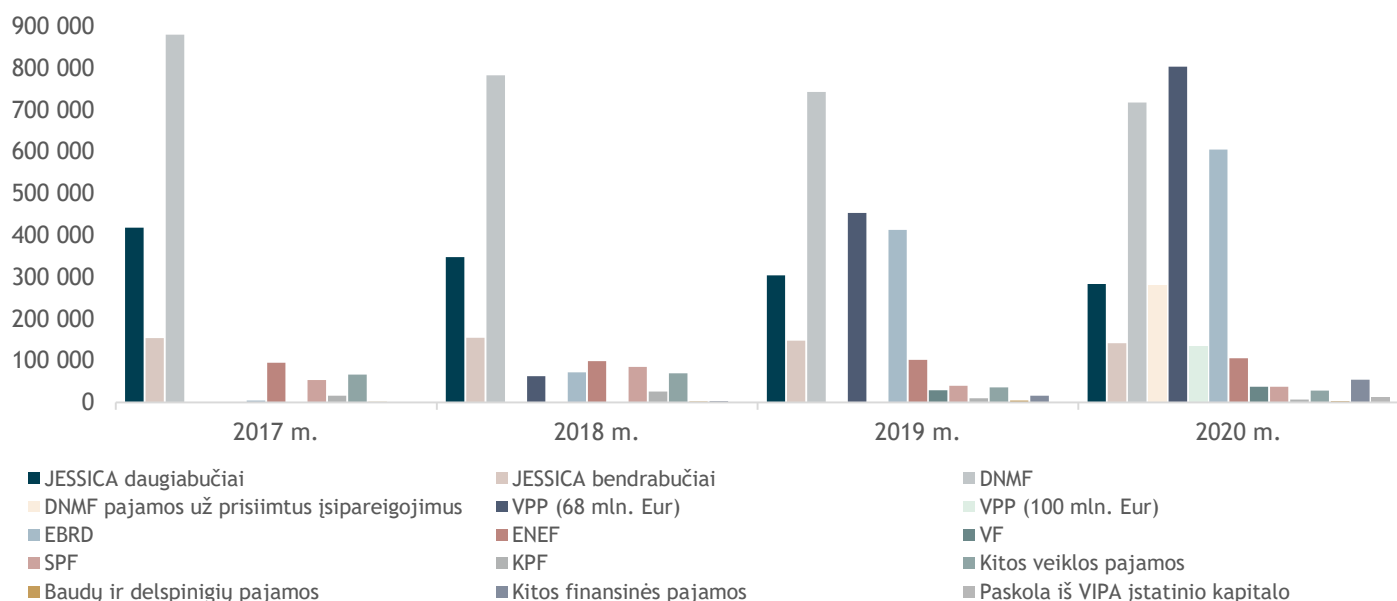
SPF ir KPF valdymo pajamų dydžio sumažėjimą nuo 2019 m. III ketvirčio lėmė Fondų fondų steigimo sutartyse numatytas punktas, pagal kurį VIPA bazinis atlygis praėjus 24 mėnesiams nuo sutarties pasirašymo dienos sumažėja nuo 1 proc. iki 0,5 proc. VIPA 2020–2023 m. strateginio plano pajamų prognozėje numatyta, kad VIPA už SPF ir KPF valdymą ateityje planuoja uždibti daugiau pajamų, nes planuojama gauti papildomus įnašus į fondus ir planuojama, kad VIPA papildomai išmokės programos įnašų atrinktam finansų tarpininkui AB Šiaulių bankui. Taip pat planuojama, kad, užbaigus projektus, bus įgyvendinti stebėsenos rodikliai, kurių reikšmės daro įtaką veiklos rezultatais grįžtam valdymo mokesčio atlygio dydžiui.

Daugėja ENEF išmokėjimų centrinės valdžios viešųjų pastatų modernizavimui, tačiau valdymo mokesčio atlygis išlieka pastovus dėl nepasiektų stebėsenos rodiklių, kurių rezultatas lemia veiklos rezultatais grįsto valdymo mokesčio atlygio dydį. Ateityje, užsibaigus projektams, planuojama, kad Fondų fondo steigimo sutartyje numatyti stebėsenos rodikliai bus pasiekti, todėl už ENEF valdymą planuojamas VIPA pajamų augimas.

Nuo 2019 m. pradžios pastebimas teigiamas pajamų prieaugis administruojant Valstybės perskolinamą paskolą bei ERPB paskolą. Pajamos žymiai padidėjo ne tik padidėjus išmokėjimų srautams, bet ir dėl papildytos valdymo mokesčio skaičiavimo metodikos, pagal kurią VIPA priklauso pradinis bazinis 0,25 proc. valdymo mokesčio dydis, skaičiuojamas ir mokamas nuo 75 proc. sumos, dėl kurios VIPA yra prisiėmusi įsipareigojimus.

Vandentvarkos fondo pajamos pradėtos uždirbti nuo 2019 m., ateityje planuojama, kad už šio fondo valdymą VIPA uždirbs daugiau pajamų dėl didėjančio išmokėjimų pagal paskolų sutartis srauto bei gavus papildomas įnašą į fondą dalis. Veiklos rezultatais grįstą atlygį už Vandentvarkos fondo valdymą taip pat lemia stebėsenos rodiklių, numatytų Fondo sutartyje, įgyvendinimas. Planuojama, kad užsibaigus projektams, bus pasiekti stebėsenos rodikliai ir VIPA uždirbs daugiau pajamų už Vandentvarkos fondo valdymą.

Pav. Nr. 34. VIPA pajamos pagal veiklas 2017–2020 m. EUR

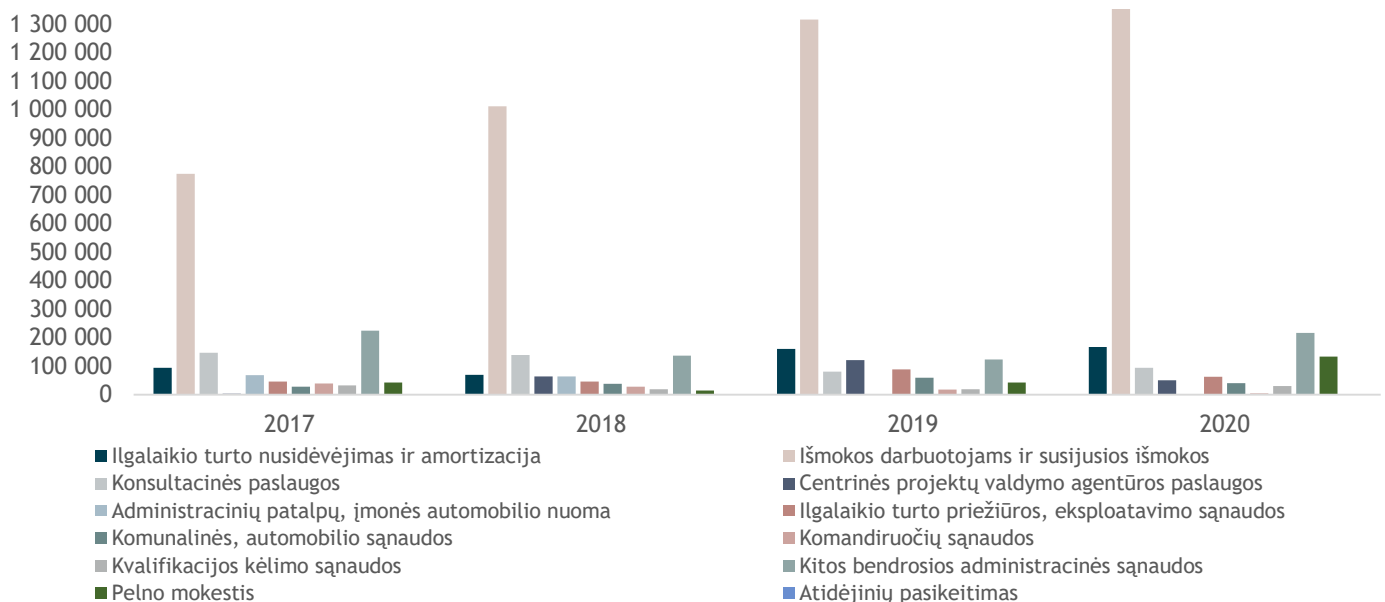


## VEIKLOS SĄNAUDOS

Per 2020 m. VIPA, vykdydama savo veiklą, patyrė 2 479 707 EUR sąnaudų, įvertinus gautą sąnaudų kompensavimą Europos Sąjungos techninės paramos, tarptautinių projektų bei KŪB „Energijos efektyvumo finansavimo platforma“ lėšomis. Įvertinus gautą sąnaudų kompensavimą, didžiausią dalį sąnaudų sudaro su darbo santykiais susijusios išlaidos – 67,15 proc. Kitas sąnaudas sudaro ilgalaikio turto nusidėvėjimo ir amortizacijos, Centrinės projektų valdymo agentūros paslaugų, konsultacinių ir teisinių paslaugų komunalinių paslaugų, ryšių paslaugų, komandiruočių, kvalifikacijos kėlimo ir pan. sąnaudos.

2016 m. rugpjūčio 1 d. VIPA pasirašė sutartis su Viešąja įstaiga Centrine projektų valdymo agentūra dėl projektų: „UAB Viešųjų investicijų plėtros agentūra – veiksmų programos administravimas“ (projekto Nr. 11.0.1-CPVA-V-201-01-0012) ir „UAB Viešųjų investicijų plėtros agentūra – Informavimas apie veiksmų programą“ (projekto Nr. 12.0.1-CPVA-V-202-01-0015). VIPA patirtos išlaidos, numatytos Techninės paramos administravimo taisyklėse, susijusios su 2014–2020 m. laikotarpio ES fondų investicijų veiksmų programos administravimo projektų, finansuojamų gražinamosios subsidijos būdu, administravimu bei informavimu, yra kompensuojamos ES Techninės paramos lėšomis. 2020 m. Techninės paramos lėšomis finansuojama išlaidų, susijusių su projektu Nr. 11.0.1-CPVA-V-201-01-0012 suma – 3 170 EUR, su projektu Nr. 12.0.1-CPVA-V-202-01-0015 – 291 042 EUR.

Pav. Nr. 35. VIPA sąnaudos 2017–2020 m. EUR



Nagrinėjant VIPA 2017–2020 m. sąnaudų dinamiką pagal sąnaudų grupes, pastebima, kad išaugo išmokos darbuotojams, tam įtakos turėjo didėjantis darbuotojų skaičius, darbo užmokesčio didėjimas. Vadovaujantis Vyriausybės 2016 m. sausio 18 d. nutarimo Nr. 42 „Dėl valstybės valdomų įmonių vadovų darbo užmokesčio“ nuostatomis, 2019 m. VIPA buvo suteikta I kategorija.

Ilgalaikio turto nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos padidėjo nuo 2019 m., kai VIPA pradėjo diegti programinę įrangą VIPA IS, skirtą daugiabučių namų modernizavimo paskolų apskaitai ir kai VIPA pritaikė 16-ąjį TFAS „Nuoma“. Dėl 16 TFAS taikymo VIPA pripažįsta turto naudojimo teises ir nuomos įsipareigojimus visoms sutartims, kurios yra nuomos sutartys arba kurių dalis yra nuomos sutartis. Dėl šios priežasties administracinių patalpų ir automobilio nuomos sąnaudos priskiriamos prie ilgalaikio turto nusidėvėjimo ir amortizacijos išlaidų grupės.

Konsultacinių paslaugų sąnaudos nuo 2019 m. mažėjo, atsižvelgiant į tai, kad didžioji dalis VIPA administruojamų fondų sutarčių buvo pasirašytos ir VIPA mažiau naudojosi teisinėmis – konsultacinėmis paslaugomis. 2020 m. II ketvirtį teisinės – konsultacinės sąnaudos buvo padidėjusios dėl naujų sutarčių sudarymo. CPVA paslaugų sąnaudos yra susijusios su paraiškų vertinimu ir yra patiriamos dėl pastovaus paraiškų, finansuojamų iš Valstybės perskolinamos paskolos, srauto (100 mln. EUR). Kadangi didžioji dalis paraiškų, finansuojamų iš Valstybės perskolinamos paskolos (68 mln. EUR), srauto yra įvertintos ir baigiamos išmokėti, 2020 m. pastebimas CPVA paslaugų sąnaudų sumažėjimas.

2020 m. įtraukta nauja sąnaudų grupė – atidėjinių pasikeitimo sąnaudos (VIPA nuosavo kapitalo lėšomis suteiktos paskolos tikėtinas 12 mėnesių kredito nuostolis). Išlaidos susijusios su atidėjiniais, kurie nustatyti paskolai, finansuojamai iš VIPA nuosavo kapitalo lėšų. Ateityje numatomas šių sąnaudų augimas padidėjus paskolų, finansuojamų iš VIPA nuosavo kapitalo lėšų, skaičiui.

2020 m. išaugo kitos bendrosios administracinės sąnaudos, padidėjus išlaidoms pašto ir kitoms paslaugoms. Pašto paslaugų sąnaudos padidėjo dėl augančių paslaugų įkainių bei padidėjus daugiabučių namų atnaujinimo – modernizavimo apimtims, o tai, savo ruožtu, lemia pašto išlaidų didėjimą dėl padidėjusios komunikacijos su galutiniais naudos gavėjais. Išlaidos kitoms paslaugoms didėja lygiagrečiai augant darbuotojų skaičiui.

Ilgalaikio turto priežiūros ir eksploataavimo sąnaudos patiriamos dėl VIPA naudojamos programinės įrangos („VIPA IS“, „Saikas“W“, „Edrana Baltic“, „Dokas“) modulių įdiegimų bei atnaujinimų, VIPA internetinio puslapio atnaujinimo bei priežiūros darbų, naujų VIPA darbuotojų darbo vietų, susijusių su kompiuterine technika įrengimo bei esamų darbuotojų darbo vietų priežiūra, VIPA serverio atnaujinimo ir priežiūros darbų. Pastebima, kad ilgalaikio turto priežiūros ir eksploataavimo sąnaudos 2020 m. (63 446 EUR) sumažėjo lyginant su 2019 m. (89 091 EUR). Tam įtakos turėjo sumažėjusios išlaidos darbuotojų darbo vietų priežiūrai, VIPA serverio priežiūrai, „VIPA IS“ programinei įrangai, internetinio puslapio priežiūrai.



## NEPRIKLAUSOMO AUDITORIAUS IŠVADA

UAB „Viešųjų investicijų plėtros agentūra“ akcininkui

### Nuomonė

Mes atlikome UAB „Viešųjų investicijų plėtros agentūra“ (toliau - „Bendrovė“) finansinių ataskaitų, kurias sudaro 2020 m. gruodžio 31 d. finansinės būklės ataskaita, tuomet pasibaigusių metų bendrųjų pajamų ataskaita, pinigų srautų ataskaita, nuosavo kapitalo pokyčių ataskaita, aiškinamasis raštas, įskaitant reikšmingų apskaitos metodų santrauką, auditą.

Mūsų nuomone, pridėtos finansinės ataskaitos visais reikšmingais atžvilgiais teisingai pateikia Bendrovės 2020 m. gruodžio 31 d. finansinę padėtį ir tą dieną pasibaigusių metų finansinius veiklos rezultatus ir pinigų srautus pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, priimtus taikyti Europos Sąjungoje.

### Pagrindas nuomonei pareikšti

Auditą atlikome pagal tarptautinius audito standartus (toliau - TAS). Mūsų atsakomybė pagal šiuos standartus išsamiai apibūdinta šios išvados skyriuje „Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą“. Mes esame nepriklausomi nuo Bendrovės pagal Tarptautinių buhalterijų etikos standartų valdybos išleistą Buhalterijų profesionalų etikos kodeksą (toliau - TBESV kodeksas) ir Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymo reikalavimus, susijusius su auditu Lietuvos Respublikoje. Mes taip pat laikomės kitų etikos reikalavimų, susijusių su Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymu ir TBESV kodeksu. Mes - tikime, kad mūsų surinkti audito įrodymai yra pakankami ir tinkami mūsų nuomonei pagrįsti.

### Kita informacija

Kitą informaciją sudaro informacija, pateikta Bendrovės veiklos ataskaitoje, tačiau ji neapima finansinių ataskaitų ir mūsų auditoriaus išvados apie jas. Vadovybė yra atsakinga už kitos informacijos pateikimą.

Mūsų nuomonė apie finansines ataskaitas neapima kitos informacijos ir mes nepateikiame jokios formos užtikrinimo išvados apie ją, išskyrus kaip nurodyta toliau.

Atliekant finansinių ataskaitų auditą, mūsų atsakomybė yra perskaityti kitą informaciją ir apsvarstyti, ar yra reikšmingų neatitikimų informacijai, pateiktai finansinėse ataskaitose, arba mūsų žinioms, pagrįstoms atliktu auditu, ir ar ji yra kitaip reikšmingai iškreipta. Jeigu remdamiesi atliktu darbu pastebime reikšmingą kitos informacijos iškreipimą, mes turime atskleisti šį faktą. Mes neturime su tuo susijusių pastebėjimų.

## NEPRIKLAUSOMO AUDITORIAUS IŠVADA (tęsinys)

### Kita informacija (tęsinys)

Mes taip pat privalome įvertinti, ar Bendrovės veiklos ataskaitoje pateikta finansinė informacija atitinka tų pačių finansinių metų finansines ataskaitas bei ar veiklos ataskaita buvo parengta laikantis taikomų teisinių reikalavimų. Mūsų nuomone, pagrįsta finansinių ataskaitų audito metu atliktu darbu, visais reikšmingais atžvilgiais:

- Bendrovės veiklos ataskaitoje pateikti finansiniai duomenys atitinka tų pačių finansinių metų finansinių ataskaitų duomenis; ir
- Bendrovės veiklos ataskaita buvo parengta laikantis Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatymo reikalavimų.

### Vadovybės ir už valdymą atsakingų asmenų atsakomybė už finansines ataskaitas

Vadovybė yra atsakinga už šių finansinių ataskaitų parengimą ir teisingą pateikimą pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, priimtus taikyti Europos Sąjungoje, ir tokią vidaus kontrolę, kokia, vadovybės nuomone, yra būtina finansinėms ataskaitoms parengti be reikšmingų iškreipimų dėl apgaulės ar klaidos.

Rengdama finansines ataskaitas vadovybė privalo įvertinti Bendrovės gebėjimą tęsti veiklą ir atskleisti (jei būtina) dalykus, susijusius su veiklos tęstinumu ir veiklos tęstinumo apskaitos principo taikymu, išskyrus tuos atvejus, kai vadovybė ketina likviduoti Bendrovę ar nutraukti veiklą arba neturi kitų realių alternatyvų, tik taip pasiegti.

Už valdymą atsakingi asmenys privalo prižiūrėti Bendrovės finansinių ataskaitų rengimo procesą.

### Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą

Mūsų tikslas yra gauti pakankamą užtikrinimą dėl to, ar finansinės ataskaitos kaip visuma nėra reikšmingai iškreiptos dėl apgaulės ar klaidos, ir išleisti auditoriaus išvadą, kurioje pateikiama mūsų nuomonė. Pakankamas užtikrinimas - tai aukšto lygio užtikrinimas, o ne garantija, kad reikšmingą iškreipimą, jeigu jis yra, visada galima nustatyti per auditą, kuris atliekamas pagal TAS. Iškreipimai, kurie gali atsirasti dėl apgaulės ar klaidos, laikomi reikšmingais, jeigu galima pagrįstai numatyti, kad atskirai ar kartu jie gali turėti didelės įtakos vartotojų ekonominiams sprendimams, priimamiems remiantis finansinėmis ataskaitomis.

Atlikdami auditą pagal TAS, viso audito metu priimame profesinius sprendimus ir laikomės profesinio skepticizmo principo. Mes taip pat:

- Nustatome ir įvertiname finansinių ataskaitų reikšmingo iškreipimo dėl apgaulės arba klaidų riziką, suplanuojame ir atliekame procedūras kaip atsaką į tokią riziką ir surenkame pakankamų tinkamų audito įrodymų mūsų nuomonei pagrįsti. Reikšmingo iškreipimo dėl apgaulės neaptikimo rizika yra didesnė nei reikšmingo iškreipimo dėl klaidų neaptikimo rizika, nes apgaule gali būti sukčiavimas, klastojimas, tyčinis praleidimas, klaidingas aiškinimas arba vidaus kontrolių nepaisymas.

## NEPRIKLAUSOMO AUDITORIAUS IŠVADA (tęsinys)

### Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą (tęsinys)

- Suprantame su auditu susijusias vidaus kontroles, kad galėtume suplanuoti konkrečiomis aplinkybėmis tinkamas audito procedūras, o ne tam, kad galėtume pareikšti nuomonę apie Bendrovės vidaus kontrolės veiksmingumą.
- Įvertiname taikomų apskaitos metodų tinkamumą ir vadovybės atliktų apskaitinių vertinimų bei su jais susijusių atskleidimų pagrįstumą.
- Padarome išvadą dėl taikomo veiklos tęstinumo apskaitos principo tinkamumo ir dėl to, ar, remiantis surinktais įrodymais, egzistuoja su įvykiais ar sąlygomis susijęs reikšmingas neapibrėžtumas, dėl kurio gali kilti reikšmingų abejonių dėl Bendrovės gebėjimo tęsti veiklą. Jeigu padarome išvadą, kad toks reikšmingas neapibrėžtumas egzistuoja, auditoriaus išvadoje privalome atkreipti dėmesį į susijusius atskleidimus finansinėse ataskaitose arba, jeigu tokių atskleidimų nepakanka, turime modifikuoti savo nuomonę. Mūsų išvados pagrįstos audito įrodymais, kuriuos surinkome iki auditoriaus išvados datos. Tačiau, būsimi įvykiai ar sąlygos gali lemti, kad Bendrovė negalės toliau tęsti savo veiklos.
- Įvertiname bendrą finansinių ataskaitų pateikimą, struktūrą ir turinį, įskaitant atskleidimus, ir tai, ar finansinėse ataskaitose pateikti pagrindžiantys sandoriai ir įvykiai taip, kad atitiktų teisingo pateikimo koncepciją.

Mes, be visų kitų dalykų, informuojame už valdymą atsakingus asmenis apie audito apimtį ir atlikimo laiką bei reikšmingus audito pastebėjimus, įskaitant svarbius vidaus kontrolės trūkumus, kuriuos nustatome audito metu.

BDO auditas ir apskaita, UAB  
Audito įmonės pažymėjimo Nr.001496

Romanas Skrebnevskis  
Auditorius  
Auditoriaus pažymėjimo Nr.000471

Vilnius, Lietuvos Respublika  
2021 m. kovo 25 d.